

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 "	30 "
Földbirtokosok, bérlők és uradalmak	1000 " 60 "
	2000 " 90 "
	3000 " 120 "
ezen felül	150 "

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Buday Barna főszerkesztő.

Szerkesztő: Rothmeyer Imre.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: Aut. 866—01.
Kiadóhivatal: Budapest, IX., ÜHÉ-ut 25. Telefon: Aut. 899—32.

Előfizetési árak:

a M. kir. földművelésügyi minisztérium által időnként kiadott „Rádió gazdasági előadások” című füzetekkel együtt	
OMGE-tagoknak:	
Negyed évre	6 pengő
Fél évre	11 "
Egész évre	20 "
Romániába:	
Negyed évre	860 lei
Fél évre	600 "
Egész évre	1200 "
Előfizetéseket Romániából kiadói képviselőnk: Hegedűs hirtlapiroda, Oradea-Mare (Nagyvárad) veszi fel.	
Előfizetőknek:	
Negyed évre	10 pengő
Fél évre	18 "
Egész évre	32 "
Jugoszláviába:	
Negyed évre	120 dinár
Fél évre	220 "
Egész évre	400 "
Előfizetést elfogad bármely jugoszlávai hirtlapiroda és könyvtáraké.	

TARTALOM:

- Báránfelmők a Szahara fölött. (—r dr.)
Az Országos Állategészségügyi Intézet. (K. T. S.)
Gazdasors — Karteluralom. (Rt.)
A mezőgazdaság a publicisztikában. (Falusi garda.)
Megvalósítható-e az agrár exportállamok kivételének centralizálása? (Fodor István.)
Még egyszer a bankuti tarbuzák fagyállósága. (Baross László. — Gräbner Emil.)
A tehénivartalanítás gazdasági haszna. (László Samu dr.)
A mangalica hizekonyaságának elbírálása. (Stach László.)
Törökországi tenyészjuh kivételünk. (Kovácsy Béla.)
Törvények és rendeletek. (A dísznőcsir márkázása.)
Könyvismertetés.
A M. Kir. Országos Állategészségügyi Intézet megnyitása.
Vágósertések Svájcba való bevitele. (Jekel Frigyes dr.)
A tíz éves Futura.
Lefőrt buzárak.
A vámvizsgáló. (Rothmeyer Imre.)
Vegyes közlemények.
Tözsde, kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.
Melléklet: Rádió gazdasági előadások II. évf. 2. füle
B. sorozat 13. számú fülete. (A hussertenyészés jövője és a kistenyészők. — encsi Dorner Béla.)

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
igazgatóválasztmánya,
ugyis, mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
végrehajtóbizottsága

1929. évi november hó 20-án, szerdán délelőtt 10 (tíz) órakor a Köztelek székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, II. emelet) tartandó

V. rendes gyűlésére.

A részletes napirendet a „Köztelek” 91. száma közölte.

Budapest, 1929 november 9.

Somssich László gróf s. k.
elnök.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület traktortanfolyama.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a gép-munka nagyarányú terjedése következtében szükségét látja annak, hogy a gazdaságok vezetőinek

(földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek stb.) módot és lehetőséget nyújtson arra, hogy a traktorok szerkesztését és kezelését az ő különleges igényeiknek megfelelően elsajátíthassák. Ezért a nagyobb képzettségű gazdák részére, akiknek traktoruk van vagy traktort beszerzeni óhajtanak, a szántógépezetű tanfolyamoktól teljesen különállóan december hó 2—7-ig az OMGE székházában (Budapest IX., Köztelek-u. 8.)

traktortanfolyamot

rendez.

A tanfolyam célja megismertetni a traktor helyes megválasztását, gazdaságos kihasználását, az egyes üzemenyagok tulajdonságait és egyáltalában mindazt, ami a traktor üzemének és a szántógépezetű ellenőrzéséhez szükséges.

A tanfolyam irányítója Szabó Gusztáv dr. műegyetemi tanár, az OMGE műszaki szakosztályának elnöke, előadói Kund Ede és Thamm István dr. műegyetemi adjunktusok.

Az előadások december hó 2-től kezdődően naponta délelőtt 9—12-ig és délután 4—6-ig fognak tartani. Részvételi díj 20 P.

Jelentkezési határidő november hó 30. A bemutatásokra való tekintettel a tanfolyamra csak korlátolt számban vehetünk fel résztvevőket, ezért felhívjuk a tanfolyamon résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezésüket mielőbb juttassák el a részvételi díjjal együtt az OMGE titkári hivatalához (Budapest IX., Köztelek-u. 8.), annál is inkább, mert az előirányzott számnál nagyobb jelentkezés esetén kénytelenek leszünk a jelentkezés sorrendjét mérvadóknak tekinteni.

Budapest, 1929 november hó 7-én

Mutschenbacher Emil dr. s. k.,
az OMGE ügyvezető igazgatója.

Egyről-másról.

Báránfelmők a Szahara fölött.

Az OMGE 1927. évi válságstatisztikai adatgyűjtésének lapunk melléklete gyanánt sorozatosan közzétett számszerű eredményei szembeszökően mutatják, amit az adatfelvétel alapjául felhasznált 1927. évi zárhat óta eltelt közel két esztendő tapasztalatai még világosabban igazolnának, ha ezekről is volnának hasonló gonddal és alapossgal gyűjtött számtartási adataink: hogy a magyar mezőgazdaságot olyan jövedelmezőségi, értékesítési és hitelválság sújtja, amelyhez hasonlóra évtizedek óta nem volt példa.

Mintha valami számum mindent leperzselő szele száguldott volna végig felettünk, amely elnyelte a mezőgazdasági üzemek jövedelmezőségét és úgy befújta a különféle értékesítési lehetőségek régóta kitaposott útjait, hogy a magyar gazdák megviselt, agyongyötört karavanja tapogatózva keresi ebben a világrengető fergetegben a kivezető irányt s a további

vándorláshoz erőt és enyhülést nyújtó oázist. Ebben a súlyos helyzetben csak a bőséges és olcsó, megtermékenyítő hitel esőceppjei nyújthatnának legalább átmeneti enyhülést. De az északamerikai pénzpiacra erőt vitt boszorkánytánc, mint valami ciklon — a maga végtetes felszívó erejével úgy magához vonzotta a nemzetközi tőkének gazdasági életünk szikkadt talajára nélkülözhetetlen harmatcseppjeit, hogy a szomjas magyar ugar már-már valóságos Szaharává kezd változni.

Hosszu szünet után, amely a magyar mező kalászáinak és zöldelő fűszálainak egyre több reményességét perzselte agyon, végre ismét néhány báránfelmő kezd gyülekezni a magyar Szahara felett, ismét van reményünk a termelést elősegítő hitelnek néhány esőceppjére. Vágyakozva száll a pillantásunk felfelé: adj Uram esőt s vajha köszönet is lenne benne!

Mint ugyanis már többször megirtuk, a földreform pénzügyi lebonyolítására kevesebb pénz szükséges, mint ahogyan a kormány eredetileg számította. Így tehát a 36 millió dolláros svéd gyűjtőkölcsön harmadik, 12 millió dolláros részlete hosszú lejáratú törlesztéses mezőgazdasági hitel céljára áll rendelkezésre, amit Wekerle Sándor dr. pénzügyminiszter — noha ez a harmadik részlet csak 1930 januárjában volna esedékes — rövidesen le is fog számíttatni. Ez kerekben 65 millió pengőt jelent, amihez a pénzügyminiszter a vagyonváltásfőldeknek zálogul való lekötésével hirtelen még további 24 millió dollárnak két évre szóló átmeneti kölcsön gyanánt való igénybevitelét tervezi. Az erre vonatkozó ajánlatokról állítólag most tárgyalnak. Ha azután, mint remélhető, a hosszú lejáratú, bekebelezéses kölcsön feltételei megjavulnak, ez az átmeneti kölcsön konvertálható volna. Addig pedig a kedvezőbb, 5-2%-os kamatozású svéd kölcsönt és az egyelőre ismeretlen kamatláb mellett folyósítandó átmeneti amerikai kölcsönt a gazdaközönség a kétféle kamatláb általa ellenében, körülbelül 8%-ért, esetleg valamivel olcsóbban kaphatná meg, ami a mai hitelhiány közepette nagy könnyebbséget jelentene. Hogy ezt a mezőgazdaságunkra nézve annyira sürgősen szükséges hitelt a kormány milyen szervek útján és mikor fogja lebonyolítani, az ma még eldöntetlen, de reméljük, hogy rövid időn belül biztos és részletes tájékoztatást adhatunk erről is olvasóinknak. (—r dr.)

Az Országos Állategészségügyi Intézet.

Nagyon fontos és hasznos munka teljesítésére hivatott új állami intézet nyílt meg e héten Budapesten: az új országos állategészségügyi intézet. Rendelgetése tulajdonképpen gyakorlati irányú, a vidéken működő állatorvosok diagnosztikai munkájának támogatása és az ojtóanyagok ellenőrzése, amellet azonban szép eredményeket várunk tőle az állatorvosi tudomány előbbrevitele és a magyar állategészségügy általános irányú fejlesztése terén is. Az új intézet által végzendő tevékenységet eddig jórészt az állatorvosi főiskola egyes tanszékei

Baromfigazdasági felszerelések Keltető- és nevelőgépek Erőtakarmányok

legmegbízhatóbban és legolcsóbban beszerezhetők

a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.
Kérjen kimerítő árjegyzéket!

Kérjen kimerítő árjegyzéket!

látják el, ezentúl ezek is felszabadulnak ettől az inkább rendszertől jellegű munkától és fokozottan állhatnak szorosan vett hivatásuk: a tanítás és kutatás szolgálatába. Így tehát az új intézet több irányban nyereséget jelent a magyar állategészségügy számára: egyrészt a meglévő kutató és tanító szervezetet tehermentesíti, másrészt a buvárkodás és haladás számára új otthont teremtett, amely emellett elősegíti az állatbetegségek, különösen a járványok elleni hatékony védekezést a gyors és megbízható diagnózis felállítása és az ojtóanyagok ellenőrzése által.

Bár a jelenlegi viszonyok a messzemenő takarékoskodást teszik szükségessé és éppen hasábjainkon nem győzünk eleget hangoztatni ezt az általános kívánságot, ez esetben nincs helye a fölösleges költségeket kifogásoló bíraltnak, mert ez az intézet valóban gyakorlati irányú célok szolgálatára, a magyar állattenyésztés jövedelmezőségének fokozására, a gyakorlati gazdák és állatorvosok támogatására van hivatva. A mezőgazdasági válságból kivezető utak közül az egyik legfontosabb irány a jövedelmezőség fokozására alkalmas intézkedések megszervezése, a szak tudás elmélyítése és érvényesítése. Különösen tanulságos ebből a szempontból a német birodalmi kormányának a német mezőgazdaság ugyan-csak válságos helyzetének orvoslására hivatott munkatervét és pénzügyi programját. Ez a minőség javítása és az értékesítés megszervezése és támogatása mellett igen súlyt vet a szakoktatási és kísérleti tevékenység kiterjesztésére és elmélyítésére, amit jelentős új anyagi eszközök rendelkezésre bocsátásával támogat az úgynevezett: „Notprogramm” keretében.

A mi mezőgazdasági válságunk orvoslására hivatott sürgős intézkedések között fontos hely illeti meg az állati járványok elleni fokozott küzdelmet, a védekezés megkönnyítését és hatályosabbá tételét. Ennek elősegítésére egyrészt gyakorlati munkásságot, másrészt kutató tudományos tevékenységet fog szolgálati a most megnyitott országos állategészségügyi intézet, amelyről a nagy nyilvánosság csak ennek az ünnepélyes eseménynek a révén szerzett tudomást, pedig már közel fél év óta értékesen munkálkodik. Ez a rövid feleletendő az eddigi tevékenységgel és tapasztalattal máris azt igazolta, hogy az intézet életre hívására szükség volt, hogy az állategészségügyünk és állattenyésztésünk szolgálatában fontos és hasznos szerepkört fog betölteni.

A megnyitási ünnepélyen jól esett gyönyörködni ebben a nagy takarékosággal és helyes beosztással, emellett azonban mégis izlésesen és csinosan felépített és a korszerű tudomány legújabb eszközeivel gazdagon berendezett intézetben és jól esett látni és tapasztalni, hogy a magyar földművelésügy újabb erőművel és munkaszervvel gyarapodott. Az intézet berendezését és munkaprogramját lapunk más helyén részletesen ismertettük és a megnyitási ünnepégre is beszámoltunk, ezért ehelyütt még csak azokról kívánunk megemlékezni, akiknek a magyar mezőgazdaság ezt az újabb intézményt köszönheti. Az intézet létesítésének gondolatát *Pokányi László* dr. m. kir. állategészségügyi főtanácsos vette fel és szorgalmazta. A gondolatot lelkesen felkarolta és a szükséges fedezet biztosításával megvalósította *Mayer János* földművelésügyi miniszter, ügybuzgó munkatársainak: *Mayer Karoly* dr. államtitkár és *Pasteiner Alfonz* dr. miniszteri tanácsos támogatásával. Az intézet szakszerű tervét *Manninger Rezső* dr. állatorvosi főiskolai tanár készítette el, akit a minisztérium az intézet igazgatásával is megbízott.

Az intézet élén olyan jeles szakember áll *Manninger Rezső* dr. személyében és neki olyan kiválóan képzett és ügybuzgó munkatársai vannak — akik közül *Marcis Árpád* dr. és *Csontos József* dr. főiskolai magántanárok neveit külön kiemeljük —, hogy a gazdaközönség teljes bizalommal számíthat az inté-

zet jövő működésének sikerére és eredményességére. Reméljük és kívánjuk, hogy az ő szak tudásuk és lelkes munkájuk megvalósítsa azokat a szép és helyes gondolatokat, amelyeket az intézet tervezésénél és megalapításánál az illetékes tényezők tápláltak és amelyeket a gazdaközönség is az intézet működéséhez fűz. *K. T. S.*

Gazdasors — Karteluralom.

A magyar mezőgazdaságnak a legkülönbözőbb kartelalakulatokkal kell megküzdenie. Legújabbban a különböző kereskedelmi és ipari kartelek legnagyobb része tiltakozik a fogyasztó közönség által annyira szeretett és tisztelt kartelnevezés ellen és megegyező-süket áregyezménynek (Kundenschützének), esetleg koncentrációnak nevezik. Bárminő nevet is adnak ennek a rossz gyereknek, a fogyasztó közönség keresettségében csak a kartel nevet kapja, mert akár áregyezménynek, akár koncentrációnak nevezük ezt az egyezséget, a cél mindig ugyanaz, ez pedig a magas, verseny nélküli ár biztosítása és fenntartása.

Több mint kétszáz különböző kartelalakulat között egyik előkelő helyet foglalja el a vasgyárak kartelje. Ez csak néhány év előtt alakult, azonban hatását keservesen tapasztalja már most is a mezőgazdaság és minden más szerencsétlen fogyasztó. A kartelek dzaungelében tapasztalatlan vásárló azt gondolja, hogy ha közvetlenül a vasgyáraktól vásárol árut és azt a gyár raktárából saját szállító eszközeivel szállítja el, akkor nem fizet vasuti fuvarköltséget. Természetesnek tartja azt, hogy ha nincs — tényleges — vasúti fuvarköltség, akkor nem is lehet azt felszámítani. Ez óriási tévedés. Mert ebben az utóbbi esetben is a vásárló minden tiltakozása ellenére a vasgyárak szállítási költségét is fizetnie kell. Így diktálja ezt a vasgyárak kartelje!

Ha például a gyanútlan miskolci vevő 100 q árut vásárol a diósgyőri vasgyártól és a gyár raktárából azt saját teherautóival szállítja el, annak ellenére, hogy semmiféle tényleges vasúti szállítási költség nincs, kénytelen megfizetni az ab gyárból vásárolt 100 q árunak a vasúti fuvarköltségét Diósgyőrtől Budapestig, mert a kartel szabályai szerint csak ebben az esetben kaphat árut. Ez ellen nincs fellebbezés.

A miskolci Kereskedelmi Kamarában szóvá tette ezt a lehetetlen helyzetet egyik miskolci gépgyáros és neheztelte a vasgyárak önkényes eljárását. A felvilágosítás egyszerűen az volt, hogy a gyárközi megállapodástól eltérni nem lehet, mert a megegyezés szerint a kartelhez tartozó vasgyárak mind ab Budapest adják el az árut.

Természetes, hogy ez a gépgyár kénytelen ezt a jogtalanul számított vasúti fuvarköltséget a fogyasztó közönségre áthárítani. A szegény fogyasztó pedig izzadva kénytelen ezt a vasgyárak részéről önkényesen felszámított karteladót megfizetni. Ez az adó azonban nem az állam kasszájába folyik be, hanem a kartel kötelékébe tartozó vasgyárak amúgy is hatalmas jövedelmét fokozza.

Az előbbieket szerint a vasgyárak a nem Budapesten, hanem az ab gyár vásárolt árut is budapesti áron adják el. Ezzel szemben, ha a gazda eladja búzáját, vagy a vásárló kereskedő a buza budapesti árából levonja a vasúti fuvarköltséget ab vasúti állomás — Budapest. A gazda ez ellen nem tehet semmit, mert természetesen tartja. Azonban ugyanúgy természetesen tartja azt is, hogy ha a vasgyárak gyárhelyén eladott áruk árából hasonlóképpen levonnák a szállítási költséget Budapestig.

Ma nálunk karteluralom van. Önkénytelenül felvetődik a szegény fogyasztóban az a gondolat, hogy miért kedvesebb gyermeke a sorsnak a kartel, mint az ország pillérjét alkotó mezőgazdaság? Egyiknek jut arányánál budapesti ár, a másiknak pedig

nem. Ez utóbbi szenved és tönkremegy, a másik pedig a jövedelmet halmozza.

Ez a gazdasors, az pedig a karteldiktatura. *(Rt.)*

A mezőgazdaság a publicisztikában.

Alábbi levelet vettük:

Kedves Szerkesztő Uram! Nagy megnyugvással látom, hogy nyomorúságaink okait kutatva a napi-sajtó is kezdi felfedezni a mezőgazdaságot és mint ahogy a történelmi regénynek divaja van, úgy divatba jött az is, hogy a mezőgazdaság dolgait regényes, sőt poétikus formában tárják fel — akárcsak megismertetni a pesti aszfalttápos és ujaágitáló publikummal. Jól van ez így. Csak talán egy kis baj mégis, hogy az ismeretlen országot járó publicistáinknál a mezőgazdasági tudásnak is sok fokozat foltja van még. Vezércikkiróknak persze nem kell szükségképpen a mezőgazdasághoz érteniük. De az egyszerű embernél is nem az volt a baj, hogy nem tudott kártyázni, hanem az, hogy nem tudott — és mégis kártyázott.

Nagy élvezettel olvastam *Milótay István*nak „Az ismeretlen ország”-ról szóló cikksorozatát, mert sok érdekes, szép, új és tanulságos dolog is van abban. De mi indítja őt arra, hogy mezőgazdaság technikai kérdésekről is beszéljen, ami inkább bozzaértést kíván, mint lelkésedést, vagy szép stílust — azt nem tudom. Talán nem aprehendál meg ő sem, ha a cikksorozat néhány leveléből az azokban levő tévedéseket és hibákat gombostűhegyre tűzzük.

Az egyik dunántúli levelében a Fesztéts hercegi uradalomról kifogásolja, hogy nem veti magát az intenzív állattenyésztésre, holott közel 20 000 holdnyi „összefüggő, vizjárta balatoni legelője” van. Nem tudtuk eddig, hogy a vizjárta balatoni legelők olyan alkalmasak az intenzív állattenyésztésre. Ugyanitt látta és írta meg azt a szörnyű elmaradottságot, hogy „A kitermelt tejből azonban semmit sem dolgoznak fel, mindent azonnald eladnak a városban”. Istenem, hiszen ebben a nagy hibában minden gazda részes, mert minden gazda — és talán nemcsak nálunk, de az egész világon — *hacsak nem muszáj*, „azonald”, vagyis frissen, folyékony és feidolgozatlan állapotban adja el a tejet a városban, a városnak.

Egy másik, mar Sopronmegyéből írt levelében valami egész új dolgot fedez fel, hogy: „Valóságos új *jobbágy* alakult ki abból a szerződéses viszonyból, amely a kizsákdák és a cukorgyárak között létesült” és csudalatosképpen ennek az állításnak megmagyarázásával ő maga nem is tőri magát, hanem megelégszik ennél egy ugyancsak elfeledett közgazdasági írónak, *Berényi Pálnak* ugyancsak nem helytálló megjegyzéseivel, amely megjegyzésekből azonban — még ha igazak volna is — *jobbágy* ságra következtetni még költői tuizással sem lehet, lévén *jobbágy* és szerződéses viszony kissé ellentétes fogalmak.

A Sopronmegyéből írt első levélben írja le *Milótay Rábaké* közveget és a mezőgazdasági tudásban való kálauza, *Berényi Pál* szobatudos netyett itt már *Sós István* kizsákdá. *Sós István* uram pedig miért ne mondaná azt, amit a pesti ur hallani akar? 16—18 mázsás buzaátágitáiról mesél neki és mindjárt arról is a legnagyobb tárgyilagossággal informálja, hogy az uradalomnak a maga 2500 holdján csak 200 szarvasmarhája és 48 lova van, a polgaroknak az 1000 holdas határ mellett meg 574 szarvasmarhájuk, meg 120 darab lovak. Vajjon az adóbevallásnál is 16—18 mázsás termést jelent-e be *Sós* uram? Es vajjon a községi bikák száma kvadrál-e ezzel a nagy marhaállománnyal?

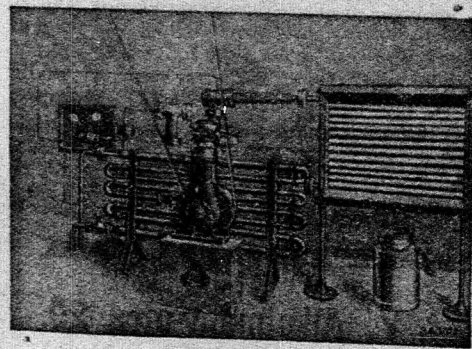
A Hanyags mélabus poézise persze megihleti „Az ismeretlen ország” aranytollú íróját is és bizony kár volt ezt a költői ihletet a hanyagsi „*hires* savanyú széná”-val takarmányozástani fantáziakkal erősí-

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos

BUDAPEST, IX. kerület, Sertésvásártér.
Levelem: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér. — Távirtelem: Réti Budapest Sertésvásártér.
Telefon: József 346-99, József 343-03. Lakatelefon: József 315-11.

Ég alkotik: a ferencvárosi vásárokon sertés, bizományi eladásával. Hízott és sovány sertések, zsir, szalonna és hus adás-vételnek közvetítésével. — Kivántra vásárl jelentésem díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgállok. 2129

Jéghideg tej, jég nélkül!

Legmodernebb rendszerű

HŰTŐTELEPEK

motorikus meghajtásra, vagy szén- és fatüzelésre, egész- és félautomatikus hűtőautomaták stb., stb., továbbá mindenfajta tejgazdasági gép és eszköz állandó raktárról azonnal kapható.

Kérjen az Ön viszonyainak megfelelő hűtőtelepről kötelezettség nélküli ajánlatot, vagy költségmentes mérnöki kiküldetést.

ALFA SEPARATOR R.-T., BUDAPEST

Gyár és iroda: I., Csurgói-ut 15/a
Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12.

teni és erről a közismert savanyu hanyasági szénáról olyanokat mondani, aminek nemcsak Weiser és Zaitsohek takarmányozástana, hanem minden gazda tapasztalata is éppen az ellenkezőjét mondja. Hogy „ennek a savanyu szénának olyan beose volt, hogy a hanyvidéki gazdák saját marhájukat sokszor idegenben vásárolt takarmánnyal etették, hogy ezt a szénát a bécsieknek tartogassák” — ebből az igaz, hogy a hanyvidéki gazdák saját marháikat máshol vett takarmánnyal etették, de azért ám, mert a hanyi „hires” savanyu szénát erre való alkalmatlansága miatt marhájuk nem ette meg, hanem csak a bécsi manipuláns őrmesterek, fuvarosok és fiakerosok tudták azt lovaikba belediktálni — jobb híján.

És azért olyan illusztris publicistának, mint amilyen „Az ismeretlen ország” írója talán jobban meg kellene bíráltnia a kapott információkat és akkor talán nem kerülne nyilvánosságra éló olyan adat, „hogy átlag 4-5 millió métermázsára becsülték” a hanyi széna évenkénti kivitt mennyiségét. Egész Sopronmegye rétterülete 19.000 hold és ennek egész szénatermése nem lehet több, mint 500.000-600.000 métermázsra. Az egész Nagymagyarországból 1 1/2 millió métermázs szénát és szalmát vittek ki 1912-ben. Nagy ég: honn vete Milotay ezt az adatot?

Végül még csak annyit, hogy a Hanyszag telkesítője nem Kovácsos Miklós erdőmérnök, hanem Kovács Károly jószágigazgató volt és hogy a Rábca nem fekszik Mihályi község mellett, Mihályi községhez a Rábca 30 kilométernyire van.

Falusi gazda.

Megvalósítható-e az agrár exportállamok kivitelének centralizálása?

— Hozzászólás Glaser Géza röpiratához. —

Ne vegye tőlem Glaser Géza rossz néven, hogy éppen én, aki a nemzetközi koncentráció gondolatának fejlődését évek óta figyelemmel kísérve, talán elsőnek hívtam fel a gazdátársadalom figyelmét az amerikai verseny vesztélyes kiterjedésére (lásd „Köztelek” folyó évi I. 13-i számát „Az amerikai vesztedelm”) szólok hozzá fejtegetéséhez, de röpiratában olyan optimizmust látok megcsillanni, amely túl sok szorongó gazdálélekben talál visszhangra és a megoldás útjait nem hogy egyengetné, hanem lelkesíteni tudó emberek fanatizmusának folyományaképpen azt csak megnehezíti, mert a tényleges lehetőségek szirtes útjai helyébe delibábos tájakat varázsol eléjük.

Általános emberi vonás az, hogy nehézségek felmerülésénél mindig a szövetkezésre és tömörülésre gondolunk s ez az alapgondolat Glaser Géza terveiben helyes is, én csak a kivitel módjait óhajtom e helyen bővebben szemügyre venni és rámutatni arra, mi volna a Glaser Géza elgondolásából megvalósítható s mi az, ami jó időre még fantázia marad.

Ahhoz, hogy a gabonaneműek árait kézben tartani és befolyásolni lehessen, elsősorban szükséges a termelés mennyiségének tervszerű limitálása és felosztása, amelyet szigorúan a statisztikailag megállapítandó világfogyasztáshoz kellene szabni. Ennek elméletben akadályja nincsen, mert a római nemzetközi intézet minden évben pontosan megállapítja gabonaneműeken kívül a fontosabb mezőgazdasági terményekből a világ fogyasztását. Hogy azonban a termést ehhez lehessen szabni, minden egyes országban egy termelési központot kellene felállítani, amely kötelezően előírná, mennyit szabad minden évben, minden egyes terményből, minden egyes termelőnek vetni, tekintetbe véve a múlt évről áthozott feleslegeket, mert ha a termelés mennyiségi szabályozása nem ilyen drákói szigor és matematikai pontos ellenőrzés mellett történne, jobb termés esetén, amit mesterségesen nem lehet megakadályozni, az árak minden korlátozás mellett is esökkennének, mert minden egyes központ

vagy a központok központja volna kénytelen nagyobb árutömegek felhalmozódásának elkerülése okából az árak leengedésével a fogyasztás megnövekedését előmozdítani.

Nem akarok arra kitérni, hogy a termelés korlátozása milyen súlyos áldozatokat róna az egyes országokra, de ha bármely okból nem sikerülne a világ egész termelését ilyen módon szabályozni és egy-két fontosabb termelő ország a világ-poolból esetleg kimaradna, már megrepedne az értékesítési front — amelyről később beszélek —, mert, mint ezt számtalan ízben tapasztaltuk, egy 40-50 millió q-ás tengerentúli felesleg elég ahhoz, hogy az árak Európában lerontsa s a többi centralizált államok árstabilizálási törekvését illuzorikussá tegye.

Nem akarok valószínűségi számításokat sem felállítani, nehogy mindjárt kezdetben lerontsam Glaser Géza könyveskéjének hatását, de egy ilyen világ-termelési pool megalakítását valami egyszerű feladatnak még a legnagyobb optimizmussal sem lehetne mondani.

Ha most a kérdést az értékesítés oldaláról vesszük vizsgálat alá, úgy a termelési poolokon kívül vagy mellettük az értékesítési poolokat is országonként és azután világrészenként meg kellene szervezni. Ennek első alapfeltétele volna a világ fogyasztó területeit rajonozni és a termelő államok között, oda történő szállítás szempontjából felosztani.

Igy például előírnák, hogy Argentína évente csak 8 millió hektáron termelhet és csak 40 millió q buzát exportálhat; a 40 millióból 20 milliót Angliában, 5 milliót Németországban és 5 milliót Olaszországban stb. adhat el, Magyarország pedig csak 2 millió q-t exportálhat s csak Ausztriába szállíthat stb., stb., mert igen természetes, hogyha ez a rajonozás nem történne meg, úgy a kivitelnél a termelő országok egymással konkurrálnának és a termelés korlátozása az árnyó fenntartását vagy annak a termelési költséggel való összhangba hozását nem biztosítaná.

Nagy kérdés az, hogy aránylagosan kompenzálna-e a gazdát a termelés csökkentéséért az elérhető ár mert nyilvánvaló, hogy az importra szorult államok fogyasztóit sem lehet a végtelenségig felemelt árak megfizetésére kényszeríteni. Nem kézenfekvő-e az a feltevés, hogy ők meg ipari kartelek létesítésével vinnének olyan áremelést keresztül, ami a gazda számítását érzékenyen befolyásolhatná s termelését ismét csak megdrágítaná?

Akárhogyan legyen is ez, kiviteli poolok létesítése természetesen csak állami monopólok útján történhetne, amit Glaser Géza maga is akceptál, minthogy más megoldás tényleg nehezen is képzelhető el. Hogy a mai szabadkereskedelmi irányzat mellett miképpen lehetne a Glaser Géza által feltüntetett 11 országban, közöttük Indiában, Marokkóban, Bulgáriában, Romániában, nem is szólvá az Egyesült Államokról és Kanadáról — gabona monopóliumot létesíteni, arra nehéz nyilatkozni s itt a választal 5 is adós maradt — én csak annyit jegyzek meg, hogy erősen kétkellem még azt is, vajjon akadna-e a felsorolt 11 állam közül sok, amely csak az e tárgyalások lefolytatására kiküldendő bizottságok költségeit előlegezné is, mert ha elgondoljuk, milyen óriási apparátust igényelt a háború alatt az egyes államokban a különféle Kriegsetreidewirtschaftok fenntartása s milyen óriási költséget emésztene fel egy-egy ilyen adminisztrációnak újból való felállítása, nem igen hihető, hogy a kormányok erre fedezetet találjanak akkor, amidőn még nem is bizonyos, hogy ezek a gabonamonopóliumok be fogják-e váltani a hozzájuk fűzött reményeket s nem kell-e néhány év múltán ismét a szabad gazdálkodás elvéhez visszatérni.

Ezt az utat én járhatónak nem látom. Még inkább közelebb fekvő volna az a gondolat, amelyre vezető politikusaink s Glaser Géza cikke elején említett francia politikus is, valamint még néhány európai nevezetesség, köztük Laur professor is rámutatott, t. i. a gazdák tömörülése közös értékesítés

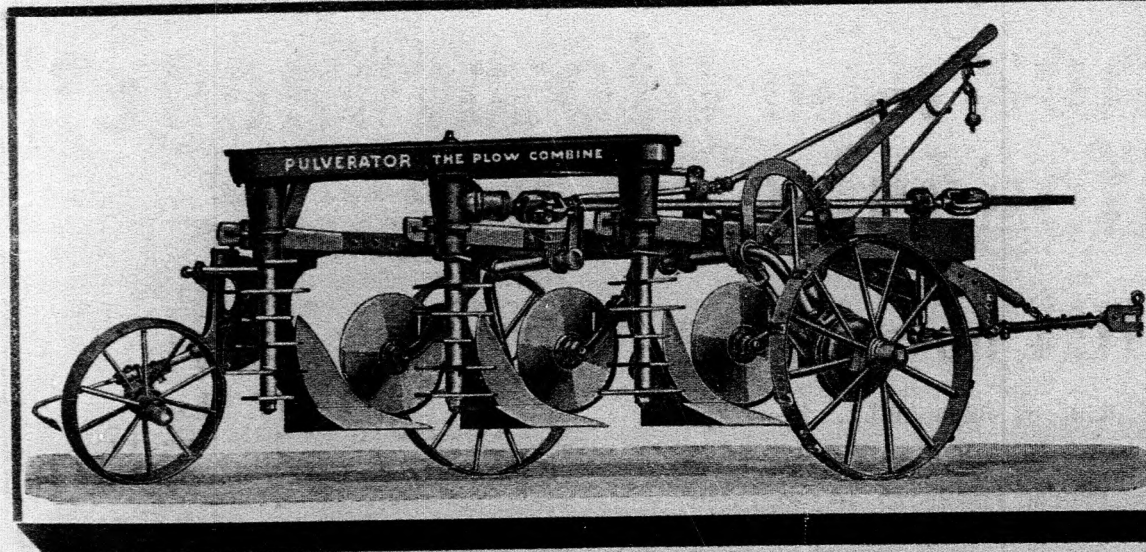
céljából. Ez azonban távolról sem jelenti egy-egy országos kiviteli gabona monopólium világszerte történő felállítását, hanem gyakorlati nyelven azt, hogy minden egyes termelő országban meg kellene alakítani a gazdák kiviteli szindikátusát, vagy egyesülését azokra a cikkekre, amelyekre ez a helyi viszonyok folytán keresztülvihetőnek látszik, így pl. külön-külön burgonyára, éjállatra, hagymára, esetleg gabonára stb. Hogy azután minden egyes ország nemzeti gazda kiviteli egyesülései fogna-e tudni egymás között valaha is megállapodásra jutni s így egy nemzetközi egyesülést létrehozni, arról ma még korai volna diskurálni. Mezőgazdasági cikkekből karteleteket létrehozni, a gazdaközönség előtt ismert okokból, ahol sok ezer és százezer kisbirtokon történik a termelés, mindenütt más előfeltételek és viszonyok mellett s ahol a termelt áru nemcsak országonként, hanem vidékenként, falvankint, sőt parcellánként más és más, semmi esetre sem olyan egyszerű mint egy acél-, vas-, szén- vagy műtrágyakartelt létrehozni, ahol a gyártás mindenkére egyformán kötelező és egyszerűen keresztülvihető technikai szabályok szerint történhetik.

En a nemzetközi kartelek összehozását csak egy később megvalósítható feladatnak látom, akkor, ha már minden országban ehhez az előfeltételek — a hazai értékesítő szövetkezetek — megszerveztettek ezek beváltak és kellően megerősödtek. Ki között lehetne különben karteleteket létrehozni, ha még a belföldi szövetkezés nincsen megszervezve?

Egyelőre meg kellene tehát elégednünk, ha gazdáinkat sikerülne elsősorban jól megszervezett termelő és azután egységes értékesítési szervekbe tömörítenünk és nekik a leginkább keresett cikke termelésére utmutatással szolgálunk.

Ilyen kiviteli egyesüléseknek, hogy ne csak papíron legyen meg a szép címük, súlyos és mélyreható munkákat kell végezniök. Anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznám rá kell mutatnom, hogy például egy gabona értékesítési szövetkezetnek első feltétele volna mindenütt kellően felszerelt átvételi és tárolóhelyiségekről, azaz raktárakról gondoskodni. A raktározás involválja azonban nálunk a lombardirozás fogalmát is. A lombardirozáshoz hosszú lejáratú olcsó hitelek, szakszerűen képzett átvétők és végül egy kitünően működő központi eladási szerv kell, mert hiszen az egész értékesítő alakulatnak a célja az, hogy az összegyűjtött terményeket „kellő időben”, jó áron helyezze el. A „kellő időben” való értékesítés pedig a gabona határidőüzlet minden csújának-bíjójának teljes kihasználását involválja. Ki kell kalkulálni, hogy az összegyűjtött gabonát melyik tőzsdén előnyösebb árbitrálni, Budapesten, Rotterdamban, vagy esetleg máshol, ahol még előbb esetleg ki is kell járni, hogy a magyar buza határidő kötésekre szállítható, azaz átadható legyen. A határidőüzletet a gabona értékesítésnél kihagyni még a gazda értékesítési szervének sem lehetséges. Ha a készleteket a központ a gazdától átvette és nem fedezi magát megfelelő eladással a határidőpiacon úgy, ha valamely más államban jó termés van, olyan árfolyamvesztéséget szenvedhetnek a gazdák, amelyért a központi értékesítési vállalatot érhetné a felelősség.

A gazda értékesítési szervek megteremtése és fokozatos kiépítése okos és célszerű, nem szabad azonban a „fokozatos” kifejezést átugrani s a leg-egyszerűbb gazdaszövetkezet felépítése helyett mindjárt a legkomplikáltabb világpoolra ugrani s ezt állítani oda, mint elsősorban megvalósítandó feladatot. A sikert nem lehet kényszereszközökkel, monopólok létesítésével s az egész világnak termelési és értékesítési falanxterekbe való gyömöszölésével elérni, a világ gazdasági fejlődése halad a maga útján feltartóztatathatatlannul, egy védővamos, politikai kényszerűségekkel inficiált és szétszaggatott, partikularizmussal telített gazdasági testben — mint a mostani európai egység — nem lehet a mainál jobb gazdasági fejlődést és gazdasági életműködést elérni. A mi

A kardánmeghajtású

PULVERÁTOR

szánt, rögöt tör, porhanyít és kever egy menetben

2- és 3-vasú kivitelben minden ismert traktorral kapcsolható. Használható, mint normális traktoreke is.

Árajánlattal és leírással szolgál.

Massey-Harris R.T.

Budapest, V., Pannónia-utca 15/a sz.

ül!

omatikus eszköz

rgó-ut 15/a ay-utca 12.

buza volt, hanem a Növénytermelési Kísérleti Állomás által rekedkezésemre bocsátott tömegbuza, ami csak saját szelekciója révén mutatott addig fagyállóságot. De ebből sem fagyott mind ki, mert az 50 q helyett csak 33 q át térítettem meg, ezt sem akkor, amikor már a gazdák perrel fenyegetőztek, de azonnal, amint erről a felügyelőség értesített. Tehát ez az állítás is téves.⁷⁾

A mult, a buzára ugyancsak kritikus évben egy gazdátársamtól sem kaptam szemrehányó levelet, hogy a bányai búzának természetével őket károsodás érte volna. Éppen ellenkezően, legtöbbje igen meg volt azokkal elégedve, de ezek már anyatókiválasztással kitenyészített buzákat voltak.

Különösnek találom, hogy míg éppen Grábner nagyon helyesen állapította meg több cikkében, hogy az idén is a buzákat nem fagytak „el”, de „ki”-fagytak, miért akarja akkor ezt a tényállást éppen csak a bányai tarbuzáktól megtagadni?⁸⁾

Mikor március közepén tájékoztatást kaptam Kerpely Kálmán dr. barátomtól, hogy mi a véleményem a buzákat átteleléséről, azt írtam, hogy ma a kárt mintegy 5% ra becsülöm, de ha a kedvezőtlen utótel még sokáig fog tartani, a „ki”-fagyás nagyobb is lehet.

Március 20-án, amikor egynébány enyhe nap után, a néhány nappal előbb lehullott némi hó olvadt, de a 80—100 cm mélyen átfagyott földbe a hóleleszivarogni nem tudott és összes buzáink, mint mondani szokták, „lábvizet” kaptak, átvizsgáltam összes buzavetéseinket alaposan, mert nem akartam hitelt adni az intéző uraknak, akik azt jelentették, hogy a buzáknak kár alig látszik és akkor megnyugvásomra egyes kertileg elmunkált és a fagy által össze-vissza repedezett táblán is legfeljebb 5% kifagyást észleltem csupán. Mert bár a buzákat sássa teljesen megfehéredett, a földben lévő rész zöld volt, kihuzni nem lehetett, sőt sok egyednél lehetett már oldalhajtsókát is találni. Tehát ezek a buzákat akkor nem lehetnek elfagyva, pedig akkor már tul voltak a 30—34 fokos hidegen, hótakaró nélkül.

Jöttek azonban az olvadás után a nappal enyhe, éjjel pedig a 10—15 fokos hidegek. Ezek még jobban szétronsolták a buza gyökérzetét, új fejlődésnek így sok nem tudott indulni és csak április második felében volt teljes egészében megállapítható, hogy a kertileg elmunkált három táblánkon a „ki”-fagyás 15—30%-os kárt okozott. 45 évi gazdasági gyakorlatom van már (sajnos), így elhiheti nekem Grábner, hogy az elfagyást a kifagyástól én is meg tudom különböztetni és így nyugodtan merem állítani, hogy a kitenyészített bányai tarbuzákban nem 5—6, hanem 35 fokos hidegek sem okoztak kárt, azok soha el nem fagnak. A kifagyás és ezt követő megritkulás ellen pedig sajnos, védekezni sokszor lehetetlen. Így volt az idén is, amikor lehengerezni a buzákat sokáig nem lehetett.

E kérdés tárgyalásánál legyen szabad még az első rovatvezetői megjegyzésére is kitérnem. Cikkemben azt írtam, hogy újabb tar törzseimből is megmaradt teljesen fagymentesen 15 törzsben és csak hat fagyott ki, illetve ritkult meg. Erre a rovatvezető megjegyzése: „Ez is mutatja, mennyire bizonytalan ezeknek a buzafajtáknak a fagyállósága”.

Igazán csodálkozom, hogy ezt a megjegyzést megkockáztatta. Hiszen ez éppen az ellenkezőjét bizonyítja, hogy igenis vannak tar törzsek, amelyek ilyen rettenetes telet is kibírnak, még pedig 71% ban. Ezekre most már azt állítani, hogy azok nem fagy-

⁷⁾ A bajai m. kir. gazdasági felügyelőség hivatalos értesítése szerint 100 q volt az oda küldött bányai marquis buza és a kifagyás miatt a cikkíró hivatalos felszólításra 87½ q-át térített meg. *Rovatvezető.*

⁸⁾ A közölt súlyos adatokkal eléggé bebizonyítottam. *Rovatvezető.*

állók, komolyan mégsem lehet és nem is szabadna mondani.⁹⁾

Az is tudvalevő dolog, hogy míg egy új buzatorzs forgalomba kerül, ahhoz legalább 8—9 év kell, addig pedig bőven van alkalma a nemesítőnek, ha főleg kisebb parcelláiról a havat is lelapátoltatja, azok úgy jó, mint rossz tulajdonságait kitapasztalni.¹⁰⁾ Hiszen mi buzanesítők, akik 21 év alatt a buzatorzsek tizezreit próbáltuk ki, meg vagyunk elégedve, ha ezer közül egyet-kettőt találunk, amit továbbtenyészíteni érdemesnek tartunk. Hogy lehet akkor következtetést levonni abból, ha 21 törzs közül hat, — bármely okból, jelen esetben a fagyállóság miatt — nem válik be?

Válaszban van egy kitétel, amely nemcsak igazságtalan, de gyanúsító és sértő is egyúttal. Ezt szó nélkül semmi esetre sem hagyhatom. Azt mondja ugyanis, hogy azért intézem ellene ezt a támadást — pedig támadni egyáltalán nem volt szándékom, csak az igazságot kerestem —, mert az ő szakvéleménye akadályozta meg, hogy tarbuzaim az állami vetőmag kiosztás keretébe felvegyék, majd tovább még ezeket mondja: „Nekem semmiféle eladó buza vetőmagom nincsen, egyik növénytermelési gazdaságban vagy vállalatban sem vagyok érdekelt, ellenben a fenti cikk írója el akarja adni a marquis származású buza vetőmagját, barátai is ugyanezt teszik, ha arra vásárol akad. Ezen az alapon könnyen attekinthető a valóságos helyzet”.

Kérdem, olvasott csak egy hirdetést is tőlem a szaklapokban, amelyben nemesített terményeimről hírdettem volna? Ez pedig feltétlenül hozzátartozik az üzlethez. Ajánlottam én csak egy gazdának is, hogy vegyen tőlem nemesített búzát? Csináltam én annak egyáltalán propagandát?¹¹⁾

Mikor ezelőtt 21 évvel Székács Elemérről és néhai Szabó Jánossal megkezdtem a buzanesítést, teljesen önzetlen és ideális cél lebegett előttünk és mindig azt hangoztattuk, hogy mint utöröknek meg kell kezdenünk ezt a munkát csak azért is, mert ha majd idővel sikerülne némi eredményt elérnünk, ezzel is segítségére leszünk akkor még inkább elmaradott mezőgazdaságunk fellendülésének. Hogy ezzel majd tiszteletet is csinálhatunk, arra még csak nem is gondoltunk.

Kérdezzék csak meg buzanesítők kartársaimat, olyan fényes üzlet-e a buza vetőmag eladás? És ha a 30% felárból levonják összes költségeiket, rostálás, szelektálás, trierözés, egyszerű abszolút tiszta vetőmag előállítását, a sokkal nagyobb férőhelyek fenntartási költségeit stb. hány százalék meggy rá. Nem hiszem, hogy teljesen tisztán 10%-nál többet tudnának jövedelemként elkönyvelni. Ha el is adok, mondjuk 4000 q buza vetőmagot, ez csak 8—9000 pengő több jövedelmet jelent. Nem a vetőmageladásoknál látom én a növénytermelési jövedelmezőséget, hanem abban, hogy amióta az egész uradalomban nemesített buzákat termelünk, bebizonyítottan a 10 évi átlagtermésünk több mint 200 kg-mal, tengerinél pedig 600 kg-mal emelkedett. Ez pedig 1000 hold búzánál 2000 q-t, 450 hold tengerinél pedig 2700 mázsát jelent. Ezzel a jövedelmi többlettel igen meg vagyok elégedve és nem szorulok

⁹⁾ Az olyan buzafajta, amelynek tenyésztőzrísei közül ennyi kifagy, nem fagyálló. Az olyan sem, amely nem 100%-ban telet át, hanem amint a cikkíró maga írja, csak 71%-ban. A cikk írója maga szolgáltatja a legjobb bizonyítékokat arra, hogy ezek a buzafajtái nem fagyállók. *Rovatvezető.*

¹⁰⁾ Sokszor 10—15 éven át nincs kifagyási esztendő. *Rovatvezető.*

¹¹⁾ Amint a termelő gazdák tapasztalhatták, a propaganda a bányai buzákat érdekében alaposan megtörtént. *Rovatvezető.*

a vetőmageladásból eredő számat nem tevő jövedelmi többletre.¹²⁾

Abban igaza van, hogy a magyarországi gazdasági akadémia nem természet bányai buzákat. Cikkemből kiharadt a „növénytermelési tanszéke”. Kérdezzék meg Bittera dr.-t vagy Surányit, akik már régen kísérleteznek a bányai tarbuzákkal, kifagyat-e azok valamikor, pedig fel kell tennem, hogy ott is voltak 5—6 fokos hidegek. Hogy ott csak kisebb területen termelték azt? Ez nem változtat a helyzeten, mert azok a buzákat, amelyek nem télállóak, nagyobb területeken éppen úgy elfagyhatnak, mint kisebbeken.¹³⁾

Végül pedig még egy körülményre legyen szabad figyelmét felhívnom és pedig cikkem egyik rovatvezetői megjegyzésére, hogy az amerikai Carman-buzát Legány Ödön hozta kísérletre, a magyarországi m. kir. gazdasági akadémia növénytermelési tanszékeinek kísérleti tere, kipróbálásra. „Ebből a formakeverékből a vezetésem alatt álló országos növénytermelési intézet anyatókiválasztással egy egészen más jellegű buzafajtát tenyésztett ki és azt használta a magyar buzákkal végzett keresztezésekre.”

Azt hiszem, tudja Grábner is, hogy a marquis buza is keresztezés terméke és mint ilyen, ez is sokáig oszlik. Keletkeznek benne spontán variációk is, tehát ha ő a Carmanból anyatókiválasztással egy egészen más jellegű buzafajtát tenyésztett ki, ugyanazt tettem én a marquissal. Ha a Carman lehetett Eszterházi buza, miért nem lehetne a marquisból ugyanezen az alapon bányai nemesített tarbuz, annál is inkább, mert ez tényleg Bányán lett kitenyészítve, míg az eszterházi nem Eszterházan lett előállítva.¹⁴⁾

Hogy az anyató kiválasztással előállított bányai tarbuzák az eredeti marquistól úgy szalma, mint kalász, mag, alak és egyéb tulajdonságokban teljesen elitűnek, hivatkozom ugyancsak Havas Géza levelére, továbbá Surányi János véleményére. Ő jelentette ki már néhány évvel ezelőt, hogy ezek már nem marquis buzákat, de joggal nevezhetők Bányai búzának.

Igy ezzel megdől az az állítása is, hogy idegen tollakkal ékeskedem és a marquis buza előállítását kártérítést is követelhet tőlem.

Bányai.

Baross László.

A fenti cikk írója semmivel sem gyengítette azokat a hiteles adatokat, amelyeket az első támadó cikkére adott, a „Köztelek” f. évi 78. számában megjelent válaszomban annak igazolására közöltem, hogy a kanadai marquis buzából származó bányai tarbuzáknak gyenge a fagyállóságuk. Sőt, a cikkében ön maga közöl olyan adatokat, amelyek ugyanezt bizonyítják és nem azt, amit azokkal a cikkíró bizonyítani kíván.

Ezek után megismétlem az első válaszomban tett azt a nyilatkozatomat, hogy ha a szaklapokat olvasó gazdák mégis ezeket a buzákat termesztik, nekem ez ellen semmi kifogásom nincs és nem is lehet, mert ennek veszélyére kötelességszerűen figyelmeztettem őket. Az állami támogatással kisgazdák részére végzett vetőmagkiosztás céljaira azonban ezeket a buzákat a jövőben sem fogom ajánlani.

Grábner Emil.

¹²⁾ Ha a cikkíró nem adna el a gyengén fagyálló buzafajtából vetőmagot, akkor elhinném a legutóbbi megjegyzését. A nyár folyamán egyik budapesti napilapban az állami vetőmagkiosztást azért támadták meg, mert ezekből a buzákból az állam nem vásárolt, de a cikkíró nem tilakozott az ellen, hogy ilyen módon propagálják ezeket a buzafajtákat. *Rovatvezető.*

¹³⁾ Ha több helyen és különböző évjáratokban kifagnak az ilyen buzákat, akkor azokat sem fagyállóknak, sem télállóknak nem szabad nevezni. *Rovatvezető.*

¹⁴⁾ De igen, ott lett kitenyészítve, az Országos M. Kir. Növénytermelési Intézet keresztezéséből, az intézet felettes hatóságának jóváhagyásával. *Rovatvezető.*

A gyümölcsfákat rögtön lombhullás után permetezzük

Dendrin vagy Neo-Dendrin

gyümölcsfakarbolineummal a rovarkártevők és

Amonil kénkészítménnyel a gombabetegségek ellen

Sotor hernyóenyv és Pomrin vértetükátrány

egésztik ki a permetezést

Gyártja: **KRAUSZ-MOSKOVITS EGYESÜLT IPARTELEPEK R.-T., BUDAPEST, VIII., ÖRÖMVÖLGY-UTCA 8. SZ.**
KÉRJEN DIJTALAN ISMERTETŐT!

KÉRJEN DIJTALAN ISMERTETŐT

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

**ÉS
TEJGAZDASÁG.**

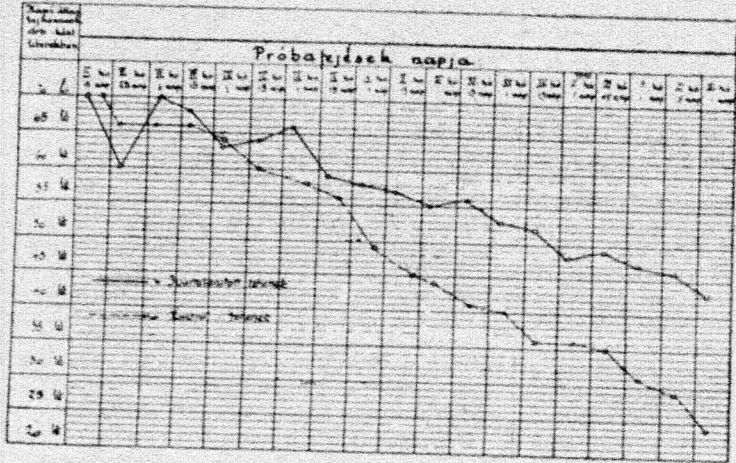
Rovatvezető: Wellmann Oszkár dr.

**A tehénivartalanítás
gazdasági haszna.**

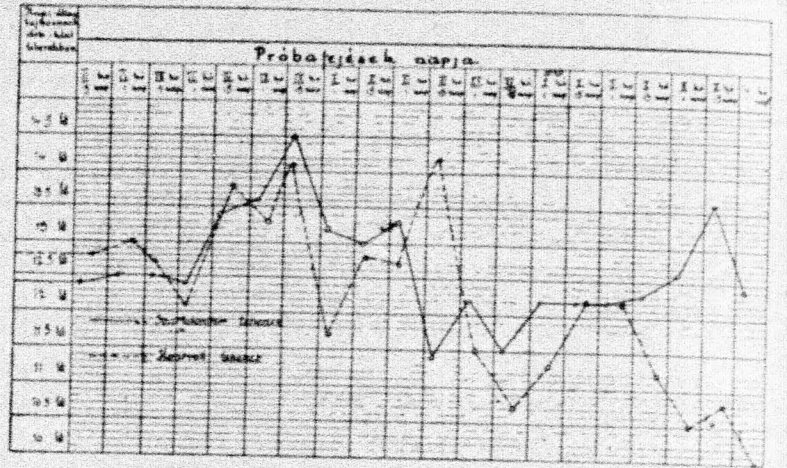
Az „Állattenyésztők Lapja“ folyó évi 2. számában fentivel azonos cím alatt megjelent közleményemben beszámoltam a „Magyar Föld R.-T.“ sarkadi uradalmában 1928 június 20-án ivartalanított, valamint

nál elért eredmények adatainak birtokában kívánatosnak tartottam kísérletet végezni arra vonatkozóan, hogy lehetséges volna-e az ivartalanítás segítségével egészséges tehénállományban egyrészt a lefejtés tempóját meglassítani, másrészt azonban a lefejtés időtartamát meghosszabbítani, ami által egyben a tehenészet rentabilitása is erősen megjavulna. A műtétek elvégzése Gergely Ferenc igazgató, valamint Székér Pál jószágfelügyelő megértő támogatásával csakhamar lehetővé vált a „Magyar Föld R.-T.“ sarkadi béruradalmá feketeteéri kerületében, ahol 10 drb fejős tehénből álló csoportot jelöltek ki a kísérlet oájlaira. Ezek közül 5 tehenet 1928 június 20-án ivartalanítottam, míg a másik 5 drb-ot kontrollnak hagytam.

nitott, mind a kontroll tehenekre vonatkozóan megtalálható a napi tejhozam alakulása. A műtétet követően próbafejést végeztek a harmadik napon, hogy megállapítható legyen a tejhozam várható apadásának mértéke. Ez azonban nem volt jelentékeny, tehenenkint mindössze 2 liter és ez sem pusztán a műtét beavatkozásnak, hanem annak is volt betudható, hogy a tehenek a műtétet megelőzően 24 órán át sem enni, sem inni nem kaptak. A műtétet követő tizedik napon megejtett próbafejés alkalmával már ismét a műtét előtti tejmenntiséget adták az állatok. Ezt követően azután a próbafejések mindig 15 naponkint voltak. Az alábbi I. sz. táblázat a gazdaság kerületi intézőségének feljegyzései, illetve az igaz-

I. sz. grafikon. A sarkadi uradalomban ivartalanított és kontroll tehenek fejtési eredményei.

II. sz. grafikon. A tarnaméri uradalomban ivartalanított és kontroll tehenek fejtési eredményei.

ugyanettől az időponttól kontrollként megfigyelt 5-5 drb fejős tehén tejhozamáról, amelyet ez a két megfigyelés alatt álló tehéncsoport 1928 december 15-ig termelt. Ugyanebben a közleményemben jeleztem, hogy e kísérletek további eredményéről is tájékoztatást fogok nyújtani. E soraimban kívánok tehát újabb tapasztalataimról beszámolni.

Tekintettel arra, hogy fenti közleményem megjelenése óta már hosszabb idő telt el, talán nem lesz felesleges, ha a történeteket újból felelevenítem. A külföldi, nimfomániás tehenek ivartalanításá-

A tehenek úgy voltak összeválogatva, hogy lehetőleg azonos tejhozamuk legyenek. Ez teljes mértékben sikerült is, miután mindkét csoport napi tejhozama 1928 június 15-én történt próbafejés alkalmával 70-70 liter volt. A műtétek kifogástalanul sikerültek. A tehenek utána jó étvágyal, a szokott mennyiségben fogyasztották el a rendes takarmányukat és az előirt időben meg is fejték őket.

Saját kísérleteim. Ivartalanítási műtétek a sarkadi uradalom tehenein.

Az alábbi I. számú táblázatban mind az ivartala-

gatósg rendelkezésemre bocsátott kimutatása alapján készült.

A két tehéncsoport tejhozamának időről-időre való alakulását az I. sz. grafikon tünteti fel. Ezen jól látható, hogy bár az ivartalanított tehenek tejhozama szintén csökken, ez egész enyhén eséssel történik, míg a kontroll tehenek tejhozama itt-ott erősen zuhan. A műtét előnye azonban nemcsak abban nyilvánul, hogy az ivartalanított tehenek nagyobb tejhozamuk, hanem abban is, hogy az összes tej mennyisége máról-holnapra nagyobb mér-

I. sz. táblázat.

A Magyar Föld R.-T. sarkadi béruradalmában

Sorszám	Szarvszám	Ivartalanított tehenek napi tejhozama literekben																		
		1928. VI/16.	VI/23.	VII/1.	VII/15.	VIII/1.	VIII/15.	IX/1.	IX/15.	X/1.	X/15.	XI/1.	XI/15.	XII/1.	XII/15.	1929. I/1.	I/15.	II/1.	II/15.	III/1.
1.	468	15	12	15	13	13	14	14	12	12	10	10	10	10	10	8	9	8	8	7
2.	488	14	12	14	14	12	13	12	12	11	11	10	10	9	9	8	7	7	7	6
3.	527	14	12	14	14	13	11	12	11	11	12	11	11	10	10	9	9	8	8	8
4.	551	14	12	14	14	13	14	14	12	12	14	13	13	12	12	11	12	12	11	11
5.	647	13	12	13	13	12	12	14	12	12	10	11	12	12	12	11	12	12	11	11
Összesen		70	60	70	68	63	64	66	59	58	57	55	56	53	52	48	49	47	46	43
Átlag		14	12	14	13.6	12.6	12.8	13.2	11.8	11.6	11.4	11	11.2	10.6	10.4	9.6	9.4	9.4	9.2	8.6

		Kontroll tehenek napi tejhozama literekben																		
Sorszám	Szarvszám	VI/16.	VI/23.	VII/1.	VII/15.	VIII/1.	VIII/15.	IX/1.	IX/15.	X/1.	X/15.	XI/1.	XI/15.	XII/1.	XII/15.	1929. I/1.	I/15.	II/1.	II/15.	III/1.
1.	497	14	13	13	14	13	13	11	12	9	6	6	4	5	5	4	4	3	3	2
2.	406	14	14	14	13	12	10	10	10	8	8	7	8	6	5	6	5	5	3	2
3.	505	14	12	12	13	12	12	12	12	11	9	10	9	9	8	8	8	7	7	6
4.	520	14	13	13	12	11	12	14	12	11	12	11	11	11	10	10	10	9	9	8
5.	644	14	14	14	14	10	13	11	10	10	10	10	9	9	8	8	8	7	7	6
Összesen		70	66	66	66	64	60	58	56	49	45	44	41	40	36	36	35	31	29	24
Átlag		14	13.2	13.2	13.2	12.8	12	11.6	11.2	9.8	9	8.8	8.2	8	7.2	7.2	7.0	6.2	5.8	4.8

A MEZEIEGER (POCOK) LEGKEDVESEBB MERGEZETT ELEDELE A KUKORICATÖRMELEKKEL KESZITETT

ARVALIN

FOSZFOR-MÉREG 4-5 ÓRÁN BELÜL BIZTOSAN ÖL.
EGYEBB EGÉR ES PATKÁNYIRTÓ KESZITMENYEK:

CILLON MÉRÉGMENTES KESZITMENY.

MUROL SZTRICHNINES BUZA.

CHINOIN-UJPEST.

tékben nem változik. Ez a körülmény pedig rendkívül fontos olyan gazdaságban, amelynek szerződés szerint kell szállítania bizonyos mennyiségű tejet és így érdeke, hogy a tejszolgáltatásban meg-
lepetések ne érjék.

Az elért eredményeket a következőkben foglalhatom össze. A műtét napjától, vagyis 1928 június 20-tól 1929 március 1-ig eltelt 255 nap alatt az 5 ivartalanított tehén 14,545 liter tejet adott, darabonkinti átlagban tehát 2909 litert, ami naponként és darabonként 11,4 liter napi tejszolgáltatás felel meg. Ezzel szemben a kontroll tehének ugyan ez az idő alatt 12,002 litert adtak, darabonkinti átlagban tehát 2400 liter tejet, ami naponként és darabonként 9,4 liter tejszolgáltatás felel meg. Az 5 ivartalanított és 5 kontroll tehén tejszolgáltatása között tehát a különbség

2543 liter az ivartalanítottak javára, ami darabonként átlag 508,6 liter tejszolgáltatás felel meg.

Az ivartalanított csoportból 2 tehén és pedig a 468. számú napi 7 liter, a 488. számú pedig napi 6 liter tejszolgáltatás miatt 1929 március 1-én mustrálásra került, míg a többi három tehén ma is fejőben van.

A kontroll tehének egészen minimális tejszolgáltatás miatt 1929 március 1-én mind kimustráltak. A mustrálásra kicsiny tejszolgáltatás miatt már előbb is rászolgált volna, a kísérlet teljessége miatt azonban hosszabb ideig visszatartották őket.

A sulyzaporulatban 1928 december 15-ig vezettek az ivartalanított tehének, később azonban elmaradtak, minden bizonnyal azért, mert a kontroll tehének az etelt takarmányt sulygyarapításra fordíthatták, kicsiny

lévén a tejszolgáltatásuk, míg az ivartalanítottak még mindig elég jól tejelevén, a takarmányt tejtermelésre használták fel.

Míg az ivartalanított tehének a műtét előtti 2740 kg testsúlyukat 2940 kg-ra növelték, tehát 7,2%-kal gyarapodtak, addig a kontroll tehének az eredeti 2945 kg testsúlyukat 3250 kg-ra gyarapították, vagyis testsúlyuknak 10,6%-ával gyarapodtak (II. sz. táblázat).

Erősen hangsúlyozni kívánom, hogy mind az operált, mind a kontroll csoport egyedei a kísérlet tökéletessége kedvéért, tekintet nélkül a kontroll csoport erősen csökkenő tejszolgáltatására, mindig a maximális napi tejszolgáltatás figyelembevételével számított napi takarmányadagot kapták, miután módot akartunk nyújtani arra, hogyha esetleg külső behatás következtében csökkent volna a próbafelés napján a tejszolgáltatás, ezt az állat, ha képessége van rá, megjavíthassa.

Ivartalanítási kísérletek a tarmamérai uradalom tehenein. Riedl Antal jószágigazgató és Gergely Ferenc igazgató megértő támogatásával Hirsch Albert dr. tarmamérai uradalomban rövidesen ismét alkalmam nyílt az ivartalanítási műtétet végezni. 1928 június 26-án hat tehén ivartalanítottam, míg négy drb kontrollnak maradt. A kísérlet eredményeit a III. sz. táblázat és a II. sz. grafikon tünteti fel. Előbbi a napi tejszolgáltatás alakulását tünteti fel a 15 naponként végzett próbafelvételek alapján, míg az utóbbi az ivartalanított és kontroll tehén csoport napi tejszolgáltatásának időről-időre való alakulását szemlélteti.

A II. sz. grafikonból és a III. sz. táblázatból megállapítható, hogy a műtét napjától, 1928 június 26-ától 1929 április 1-ig eltelt 277 nap alatt az ivartalanított tehének darabonkinti átlagban 3868 liter tejet adtak, ami egyenként 14 liter napi tejszolgáltatás felel meg. Ezzel szemben a kontroll tehének ugyanez az idő alatt 3662 liter tejet adtak, ami darabonként 13,2 liter tejszolgáltatás felel meg. Egy-egy tehénnél tehát a megfigyelési időszak alatt 206 liter átlagos tejszolgáltatás különbség mutatkozik az ivartalanítottak javára. Ez nem volna valamitulságosan sok. Ha azonban figyelembe vesszük, hogy az ivartalanított csoportnál a műtét előtti (1928 június 15-én) 12,4 liter napi tejszolgáltatás 10 hónap múltával, 1929 április 1-én még mindig változatlanul 12,4 liter, míg ezzel szemben a kontroll csoportnál a műtét előtti 12,8 liter napi tejszolgáltatás átlag ugyanez az idő alatt 10 literre csökkent, úgy joggal megállapítható, hogy a második kísérleti csoport egyedeinél végeredményében sokkal jelentősebb tejszolgáltatás többlet fog mutatkozni az ivartalanítottak javára, mint az első (sarkadi kísér-

II. sz. táblázat.

A Magyar Föld R.-T. sarkadi béruradalmában
1. Ivartalanított tehének élősúlya

Sorszám	Szárvszám	1928 VI/10.	1928 VIII/1.	1928 IX/15.	1928 X/1.	1928 XI/15.	1928 XII/31.	1929 II/15.	1929 III/1.
1.	468	550	585	585	575	565	560	555	565
2.	488	615	625	630	655	650	655	660	660
3.	527	530	530	550	545	535	535	535	525
4.	551	510	525	540	550	555	580	580	580
5.	647	535	560	600	600	610	610	610	610
Összesen		2740	2825	2905	2925	2915	2950	2940	2940

2. Kontroll tehének élősúlya

1.	497	550	565	580	570	500	620	630	635
2.	406	690	685	700	720	715	760	775	750
3.	505	515	525	545	550	550	555	550	540
4.	520	590	605	630	630	630	650	650	660
5.	614	690	620	630	650	640	650	670	670
Összesen		2945	3000	3085	3120	3095	3235	3275	3250

III. sz. táblázat.

A tarmamérai uradalomban:

1. Ivartalanított tehének napi tejszolgáltatás átlaga literekben

Sorszám	Szárvszám	1928 VI/15.	1928 VII/1.	1928 VII/15.	1928 VIII/1.	1928 VIII/15.	1928 IX/1.	1928 IX/15.	1928 X/1.	1928 X/15.	1928 XI/1.	1928 XI/15.	1928 XII/1.	1928 XII/15.	1929 I/1.	1929 I/15.	1929 II/1.	1929 II/15.	1929 III/1.	1929 III/15.	1929 IV/1.	1929 IV/15.
1.	1093	12	10,5	12	11	13,5	13,5	13,5	11,5	11	10,5	9	10,5	9,5	11,5	12	12	12	11,5	12,5	11	10,5
2.	1019	13	13,5	12	12,5	14	14,5	15	14	13,5	13	11	12	11	11,5	11	11	12	11,5	12,5	11	11
3.	1062	13	12,5	11,5	11	11	13	14	13,5	13	12,5	11	12	9	12	11,5	11,5	11	12	12,5	12	12
4.	1100	12	13,5	14	14	12,5	12	15,5	13	13	14	12,5	14	12	10,5	11	11	11,5	12,5	14,5	12,5	11,5
5.	1035	12,5	13	13	14	15	14,5	15,5	13	14	15	13	13	13	14	13,5	13,5	13,5	14	15	14,5	14,5
6.	1029	12	12	12,5	12	14,5	14,5	13,5	14	13,5	15	12	12	12	14	14,5	14,5	14	14	15	13,5	13
Összesen		74,5	75,0	75,0	74,5	80,5	82,0	87,0	79,0	78,0	80,0	68,5	73,5	66,5	73,5	73,5	73,5	74,0	75,5	82,0	74,5	72,5
Átlag		12,4	12,5	12,5	12,4	13,4	13,6	14,5	13,2	13	13,3	11,4	12,2	11,5	12,2	12,2	12,2	12,3	12,6	13,6	12,4	12,1

2. Kontroll tehének napi tejszolgáltatás átlaga literekben

1.	1091	12,5	12,5	12	11	13,5	12	14,5	12,5	12,5	11	11	9,5	9,5	10	10,5	11	11	11	11	11	10,5
2.	1107	14,0	14	12	11,5	13,5	13	12,5	11,5	12,5	12,5	11,5	12	11,5	11,5	12,5	14	14	13,5	14	13,5	12
3.	1041	12,5	12,5	14	11	12,5	13	13,5	10,5	12,5	14	11,5	11,5	10,5	10,5	12	11	9,5	9	11	10,5	8
4.	1121	12,0	14	13	15	16	15,5	16	12,5	14	13,5	13	13	11,5	13,5	14	12,5	10,5	8,5	7,5	5	7
Összesen		51,5	52,0	51	48,5	55,5	53,5	56,5	47,0	51,5	51	57,0	46,0	43,0	45,5	49,0	48,5	45,0	42,0	43,5	40,0	37,5
Átlag		12,8	13	12,7	12,1	13,8	13,3	14,1	11,7	12,8	12,7	14,2	11,5	10,7	11,3	12,2	12,1	11,2	10,5	10,8	10,0	9,3

Uj típusu

Fordson traktorok

budapesti raktárunkról már szállíthatók

AJÁNLATTAL SZOLGÁL A LEGRÉGIBB AUTORIZÁLT KÉPVISELET:

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI, BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-U. 12.

Fiók: Székesfehérvár
Magyar Király Szálló épület.
Kérje 4. számú prospektusunkat!

letti csoportnál. A kontroll csoportból az 1121. sz. tehenet napi 5 liter tejhozama miatt már április 1-én ki kellett volna mustrálni az állományból. Még inkább szembetűnő a tarnaméri eredmény jobb volta, ha az egyes operált tehenek első és utolsó fejési adatait hasonlítjuk össze.

Az 1062. sz. tehén 1928 június 15-i fejésekor 12, 1929 április 1-én 12,5 litert adott. Az 1135. sz. tehén június 15-i tejhozama 12,5, az április 1-i tejhozama pedig 14,5 liter volt. Az 1029. sz. tehén június 15-én 12 litert adott, 1929 április 1-én pedig 13,5 litert. 10 hónap alatt tehát nem hogy csökkent volna a tejhozamuk, hanem még emelkedett.

A fejésben levő tehenek további megfigyelését természetesen tovább végzem. Mind ezeket, mind egyéb folyamatban levő kísérleteim eredményét később közölni fogom.

Kedves köteletségemnek teszek eleget, midőn a sarkadi és tarnaméri uradalmak igazgatóságának és tisztikarának ezuton hálás köszönetemet fejezem ki sok irányú szives támogatásukért.

László Samu dr.

SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: e. Dorner Béla.

A mangalica hizékonyságának elbírálása.

A sertésekre vonatkozó gyakorlati és elméleti tudásom javát és nagy részét Csáky Ferenc mellett, évek hosszú során át szereztem. Ebből folyóan nem érzem magam hivatottnak arra, hogy e bírálati módszer nagy jelentőségét — amely lehetővé teszi a sertések hizékonyságának elbírálását — kidomborítsam. Mégis megjegyzem, hogy szerény véleményem szerint csakis ez a bírálati módszer teszi lehetővé azt, hogy az ezidő szerint rendelkezésünkre álló eszközök alapján — esetleg igen csekély módosítással — a sertés hizékonyságát elbírálhassuk.

Azonban szívesem ez a tervezet tulságosan érvényesülni engedni a hizalási rutint. Pedig ott, ahol az első kérdés szinte csak dekákban fog műlni, megtörténhetik, hogy azok a falkák fogják az első díjat elvinni, amelyek rutinizottabb kezébe kerülnek. Mert például az egy pillanatig sem lehet kétséges, hogy Csáky Ferenc, aki hizalási praxisa alatt hozzávetőlegesen 200—250,000 darab sertést hizalt ki, sokkal nagyobb rutinnal rendelkezik, mint az a gazdaság, amely évenként egy-két falkát, vagy esetleg egyet sem hizalt ki. Előre látható tehát, hogy például a Csáky által hizalt falka ugyanolyan hizékonyság mellett jobb eredményt fog felmutatni, mint egy gazdaság által hizalt falka s ebből folyóan minősítése is jobb lesz.

Minden eszközzel arra kell törekedni, hogy a hizalási fogások minél kevésbé érvényesülhessenek, hogy ezáltal a tényleges hizási tulajdonságok jobban előtérbe nyomulhassanak.

Ezért nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy mit ettek meg a hizalás alatt a sertések. Mert a fehérjedus takarmányok — mint husliszt, vérliszt, tőpörtyű stb. — etetése mellett esetleg a sokkal rosszabb anyag jobb eredményt fog elérni, mint a tisztán tengerivel és árpával hizalt, jobb beállítási anyag. Helyesebb volna talán kimondani, hogy a hizalási próbára beállított sertések kizárólag csak tengerivel és árpával legyenek etethetők, tehát azonos takarmányok mellett az elért eredmény is jobban fogja a valóságot megközelíteni és ebből kifolyóan a célnak megfelelő.

Ugyancsak a fenti okokból, hogy a sertések a beállítási mázslásra hamis sullyal ne kerülhessenek, célszerűnek vélném, hogy a beállítás előtt egy vagy két hónappal az egyesület a beállítandó sertéseket — ellenőre által — hivatalosan lemértelegelje. Ezáltal az utolsó 1—2 hónapi súlygyarapodás ellenőrizhető volna és kitűnne az is, hogy a súlyfelvétel megfelel-e a normális folyamatnak. Ugyancsak megakadályozható volna így az is, hogy a jól kifejlesztett sertések esetleges rideg tartásuk folytán kisebb sullyal kerüljenek beállításra és így egy a napi súlyfelvétel, valamint a testsúly hányzorosa növelhető volna.

Végül szívesem a próbahizalásra az összes meglévő éves koru, törzskönyvelt anyáktól származó süldő minden mustrálás nélkül volna beállítandó. A hizalás második vagy harmadik hónapjában megengedhető volna a továbbhizalásra alkalmatlan egyedek bizonyos százalékú kimustrálása, szintén az egyesületi hivatalos mértelegelés mellett. Természetesen ennek megfelelően csökkenteni kellene a Csáky-féle kontroll szám értékét is. Ezuton az egyesület igen értékes adatokhoz jutna. Nevezetesen megállapítható volna — a lelelt malacok számának ismerete mellett — hogy hány százalék érte el az éves kort, azaz mennyire voltak életképesek a világrajott malacok, megállá-

pítható volna a vészélesi időszak is, az ezzel kapcsolatos elhullás kikapcsolása mellett. Így értékes összehasonlítás volna készíthető a szimultán ojtással és szérumos ojtással átvészelt süldők között. Kimutatható volna, hogy hány százalék a hizalásra alkalmatlan egyed és ennek megfelelően esetleg egyes kocák a további tenyésztésből kizárhatók lennének és még egyéb előnyök is elérhetők.

Stach László
okl. gazda.

Törökországi tenyészjuh kivitelünk.

A folyó év nyarán immár harmadszor látogattam el hozzánk a török juhvásárló bizottság és 1011 darab tenyészjuhot vásárolt és pedig 585 kost, 426 anyajuhot.

A bizottság tagjai jórészt ugyanazok voltak, mint a múlt évben: Ali Riza bey, Törökország állat-egészségügyének vezérigazgatója az angorai földművelésügyi minisztériumban, Kadri dr., az angorai állattenyésztési laboratórium főnöke, A. Nazim, a karadja-bey-i ménesuradalom juhtenyésztésének főnöke, J. Hakki, a konstantinápolyi állatorvosi főiskola állattenyésztési laboratóriumának főnöke és Stark Lajos haznáfia, a karadja-bey-i állami ménesbirtok lovagló iskolájának főnöke. Mindannyian jóbarátai Magyarországnak, akik nagy szeretettel és irántunk való jóakarattal jönnek hozzánk évről-évre. Ők a főintézői Törökország juhtenyésztésének s mindannyian meg vannak már győződve arról, hogy juhállományuk javítására itt Magyarországon a magyar fésűs juhban találták meg a legjobb anyagot.

Törökország juhállománya mintegy 12 millió darab-ból áll, amelyből mintegy 4 millió a cigája. Ennek a 4 millió darab cigájának fésűs merinóvá való átalakítását tűzték ki célul a törökök. Ennek elérésére évről-évre fokozódó mennyiségű tenyészjuhot szán-

csákói Geiszt Gyulától Csudaballán, a hortobágyi törzsjuhásztól Nagyhortobágyon, a gazdasági akadémiától Debrecenben, poroszlói Graefl Károlytól Poroszlón, Andrássy Sándor gróftól Tiszadobon, Náray Kálmántól Tiszaszentimréren, Szapáry György gróf örökösétől Pusztataskonyban, Nemes János gróf örökösétől Pusztatomajban, Blankenstein Pál gróftól Füzesgyarmaton, Bleyer Ferencről Káraszmegyeren. A legtöbb kost, 144 darabot az Egri Főképtalantól vettük Szentmargitapusztán, 46 darabot vásároltunk Wenckheim Dénes gróftól Vésztőn, 58 darabot a hortobágyi törzsjuhásztól, 60 darabot Nemes János gróf örökösétől, 34 darabot pedig Windisch Józseftől Szajolban.

A fizetett árak ugyan nem érték el azokat az árakat, amilyeneket legjobb juhászataink egy vagy egy-néhány darab eladásánál a múlt tavasszal elérhettek, de jobbakk voltak az összel elérhető áraknál, figyelembe véve különösen azt, hogy mindenütt nagyobb számú kost vásároltunk és hogy ahol kifogástalan jó anyagot mutattak be, ott csaknem az összes bemutatott állatokot megvásárolta a bizottság. Az árak megállapításánál mindenestre figyelembe kellett venni azt is, hogy darabonként csupán Sztambulig csaknem 50 pengőbe kerülő szállítási költség amugy is nagyon megrágitja az állatokat, amiért is nem jöhettek tekintetbe a vásárlásnál azok a juhászok, amelyek túlzott árakat kívántak. A husárahhoz viszonyítva kosokért 250—350%, anyajuhokért 100—150% felárat fizettek a törökök.

Angorából nemrég kapott értesülés szerint az idén kiszállított anyaggal még jobban meg vannak elégedve a törökök, mint azzal az anyaggal, amelyet az elmúlt évben szállítottunk. Ez azt bizonyítja, hogy juhászataink törekedtek arra, hogy évről-évre jobb anyagot mutassanak be, amit igazol az is, hogy a bemutatott anyagból mindenütt sokkal többet vettek meg az idén, mint a múlt évben.

A törökök igen nagy súlyt vetnek első-sorban a testformákra. Széles mellkast, hosszú és mély törzset kívánnak és elől, de különösen hátul széles lábállást. A túl keskeny szűggyel bírőkat, keskeny faruakat, hátul gacsos állásukat nem veszik meg. Nagy súlyt vetnek a kosok szarváltóságára s csak olyan gazdaságból hajlandók egy-néhány szarvatlant is venni, ahonnan sok szarvatlat vehetnek. Nagyon alaposan megvizsgálják a gyapjút, amelynek nem kell ugyan a AA-nál finomabbnak lennie, de egyébként kifogástalan szerkezetűnek, a test minden táján kiegyenlítettnek kell lenni. A hason vagy az oldalakon cernás vagy cernásodásra hajlamos gyapjával bíró kosokat nem veszik meg, ugy azokat sem, amelyek benőttsége vagy gyapjújának sűrűsége, tömörsége kifogásolható. A koloncos, piszkos juhot sem szeretik, az ilyeneket többnyire meg sem nézik.

Helyenkint előfordult, hogy túl kicsiny, 28—32 kilogrammos két és fél éves jéréket, 40—50 kilogrammos kosokat mutattak be, amelyeket természetesen a bizottság nem vett meg. Eppen ezért kimondotta az idén a bizottság, hogy az olyan jéréket, amelyek egy éves korukban a 35 kg-ot, két éves korukban legalább a 40 kg-ot el nem érik, továbbá olyan kosokat, amelyek egy éves korukban legkevesebb 50 kg-ot nem nyomnak, a jövőben nem fogja megvenni. Viszont 90 kg-on felüli kosokat se vesznek szívesen, mert ezek az ottani vándorló legeltetőre, különösen pedig a magasban fekvő hegyi legelőkre való mászkálást nem bírják. Ha tehát valaki a jövő évben külföldi eladásra számít, egy a tél folyamán ne csak szalmán tartsa meg jéréket sem, hanem etesse őket a fentebb megnevezett súlyokat a jövő tavaszra elérhessék.

Miután a török tenyészjuh vásárló bizottság — ha csak valami előre nem látható ok meg nem akadályozza őket az idejövételben — a jövő évben ismét hozzám fog fordulni tenyészjuh beszerzése céljából, felkérem azokat a gazdatársaimat, akik a fenti kívánalmaknak megfelelő juhotat tenyésztenek és legalább 32—40 darabot el tudnának jövére adni, jelentsék azt be hozzám a tavasz folyamán (Budapest, IV., Aranykéz-utca 6.), hogy e bejelentésekről nyilvántartást vezethessek, miáltal a vásárlások lebonyolítása nagyon megkönnyebbedne. Annál kívánatosabb ez, mert valószínű, hogy a jövő tavasszal más államok részére is meg fog indulni a tenyészjuh kivitel, amely esetben már egészen nagyszabásúvá fejlődhetik ki tenyészjuh exportunk, ami némi kárpótlást nyújtana gazdáinknak a jelenlegi túl alacsony gyapjuárakkal szemben.

Kovácsy Béla.

Minden burgonyatermelő olvassa el
Béke László: A burgonya termelése
és nevesítése című házigazdó művét. — Ár 3 P 00 f.
„Patria” R-T. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

180. sz. kép. A török juhvásárló bizottság. Középen Ali Riza bey, a bizottság vezetője.

dékozna Magyarországból kivinni, elsősorban kosokat, amelyek segítségével a cigája állományt keresztelés útján kívánják megjavítani és csak másodsorban visznek anyajuhokat, hogy otthonukban tiszta vérben is tenyészék a magyar fésűs juhot, hogy ezuton is nagyobb számú tisztavérű kost nyerjenek. Miután ezt a programot a török kormány már elfogadta, tenyészjuh kivitelünknek Törökország felé meg van vetve az alapja és nagyon valószínű, hogy az évek hosszú során keresztül meg is fog ismétlődni. Kell tehát, hogy e fokozódó kivitelre mi is el legyünk készülve s abba a helyzetbe jussunk, hogy évről-évre jobb és nagyobb számú tenyészjuhot tudjunk a törökök rendelkezésére bocsátani.

Azzal tisztában kell lenni minden juhtenyésztőnek, hogy akármilyen juhot nem lehet a törökök nyakába varrni. Már az én eddig szerzett reputációm sem engedi meg, hogy akármilyen anyagot megvetessünk a törökökkel, de meg országos érdek is, hogy kifogástalan, jó juhot állítsunk a törökök elé megvásárlás céljából, mert egészen bizonyos, hogy a törökök is csak addig jönnek hozzánk tenyészjuh vásárlása céljából, amíg itt kifogástalan anyagot tudnak szerezni. Nehezen lehetett őket idehozni, mert abban a tudatban éltek, hogy Németországban és Franciaországban jobb anyagot tudnak szerezni, de ha már egyszer ide hoztuk őket, tegyünk is meg mindent, hogy itt maradjanak és állandó vevőinkké váljanak.

Egyelőre arról számolok be, hogy kiktől vásároltak a törökök juhot, majd azután elmondom azt is, hogy milyen irányban kell dolgoznunk, hogy igényeiket a jövőben az eddiginél is jobban kielégítsük.

Kosokat és többnyire jéréket vásároltunk Herzfelder Jenőtől Pusztapón, Swab Gyulától Cibakházán, Windisch Józseftől Szajolon, Bethlen Ödönne grófnétől Telekpusztán, csetei Herzog Pétertől Kéthálon, a Nagydorádai Képtalantól Cirkópusztán, az Egri Főképtalantól Szentmargitapusztán, a diósföldi uradalomtól Diósföldön, Wenckheim Dénes gróftól Vésztőn,

Foly
a föld
magyar
ellátás
jegy k
állami
enged
mében
Az
Intéze
az OM
a Bud
egy ké
Allan
fejebb
szövet
előírás
olyan
tisztá
idegen
lett, m
vagy a
Intézet
jegyet
egyenl
rallesz
kerül
Az ilye
kot, va
anyag
Allam
üzem s
állami
amelyn
mékforg

K
Gaz
A gaz
oktatás
ben m
foglalt
anyag
gazdál
ságnak
sában
A
felelni
lakozi
gazdas
magán
alapvet
köziga
kedése
az adó
A sz
fejezés
szerezn
nem v
Által
gadjuk
hozza
eredme
tájékoz
hozzáv
problém
A sz
reteket
alcime
A m
A tern
munka
A gaz
Az a
zásokt
nem es
mindig
jognal
a vona
a szolg
A le
ben. A
beszél
lításra
sek is
A m
és a g

CH

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschbacher Emil dr.

A dísznózsir márkázása.

Folyó hó 9-én jelent meg és azonnal hatályba is lépett a földművelésügyi miniszter 50.700. sz. rendelete, amely a magyar olvasztott dísznózsirnak állami árújeggyel való ellátását szabályozza. A rendelet pontosan körülírja az árújegy külső alakját, sorszámozását stb., majd megállapítja az állami árújegy használatára szóló engedély feltételeit. Ilyen engedélyt csak az kaphat, aki a fennálló jogszabályok értelmében Magyarországon zsir forgalomba hozatalára jogosult. Az engedélyt a Mezőgazdasági Termény- és Termékforgalmi Intézet adja meg egy bizottság meghallgatása után, amely az OMGE, az Országos Mezőgazdasági Kamara, a GyOSZ, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara és az OMKE egy-egy képviselőjéből áll.

Állami árújeggyel csak természetes fehér zsirszínt, legfeljebb 0-3% viztartalmu, nyomokban legfeljebb 0-2% hússzövetrészt tartalmazó, legfeljebb 1-5% savfokú, a rendelet előírása szerint lédába, hordóba, vagy hódobba csomagolt olyan zsirt szabad ellátni, amely teljesen friss, egészséges, tiszta és szagtalan nyers sertézsiradékból, minden más idegen anyag hozzáadása nélkül, erre alkalmasnak minősített, megfelelően berendezett és felszerelt üzemben készült, vagy amelyet a Mezőgazdasági Termény- és Termékforgalmi Intézet alkalmasnak minősített. Az állami árújegyet a zsirra csak az előállítás, illetve egyenlősítést végző üzem helyiségeiben szabad raillesztetni s minden az ilyen üzemből kikerülő zsirszállítmány vizsgálatnak vetendő alá. Az ilyen üzemekben fagyut, növényzsiradékokot, vagy más, a zsir hamisítására alkalmas anyagot tartani vagy felhasználni tilos.

Állami árújeggyel ellátott zsirt csak olyan üzem szállíthat ki vámkülföldre, amelynek az állami árújegy használatára jogosultsága van s amelynek a Mezőgazdasági Termény- és Termékforgalmi Intézet a kivitelhez engedélyt ad.

KÖNYVISMERTETÉS.

Gazdasági jog. Irta: *Perneczky Béla dr.*
A gazdákörönység és a gazdasági szakoktatás számára írt, 118 oldal terjedelemben megjelent műnek, hogy a címében foglaltaknak megfelelhessen, óriási joganyagot kellett összefoglalni, hiszen a gazdálkodásnak és a mező-, szőlőgazdaságnak majdnem minden megnyilatkozásában van jogi vonatkozás.

A mű iparkodott is ennek a feladatnak megfelelni és terjedelméhez képest igen alaposan foglalkozik minden olyan jogi kérdéssel, amely a gazdasági jog keretében beilleszthető. Foglalkozik a magánjoggal, a kereskedelmi és váltójogokkal néhány alapvetően fontos szabállyal, a közjogokkal és a közigazgatási jogokkal gazdasági vonatkozású intézkedéseivel, nemkülönben adózási rendszerünkkel és az adókkal.

A szerző előszavában annak a nézetének ad kifejezést, hogy a gazdának érdemes olyan jogi tudást szerezni, amely a hivatásos jogász felkészültségével nem versenyez.

Általános tájékozódás szempontjából mi is elfogadjuk a szerzőnek ezt a megállapítását, de azzal a hozzáadással, hogy a nem teljes tudás kontárkodást eredményez, a nem teljes jogász felkészültség csak tájékozódásra ad jogosultságot, de nem arra, hogy hozzávetőleges jogi ismeretek alapján komoly jogi problémákat megoldjunk.

A szerző céljának megfelelően eltér a jogi ismereteket tanító szakkönyvek beosztásától és művének alcímei találon jellemzik annak igazi célját.

A mű a következő alcímekre oszlik I—II. fejezet: A természet, III. fejezet: A tőke, IV. fejezet: A munka, V. fejezet: Értékesítés, Biztosítás, VI. fejezet: A gazdálkodás közterhei.

Az általánosan elfogadott jogi fogalom meghatározásoktól néhol eltérő meghatározásokat használ, de ez nem esik a mű hátrányára, mert ezek a definíciói mindig világosak és érthetőek. Néhol, pl. a szolgalmi jognál fogalom meghatározással nem is szolgál, csak a vonatkozó fejezet magyarázza meg, hogy mi is a szolgalmi jog.

A legújabb joganyag is feldolgozást talál a műben. A családi birtok, vitézi telek éppen úgy megbeszélést nyert, mint a földreforma pénzügyi lebonyolítására alakult szövetkezettel kapcsolatos intézkedések ismertetése.

A munka című fejezetben nemcsak a gazdasági és a gazdasági cseléd szolgalmi viszonyát tárgyalja,

de ismerteti a gazdasági munkaközvetítés idevágó intézkedéseit is.

A láthatóan nagy szeretettel és odaadással írt munka minden gazdának igen jó szolgálatot tehet s könnyen érthető magyaros stílusával a jogi fogalmak megismerésének hasznos segédeszköze lesz.
Gaár Jenő dr.

A M. Kir. Országos Állategészségügyi Intézet megnyitása.

Az állategészségügyi igazgatás zavartalan és minden tekintetben kielégítően korszerű ellátása további biztosítása érdekében a földművelésügyi kormány az 1927. évi XI. t. c. alapján m. kir. országos állategészségügyi intézetet létesített. E törvény az intézet felépítésére 290.000 és berendezésére 120.000 pengőt szavazott meg. Az intézet rövidesen felépült és ez év május hó 1-én már meg is kezdte működését a 31.000.1929. F. M. rendelet alapján. Az intézet, amely hivatva van az állategészségügyi igazgatás körébe vágó laboratóriumi vizsgálatokat elvé-

szelő, a táptalajkonyha, a sterilizáló stb. A takarékosági szempontok legmesszebbmenő érvényesítése mellett az intézet igazgatójának nagy gyakorlati érzékű és gondos körültekintéssel irányított vezetése mellett sikerült aránylag szerény anyagi eszközökkel elérni, hogy jól felszerelt, modern intézet álljon az állategészségügyi igazgatás rendelkezésére a mezőgazdaság szolgálatában és a zavartalan működés érdekében sikerült egyben az üzemköltségeket is alacsony összegre csökkenteni.

Az intézet egyik legfőbb hivatása diagnosztikai tevékenysége. Mindazokban az esetekben ugyanis, amikor a gyakorlatban működő állatorvosok a rendelkezésére álló eszközökkel nem tudja elég gyorsan, vagy kellő biztossággal megállapítani valamely baj előfordulásakor a diagnózist — amely a járványok megelőzésére vagy elfojtására irányuló intézkedéseikhez alapul szolgál — kóros anyagot küld az intézetbe, ahol azt speciálisan képzett szakemberek megvizsgálják. Az intézet azonnal értesíti az állategészségügyi hatóságokat a baj természetéről és így kétes esetekben a gyakorló állatorvosok gyorsan, megbízható alapot kapnak a szükséges intézkedések megtételére. A diagnosztikai osztály fontos feladata továbbá a f. évi május hó 10-én kelt 7733. sz. F. M. rendelet értelmében a baromfi-telepek állami ellenőrzése egészségügyi szempontból. Az e célra berendelt állatorvosok a vidékre kiszállnak, megvizsgálják az állami támogatásban részesülő baromfi-telepek állatállományát, többek között tuberkulinozzák az állatokat és vért vesznek belőlük a tyukfusszal való fertőzőképesség kiderítésére, megadják a tenyésztőknek a szükséges utasításokat és a magukkal hozott vizsgálati anyagokat az intézet diagnosztikai osztályán megvizsgálják. Ez akció keretében az intézet eddig közel 19.000 vérvizsgálatot és tuberkulinozást végzett baromfiakon.

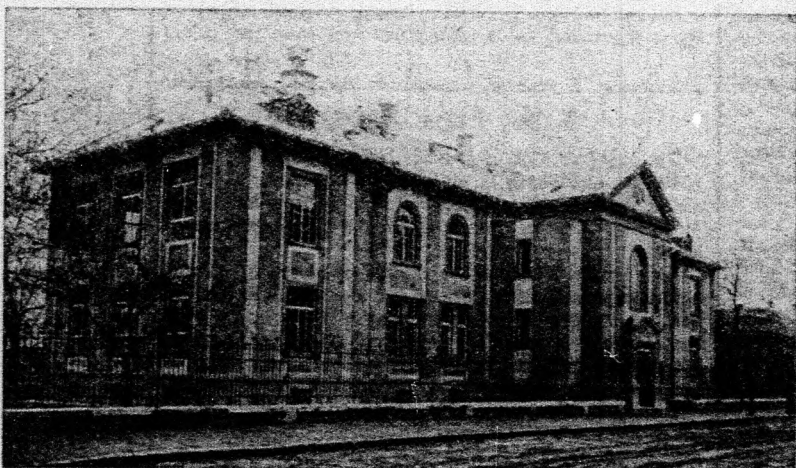
Másik feladatköre az intézetnek az állatorvosi gyakorlatban használatos ojtóanyagok állami ellenőrzése. Ez a feladatkör is nagyon fontos, mert az intézetnek ez a működése biztosítja azt, hogy a fertőző állatbetegségek ellen használatos ojtások megbízható ojtóanyagokkal végeztesse.

Amellett azonban, hogy főleg a gyakorlati élet kérdéseinek vizsgálata az intézet kutató munkájának feladata, bizonyos gondolatok felmerülése esetén foglalkozni kíván a legelvontabbnak látszó kérdésekkel is, annál is inkább, mert éppen a leggyakorlatiasabb eredmények a legtöbbször olyan kutatásokon alapulnak, amelyek megindulásakor talán senki sem gondolt gyakorlati célokra. Külön osztálya azonban az intézetnek a kutató munkára nem lesz. E buvárkodás kifejezett célja, hogy a járványos betegségek ellen való védekezés módszerei tökéletesüljenek. Vizsgálatok folynak ezért az intézetben elsősorban a fertőző állatbetegségek, különösen a száj- és körömfájás, a járványos elvetélés és a fertőző baromfi-betegségek okainak a kiderítésére, megelőzésük és elfojtásuk lehetőségeinek kutatására.

Magyarország mezőgazdasága az Országos Állategészségügyi Intézet létesítésével olyan új, hiányt pótló intézménnyel gazdagodott, amely a felszerelés és berendezés, főleg pedig teljesítőképesség dolgában semmiben sem áll a hasonló rendeltetésű külföldi intézetek mögött. Ezt bizonyítják az alábbi számok, amelyek az intézet rövid pár hónapos szorgalmas működéséről szólnak. Az intézet eddig megvizsgált 31 616 állatot (főleg baromfi), 478 hullát, 91 különféle szervet, 439 agyvelőt (veszetteségre), végzett 487 vérvizsgálatot emiósöknél és 1871 vérvizsgálatot baromfiaknál (az előbb említett baromfiakción kívül) és 171 egyéb vizsgálatot, ezenkívül megvizsgált 116, az állatorvosi gyakorlatban használt ojtóanyagból küldött próbamintát.

Az intézet igazgatója *Manninger Rezső dr.* állatorvosi főiskolai rendes tanár, akinek irányítása mellett hat okleveles állatorvos és kisszámú segédszemélyzet működik.

November hó 11-én délelőtt nyitotta meg hivatalosan ünnepélyes keretek között *Mayer János m. kir. földművelésügyi miniszter* a m. kir. Országos Állategészségügyi Intézetet. A megnyitón megjelent *Györy Tibor dr.* államtitkár a m. kir. népióléti és munkügyi miniszter képviselőjében, *Mayer Károly dr.*

181. sz. kép. A M. Kir. Országos Állategészségügyi Intézet épülete. Utcái homlokzat.

gezni, a földművelésügyi kormányzat speciális szerve, működése szorosan összefügg a gyakorlati élettel. Rendelése ugyanis, hogy végrehajtsa azokat a bakteriológiai, szerológiai, parazitológiai, szövettani stb. természetű laboratóriumi vizsgálatokat, amelyeket a gyakorlatban működő állatorvosok a dolog természetéből kifolyóan saját eszközeikkel nem hajthatak végre, amelyek nélkül azonban a betegségek, különösen a járványok megelőzésére és megszüntetésére irányuló állategészségügyi intézkedések nem fogantathatók olyan eredményességgel, amire fejlett állattenyésztéssel bíró mezőgazdasági országban okvetlenül szükség van. Az ilyen természetű vizsgálatokat eddig szélszórta a m. kir. állatorvosi főiskola bakteriológiai, járványtani és kórbonctani intézetében végezték részint az intézetek rendes személyzetének tagjai, részint az e célból beosztott m. kir. állatorvosok.

Az intézet Budapesten, a Tábornok-utcában, a m. kir. állatorvosi főiskola Hungaria-uti teikén kapott hajlékot a 181. sz. képen látható, kivitelében egyszerű, de emellett igen celszerű beosztásu egy emeletes épületben. Az intézetet *Jendrassik Alfréd ny. államtitkár* műépítész tervezte és *Kappeler Béla* építőmester építette. Örömmel és büszkeséggel kell megemlékezni arról, hogy eltekintve néhány Magyarországon ezidő szériat egyáltalában nem gyártott optikai műszertől, minden tudományos eszköz és berendezési tárgy hazai gyártmány és pedig a legjobb külföldi cégek gyártmányaihoz hasonló elsőrendű kivitelben, amit az eddigi kielégítő használat is igazol.

Az építésnél és a berendezésnél a takarékosági szempontok mindenütt a legmesszebbmenően figyelembe részesültek, berendezésében nem találmi semmi felesleges eszközt vagy műszert. Noha az intézet két osztályra, a földszinten elhelyezett diagnosztikai és az emeleti ojtóanyag ellenőrző osztályokra tagozódik, a lehetőségig törekedtek a közösen végezhető munkálatok részére közös helyiségeket létesíteni. Ilyenek az irodán és az öltözőn kívül a könyvtár, a gépszoba, a boncoló, a kísérleti állatok helyisége, a

CHLORAMIN-HOMOK (Streuchloramin) HEYDEN NYERS-CHLORAMIN (Rohchloramin)

száraz felszórásra

oldatok készítésére

a legkiválóbb fertőtlenítő szerek mezőgazdasági célokra.

Kezelésük egyszerű, megbízhatóak, olcsók, nem mérgező hatásúak. ~ TEJÜZEMEK, ISTÁLLÓK, BAROMFI-UDVAROK és BAROMFIOLAK GYORS, BIZTOS, OLCsó FERTÖTTLENÍTÉSE. ~ Beszereshetők:

8257

SZÉKELY ANDRÁS és TÁRSAI-nál, Budapest, V., Nádor-utca 32. sz.

Telefon: Automata 258-88

Sürgőny cím: Szat Budapest

földművelésügyi államtitkár, *Grabovszky Miklós dr.*, *Gaszner Béla dr.* min. tanácsosok, *Czvetkovits Ferenc dr.*, *Nuszer János dr.*, *Moravetz Zsigmond* osztálytanácsosok *Kelesényi Miklós dr.*, *Kund Ede dr.*, *Holosnyay Iván* és *Sárközy Róbert dr.* min. titkárok, *Vajna Ede dr.* tanácsnok a székesfővárosi képviselőtestületben, *Tauffer Vilmos dr.*, az Országos Közegészségügyi Tanács elnöke, *Hutyra Ferenc dr.* felsőházi tag, az Állatorvosi Főiskola rektora, *Farkas Géza dr.*, a budapesti egyetem orvoskarának dékánja, *Konkoly Thege Sándor dr.* gazdasági főtanácsos az OMGE képviselőtestületében, *Krompecher Szilárd* állategészségügyi főtanácsos a Magyar Országos Állatorvos Egyesület képviselőtestületében, *Preisz Hugó dr.* és *Johan Béla dr.* egyetemi tanárok, *Zimmerman Ágoston dr.*, *Gróh Gyula dr.*, *Jármay Károly dr.*, *Deső Dezső dr.* és *Fettick Ottó dr.* állatorvosi főiskolai tanárok, *Fokányi László dr.* és *Mayer Ottó* állategészségügyi főtanácsosok és mások. A megnyitó ünnepély az intézet irodájában folyt le. *Pasteiner Alfonz dr.* min. tanácsos, a földművelésügyi minisztérium állategészségügyi főosztályának főnöke ismertette az intézet célját és létesítési körülményeit, különösen kiemelve, hogy az állategészségügyi igazgatásnak ez az új szerve szorosan bekapcsolódik a gyakorlati életbe és hivatva van tevékenységével csökkenteni azokat a veszteségeket, amelyek a mezőgazdaságot a fertőző állatbetegségek révén érhetik. Majd *Mayer János* földművelésügyi miniszter megnyitotta az intézetet és átadta rendeltetésének. Beszédében kiemelte, hogy a földművelésügyi kormányzat abban a reményben határozta el magát a mai nehéz gazdasági viszonyok között ennek az új intézménynek létesítésére, hogy az megtermi gyakorlati eredményeivel a ráfordított anyagi áldozatok gyümölcseit. A miniszter megnyitó beszéde után *Manninger Rezső dr.* állatorvosi főiskolai nyilvános rendes tanár, az intézet igazgatója ismertette az intézet berendezését és szervezetét, rámutatott azokra a feladatokra, amelyek az intézetre várnak. *Győry Tibor dr.* államtitkár a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter nevében, *Vajna Ede dr.* tanácsnok pedig Budapest székesfőváros közönsége nevében üdvözölte az új intézetet. Az ünnepélyes megnyitó után az egybegyűlt előkelőségek és vendégek az intézeti tisztviselők szakszerű kalauzólása mellett alaposan megtekintették az egész intézetet, aminek során minden oldalról meleg elismerés jutott kifejezésre az ügyes elrendezésért és tökéletes berendezésért.

Vágósertések Svájcba való bevitele.

A svájci állategészségügyi hivatal f. évi október 22-én kihirdette, hogy október 23-ától kezdve további intézkedésig vágósertésekre a megállapított kontingens keretén belül ismét beviteli engedélyeket fognak kiadni és származási országok gyanánt Németországot, Ausztriát, Franciaországot és Olaszországot jelölte meg. November 2-án pedig ezt az intézkedést azzal egészítette ki, hogy a vágósertéseket Magyarországból, Hollandiából és Dániából is be fogják bocsátani.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium fenti intézkedést azonnal közölte az illetékes hatóságokkal és hatósági közegekkel és egyúttal intézkedett az osztrák mező- és erdőgazdasági minisztériumnál, hogy a Svájcba irányított belföldi származású vágósertéseket Ausztrián keresztül bocsássák átvitelre, minthogy a bevétel Svájcba biztosítva van.

A Svájcba irányított sertésszállítmányokra nézve a svájci autonóm szabályoknak megfelelően a marhaleveleken m. kir. állatorvos által igazolandó, hogy az állatok származási községében és annak 10 kilométeres körzetében 40 nap óta nem fordult elő olyan betegség, amelyet be kell jelenteni és amely sertésekre átragadhat, végül tekintettel arra, hogy az

átvitel Ausztrián keresztül történik, az Ausztriával kötött állategészségügyi egyezménynek megfelelően még azt is igazolni kell, hogy a származási községgel szomszédos községekben az elszállítás időpontjában nem uralkodott keleti marhavész, ragadós száj- és körömfajás és sertésspestis.

Abban az esetben, ha ez utóbbi körülmény, vagyis az nem volna igazolható hogy a szomszédos községekben az elszállítás időpontjában nem uralkodik keleti marhavész, ragadós száj- és körömfajás, vagy sertésspestis, ellenben a svájci állategészségügyi beviteli feltételek (származási község és 10 kilométeres körzetének 40 nap óta való mentessége sertésekre áragadó minden betegségtől) fennforognak, a szállítás Ausztrián keresztül csak az osztrák mező- és erdőgazdasági minisztérium külön engedélye alapján történhetik. E külön engedély megadása biztosítva van. Az illető szállító fél tartozik ilyen esetekben a m. kir. földművelésügyi minisztériumhoz kérvényintézési és abban az összes előírt adatokat jelezni; a kérvényt az illetékes járási (városi) m. kir. állatorvosnak kell átadni, aki azt a minisztériumhoz felterjeszti. Távirati díjat uton leendő tárgyalás céljából 20 P távirati díjat kell a földművelésügyi minisztérium házipénztárába postán beküldeni és a feladóvevényt a kérvényhez csatolni. Az osztrák átviteli engedély ilyen esetekben 3-4 nap alatt biztosan meg lesz.

Jekel Frigyes dr.

A tíz éves Futura.

Tíz évvel ezelőtt, a gyászos háború befejezte után, 1919. év októberében jött létre a „Futura”, illetve akkor még „Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi R-T.”-a, amely később a „Futura” nevet kapta.

Az a szomorú helyzet, amely akkor az ország gazdasági viszonyait jellemezte, érlelte meg *Balogh Elemér*-ben, a Hangya ügyvezető igazgatójában azt a régi tervet, hogy a régi fogyasztási és hitelszövetkezetek bekapcsolásával megszervezték szövetkezeti uton a terményértékesítést.

Budapest lakosságát akkor még a szó leghatározottabb értelmében éhínség fenyegette. A közlekedés még nagyon hiányos volt és a kereskedelem a teljes szervezatlenség jelét mutatta.

A régi „Haditermény”, illetve hadi központok a háború alatti erőszakos rekvirálás miatt nem mutatkoztak alkalmasnak arra, hogy azokat a nemzet élelmezése érdekében újra életre hívják.

A tervet *Horváthy Dezső*, az OKH boldogult vezérigazgatójával és *Rubinek Gyula* akkori földművelésügyi miniszterrel beszélték meg és elhatározták, hogy ezt a tervezett intézményt részvénytársasági formában fogják megalkotni. Alaptőkéjét, az akkori 12 millió koronát, mely ma 2 millió pengőt tesz ki, teljes egészében a két szövetkezeti központ jegyezte le. Céljuk az volt, hogy az új szerv a Hangya és OKH gazdagjainak terményeit összegyűjtse és belföldön, valamint külföldön értékesítse.

Az új szövetkezeti vállalat megszervezésére *Ipolyi Keller Gyulát*, a közlemezési minisztérium akkori államtitkárát kérték fel, aki kezdettől fogva elnöke és vezetője ennek az altruista intézménynek.

Ipolyi Keller Gyulát nagy szaktudása és régebbi hivatali beosztása alatt betöltött munkaköre is arra készítette, hogy rátermett vezére legyen e nagyszabású agrárintézménynek. Ő nemcsak, hogy tisztában volt teljesen a reábizott feladat nagy fontosságával és annak részletkérdéseivel, hanem emellett mindenkor szíven viselte a gazdaközönség érdekeit is.

1919 októberében az állam a lakosság élelmezésének biztosítása és az árak szabályozása érdekében kénytelen volt a kötött forgalmat továbbra is fenntartani, de emellett sürgős feladatok voltak az is, hogy az állami gabonagyűjtés mielőbb meginduljon. Ebben a válságos helyzetben csak egy megoldás kínálkozott: a fogyasztási és hitelszövetkezetek vidéki nagy hálózatának

igénybevétele, amelyek magukba tömörítik a vidéki termelő gazdákat. A vidéki szövetkezetek igénybevétele épült ki azután a „Futura” és már 1920 júliusában vállalta azt a nehéz állami megbízást, hogy a közellátás céljára szükséges gabonát összegyűjtse. Ezért a nagy munkáért, amellyel a gabonát összegyűjtötte, kifizette, kezelte, megőriztette és a fogyasztók között szétosztotta, csupán készkiadásának megtérítését kérte az államtól. Már az első évben 51,334 vagon gabonát gyűjtött össze, majd 1924 évig, az akció befejezéséig, 148,534 vagon gabonát gyűjtött össze a „Futura”. Így vált lehetővé az, hogy az állam akkor a mindennapi kenyeret könnyen és aránylag olcsón tudta a fogyasztók, illetve az ellátatlanok rendelkezésére bocsátani. Az intézmény az állami akció befejeztével pontosan elszámolt és a kormánytól a felmentvényt megkapta.

Ugyancsak a „Futura” bonyolította le a vidéki szövetkezetek útján az állami gépakció, amellyel 37,500 gép és 397,000 darab mezőgazdasági eszközt juttattak a gazdák tulajdonába.

Minthogy a kötött forgalom megszüntetésével a „Futura” állami megbízásai is véget értek, 1926 második felében hozatalátott eredeti hivatásának betöltéséhez, a szövetkezeti terményértékesítés megvalósításához.

Újra szervezte terményvásárló hálózatát, fokozatosan beszervezte az ország gabonatermő vidékein a vidéki Hangya- és hitelszövetkezeteket.

Mindenkor arra igyekezett, hogy a piacoktól legtávolabb eső gazdák is megkaphassák terményeikért az őket megillető méltányos árat. Újra szervezte a zöldhitelet. Ezzel mérsékelte a vidéki gabona üzora káros kimóvését. Bevezette a gabonaféltüzetlet is és ezáltal módot adott a termelőknek arra, hogy a csépelés után beraktározott gabonát a gazdasági év bármely szakában értékesíthessék. Ezen a módon a gazdákat mentesítette a kezelet, tárolás és biztosítás költségeitől, valamint a beszáradás következtében előálló súlyvesztéstől.

A kivitelnél is nagy jelentőségre tett szert a „Futura”. Számottevő gabonamennyiséget helyezett el Ausztriában, Csehszlovákiában, Svájcban, Olaszországban és Lengyelországban. Főképpen a külföldi szövetkezeti központokkal vette fel a kapcsolatot és pedig: német, cseh, stájer, olasz és lengyel fogyasztási szövetkezetekkel.

Gyapjuosztálya a gazdáktól megvett jelentékeny gyapjumennyiséget Németországba, Csehszlovákiába és Hollandiába, valamint Olaszországba helyezte el.

Ma a „Futura” 130 beszervezett vidéki gabonagyűjtő szövetkezet, illetve bizományos jelentős szerepet visz az ország gabonakereskedelmében és védőbástyául szolgál a gazdáknak a gabonauzora tulkapásaival szemben.

A rossz hitelviszonyok és raktárak hiánya miatt a „Futura” is kénytelen volt a legutóbbi időben a gabonára adott hiteleket beszűntetni, amit máris nagyon érez a magyar gazdaközönség és reméli, hogy mielőbb lehetséges, helyreállítja a status quo-t a gabona üzora megakadályozása és az árak kiegyensúlyozása érdekében.

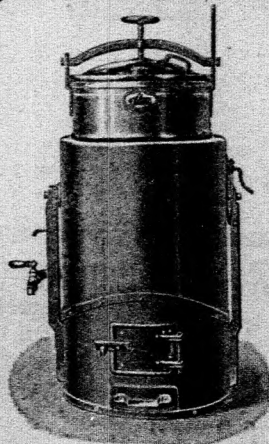
A vezérigazgatói teendőket *Térfi Béla* volt közlemezési miniszter látja el évek óta nagy odaadással, akinek személyében igen értékes munkatársat nyert az intézmény.

Tíz év felmutatott sikerei után a magyar gazdaközönség reméli, hogy ez a gazda intézmény tovább haladva a fejlődés nyomán, oda jut, hogy a gazdák eladott terményeik után visszatérítésben fognak részesülni és néhány év múlva azzal a megípetéssel szolgálhat a „Futura”, hogy az általa értékesített búzát az évi átlagár felett 1-1½ pengővel adta drágábban, mintha a gazda azt a piacon értékesítette volna. Ez volna a fejlődés kívánatos útja.

A zöldtrágya és alkalmazása

Irta: **GYARFÁS JÓZSEF** gazdasági főtanácsos
Központi földművelési főosztály, 3. Ára 3 pengő

„Patria” r-t könyvtárába. Budapest, IX., Üllői-utca 25. (Közlemez)

AKRA" billanó, fűléző
60-660 liter tartalommal

Átvettük a leghírneveesebb németországi speciális gépgyár, a **Kyffhäuserhütte** (Artern, Szászország) vezérképviselőt

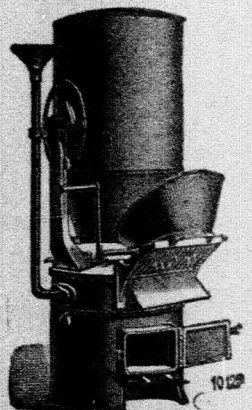
burgonya- és takarmányfüllesztő-készülékekben

melyeket különböző nagyságban raktárról azonnal szállíthatunk
Aradjánlattel szives megkeresésre készséggel szolgálunk!

Braun és Urményi
Budapest, V., Báthory-utca 7.

Honvéd-utca sarok

Telefon: Aut. 241-34

REFURA" billanó, fűléző
100-750 liter tartalommal

VEGYESEK.

Letört buzaárak.

Itt a november 15-e és a buzaár a nagy erőfeszítések ellenére, inkább lent van, mint fent, de semmiestre sem ott, hogy a gazdák termelési költségeit fedezné. A tárolási üzlet megszűnt, hogy a gazdák ne spekulálhassanak. Pedig az eddigi buzaeladások a gazdának mind ráfizetést jelentenek. De ráfizetést jelentenek az országnak is, amely olyan értékeket ad a külföldnek és olyan áron, amelynek előállításai költsége jóval többbe kerül, mint amennyiért azt a külföldi piacon elhelyezik. Joggal kérdezheti tehát a gazdaságszakszemélyiség, mi van azzal a megígért vásárlási akcióval a gabonapiacra? Ha csakugyan megtörtént, hogy lehet az, hogy a buza ára mégis mintegy 5 P-vel van alatta a termelési költségeknek! Itt az adófizetés ideje, november 15-e, az adót fizetni kell, mert további halasztást nem kap a gazda, kénytelen-kelletlen ismét el kell vesztegetnie buzatermésének nagy részét azért, hogy az állammal szemben fennálló kötelezettségének eleget tudjon tenni. De mikor az egyes polgár kénytelen ilyen viszonyok között is a ráfizetéssel termék elprédálva fizetni a közterheket, méltán kérdezheti, hogy viszont a köz megette-e érte azt, hogy termelése jövedelmezőbbé váljon és így továbbra is teljesíthesse polgári kötelezettségét az állammal szemben és kötelességét családjával szemben.

A szándékok üdvösek lehetnek, de a tények lesújtók. Most az a kérdés, nem tartja-e szükségesnek a kormány, hogy az adófizető évmegyezők a gabonauzóra letörése céljából lehetővé tegye a gabona lombardhitelt a gazdák részére, hogy így a gazdák mégis levegőhöz juttva, időt nyerjenek ahhoz, hogy gazdaságukból olyan terményt értékesítsenek, amelyben legalább megkapják a termelési költségeket.

Ezt a kormányának nagyon könnyen módjában állana megtenni, hiszen a ráfordított összeg teljesen biztosítva volna, sőt 8%-kal kamatozna is neki, másrészt pedig megvédené a gazdát a gabonauzóra káros kinövésai ellen. A gazdák hiába fordulnak akár a vidéki hitelszövetkezetekhez, akár a Futurához, akár az egyes cégekhez, mindenütt azt a választ kapják: a lombardhitel szeptember 30-án megszűnt a buzára, tessék prompt eladást eszközölni!

A gazda kalkulál, gondolkodik, és ha jön a végrehajtó, kénytelen engedni az állami gépezetnek és fizetni az adóját úgy, ahogy tudja, a ráfizetéssel termelt buza eladásával. De ez így sokáig nem mehet már. Az államnak már mint okos hitelezőnek is kötelessége volna tartani a lelket a tülerköltségekben, hogy teherbíró képességük megmaradjon.

A vámrevízió.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének hivatalos lapja, a „Magyar Gyáripar“ legutóbbi számában „Agrárváltság és vámpolitikai“ című vezető cikkében a vámrevízió kérdését tárgyalja. A cikk többek között a „Budapesti Hírlap“ október 20-i számában megjelent cikkemnek azt a részét is bírálta tárgyává teszi, ahol nehezményeztem azt, hogy a részben luxus célokat szolgáló autómobilok utánpótlásul szolgáló alkatrészeit kevesebb vám terheli, mint a termeléshez feltétlenül szükséges traktoralkatrészeket. A gyáripari érdekeltség lapja azt hangoztatja, hogy erre a megokolatlan vámszállításra a francia szerződés kényszerítet bennünket és ez nem szolgálhat alapul a magyar traktorgyártás védelmének megindítására.

A kifogásolt cikkemben én csak azt óhajtottam leszögezni, hogy furcsa helyzet az, hogy a luxus célokat szolgáló autómobilok alkatrészeit kevesebb vám terheli, mint a termelési eszközöknek, a traktorok alkatrészeit. Magam is tudom, hogy az autómobil alkatrészek vámjának leszállítására kénytelenek vol-

tunk, azonban furcsának találtam és találok ma is azt, hogy a traktor alkatrészek a luxus célokat szolgáló autómobil alkatrészek vámjának a kétszeresét kénytelenek fizetni akkor, amidőn a mezőgazdasági termelési költségek csökkentése országos érdek. Arra — amint a jelzett lap helyesen jegyezte meg — a külföld, erre pedig a belföldi mezőgazdasági termelés olcsóbbá tételének biztosítása kényszerít bennünket, mert lehetetlen helyzet az, hogy egyes traktoralkatrészek beszerzési árának 50%-át kénytelen a gazda vám fejében fizetni.

Az alkatrészek vámjának kérdése független a traktorvámoktól, mert ennek magas volta, esetleges leszállítása nem befolyásolja a traktor beszerzési árát. Az utánpótlásra szolgáló traktor alkatrészek kérdésében csak akkor lesz nyugalom, ha teljesül a mezőgazdaságnak az a kívánsága, hogy a traktoralkatrészek a traktorokkal azonos vámtételekbe soroztassanak. Rothmeyer Imre.

A „Köztelek“ mai számát mutatóványzámként több ezer példányban küldöttük szét olyan gazdáknak, akik nem előfizetői lapunknak. Kedvezményként felajánljuk *új előfizetőinknek*, hogy ha legalább egy negyedévre már most fizetnek elő, a „Köztelek“ et címükre megindítjuk, az előfizetést pedig csak 1930. évi január hó 1-től számítjuk, tehát az év végéig teljesen díjtalanul küldjük lapunkat.

Halálozás. Oszkár Schwartz Lajos földbirtokos, az OMGE tagja f. évi november hó 11-én Budapesten elhunyt. A megboldogult elismert nevű gazda volt, aki nagy szakértelemmel és faradhatatlan szorgalommal vezette tekintélyes birtokainak és bérleteinek ügyeit.

Nemzetközi baromfikivitelés Budapesten. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete az előző évekhez hasonlóan folyó évi december hó 5-8-ig Budapesten, az országos tenyésztéstudományi rendezvények közötti baromfikivitelést rendez. A rendezőség élén Teleki József gróf, a bírálóbizottság élén Békessy Jenő miniszteri tanácsos áll. Baromfikivitelünk évről-évre emelkedik, ami világos bizonyítéka annak, hogy a baromfitenyésztéssel érdemes foglalkozni. Hogy milyen egyszerű haladást tett ez a termelési ág az utolsó években, azt a kiállítás fogja meg mutatni. A háziállatok csoportjának rendezése a Háziállat-tenyésztők Országos Egyesületével karöltve történik. Sok igen szép díj áll rendelkezésre. A kiállítással kapcsolatban érdekes előadások is lesznek. A kiállítás megtekintésére féláru menetdíj-kedvezménytel lehet utazni. Igazolmányok kaphatók a rendezőségnél: Budapest, IX., Üllői-ut 25., I. 10. Egy Máv.-igazolmány ára 1-30 P, Dunz Száva-Adria vasútra 2 P. Az igazolmányok érvényesek december hó 2-10-ig. A rendezőség különféle kedvezményekről gondoskodott a felutazó közönség részére. Ezekre vonatkozó tájékoztató a kiállítás napi programjaival, szállodákban, színházakban, egyéb szórakozóhelyeken, fürdőkben stb. helyen igénybe vehető kedvezményeivel 70 fillert kapható.

Állatorvosi szakülés. A Magyar Országos Állatorvosok Egyesület 1929. évi november hó 19-én, kedden d. u. 6 órakor a m. kir. állatorvosi főiskola körbonctani intézetének tantermében szakülést tart. A tárgysorozaton szerepel Kollán Sándor dr. bemutatója a juhok coccidiosisának okozójáról egy új faj kapcsán és Széles Lajos dr. előadása: Kísérleti és gyakorlati tapasztalatok a tetanusz antitoxikus vérsavó hatásáról címen. Az egyesület szívesen látja szaküléseit az OMGE tagjait és az érdeklődő gazdákat.

A mezőgazdasági válság okai. A „Magyar Holnap“ című tömörült gazdaságpolitikai csoport a mezőgazdasági válság okait kutató sorozatos ankétek tartását határozta el. A megnyitó gyűlés november hó 14-én volt Budapesten, Pest vármegye disz-

termében Fröhvirth Mátyas országgyűlési képviselő elnökléte alatt. A népes gyűlésen megjelentek többek között Jeszenszky Pál, a Magyar Mezőgazdák Szövetsége alelnök vezérigazgatója, Raán Károly ny. államtitkár, Grabovszky Miklós miniszteri tanácsos, Nagy Árpád miniszteri tanácsos, Röck Géza miniszteri osztálytanácsos, Balogh Vilmos és Uharik Béla miniszteri titkárok, Vantsó Gyula dr., a Magyar Gazdaszövetség h. igazgatója, Eber Ernő dr. gazdasági tanácsos, Hunyadi Ferenc gróf, Steyer György dr., Pintér László, Dencz Ákos országgyűlési képviselők, Károly Rezső dr., a Mezőgazdasági Üzemi Intézet igazgatója, Molotay István főszerkesztő, Balkányi Kálmán, az OMKE igazgatója és még számosan. Fröhvirth Mátyas előki megnyitójában a fiatal magyar értelmiség ez új tömörülésének célkitűzéseit vázolta, majd Ihrig Karoly dr. egyetemi magántanár, a Magyar Gazdaszövetség titkára tartott bevezető előadást a mezőgazdasági válság okairól. Vázolta az okokat, amelyek a mezőgazdaság mai válságához vezettek s amelyek legnagyobb részét a világgazdaság mai helyzetében gyökereznek. A kereslet és kínálat viszonyaiban történt eltolódás a mezőgazdaság fogyasztási piacán rendkívüli mértékben kiélezte a versenyt. Ezért az összes kivitei államok agrárpolitikájukat arra állítják be, hogy mezőgazdaság versenyképességét fokozzák. Mióta a monarchia zárt és védett fogyasztási területe megszűnt, a magyar gazda boldogulása is a kivitel alakulásától függ. Mégis ebben az irányban történt a legkevesebb intézkedés az állam és ebben az irányban hangzik el a legkevesebb kívánság a gazdaközönség részéről. A hitelenség enyhítése, a hozamok fokozása fontos, de magában nem elég. A standardok és márkák minél szélesebb körben való bevezetése, a piaci hirszoiglat tökéletes szervezése, a piacok keresletéhez igazodó cikkek termelésére való áttérés, az értékesítés átszervezése és ezekhez hasonló átalakításokra van szükség nálunk is. A teendőket előadó a következőkben foglalta össze. Agrárpolitikánk előterébe a mezőgazdaságnak olyan tervszerű átszervezését kell helyezni, amely pakképes áru termelését és ennek racionális értékesítését biztosítja. Az államnak pedig az a kötelessége, hogy a program végrehajtására minden szükséges eszközt rendelkezésre bocsásson. Ezután Badics József dr. egyetemi tanársegéd értekezett arról, hogy lehet-e gyökeresen átszervezni a mezőgazdasági termelést. A mezőgazdasági válság megállapítása szerint mélypontja felé közeledik. Ennek biztos jele, hogy ma már a kisüzemek iránt is a minimumra csökkent a kereslet. A válságok nyilvánvaló oka nem a termelésben, hanem a piacban rejlik, mert a termelés technikájában minden irányban csak örvendetes haladás tapasztalható. A bajok orvoslására hangoztatott jelszavak nagy része nem számol a mezőgazdaság sajátos, organikus természetével. A gazdák igyekezzenek addig, amíg a mezőgazdasági termékek vásárlói ereje ilyen alacsony, a kamat és az adóteher pedig magas, a meglévő gazdasági értékek konzerválása mellett okos extenzitással gazdálkodni. Törekedjenek minél nagyobb foku önállóságra. Hitelt kizárólag a forgótőkészséget kielégítésére vegyenek igénybe. Az államhatóság pedig igyekezzen minden gazdaságpolitikai eszközzel odahatni, hogy a mezőgazdasági termékek vásárlói ereje növekedjen. Az előadásokhoz hozzászóltak Grabovszky Miklós miniszteri tanácsos, Graner Lipót gazd. tanácsos, Trettina Jenő és Magyar-Kossa Gyula.

Osztrák kormányprogram a mezőgazdaság megsegítésére. A közelmúlt napokban az osztrák szövetségi kormány minisztertanácsot tartott, amelyen Födermayer földművelésügyi miniszter ismertette a mezőgazdaság megsegítésére tervezett költségelőirányzatot. Eszerint a buzára és rozsrá 24 millió schilling, az árpára 35 millió schilling szubvenciót nyújtanak. Az állami hozzájárulást 6 millióról 12 millió schillingre emelik, a további 12 millió prémiumot pedig a lisztfeldolgozó

MÉSZN 19-20% nitrogén- és kb. 60% mésztartalommal a legolcsóbb és hazánkban legjobban bevált nitrogénműtrágya.

NITROGÉN

„NITROGÉN“ MŰTRÁGYA ES VEGYIPAR R.-T. * Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!!
BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR I. SZÁM.

üzemek hozzájárulásából fogják adni. A cukorrépa-termelők hasonló támogatásban fognak részesülni.

A nemzetközi tejpiac helyzete. Most jelent meg a svájci gazdaszövetségnek a nemzetközi tejpiac helyzetét ismertető jelentése az 1929. év harmadik negyedéről. A jelentés szerint az elmúlt negyedévben a takarmánynövények növekedése nem volt nagyon kedvező. A termés világszerte mennyiségileg csekélyebb volt, a minőség azonban kielégítő. Az őszi legettetés kilátásai ugyancsak kedvezőtlenek. Mindent összevéve az 1929. év egész takarmánytermése a közepes eredmények alatt marad. A tartós szárazság a tejtermelésre előnytelenül hatott és számos helyről az előző évhez képest a termelés csökkenését jelenti. A csökkent termelés hatása alatt a tej-, sajt- és vajárak kedvezőbb alakultak, bár a vaj- és sajtpiac a harmadik évnegyed első felében még kissé nyomott volt. Ez részben az angol gyapotpiac bérharcaival magyarázható. Mégis szeptember kezdetén általánosan kedvezőbb hangulat lett urrá és így ez az évnegyed végül jelentősen emelkedő irányzattal zárult. A következő hónapokban szilárd piaci irányzat és kissé emelkedő tej- és tejtermék árak várhatók. A szűkös takarmányviszonyok egyes vidékeken érezettni fogják hatásukat a tejtermelésben, így a kínálat előreláthatóan nem lesz túl nagy és a tej és tejtermékek elhelyezése is könnyű lesz.

Szarvasmarhatörzskönyvi bírálatok Somogy megyében. A Somogy megyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület bíráló bizottsága október hó 26-tól kezdődően tartotta az évi törzskönyvi bírálatait, amelyek során *Festetics Tassilo* herceg *somogyberzencei*, *Festetics Vilmos* gróf *toponári* és *Gaál József* *pamuki* telivér szimmentáli tenyésztete, továbbá *Széchenyi Aladár* gróf *felsőbogatpusztai*, *Vásárhelyi Ernő* és *István ádándi*, *Gaál István* *patalomi*, *Bolza Pál* gróf *kishársági*, *a somogyzentimrei m. kir. földművesiskola*, *Kremzír Mór* *belcsapusztai*, *a Magyar-Német Mezőgazdasági R.-T. balatonszárszói*, *Polatschik Géza* *bábonymegyeri* magyar pirostarka tenyésztete, valamint *Alsók, Gölle, Büssli, Szentgáloskér, Somogyzil* és *Porrog* községek ellenőrzött népies szarvasmarhaállománya részesült küllemi bírálatban és minősítésben. A törzskönyvi bírálatokon megjelentek az Alsódunántúli Szarvasmarhatenyésztő Szövetség részéről *Brokés Rezső* m. kir. gazdasági főfelügyelő, *alelnök és Pilsz Iván* igazgató, a Somogy megyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület részéről *vitéz Poroszhegyi Károly* igazgató, *Sodály Aladár* uradalmi jószágfelügyelő és *Bíró Sándor* m. kir. gazdasági felügyelő. Ezen kívül a pamuki és a somogyberzencei törzskönyvi bírálatokon az Országos Törzskönyvelő Bizottság képviselőiben résztvettek *Békessy Jenő* miniszteri tanácsos, *Wellmann Oszkár* dr. állatorvosi főiskolai tanár, *Konkoly Thege* Sándor dr. főtitkár és *Batta Pál* segédtitkár, utóbbi az OTB részéről a toponári és alsóki törzskönyvi bírálatokon is megjelent. A somogyberzencei és alsóki bírálatokon megjelent még *Haán Lajos* főszolgabíró, *Manninger Adolf* jószágigazgató, *Helgy Sándor* hercegi uradalmi számtartó és *Gallner Elemér* m. kir. gazdasági főfelügyelő. A bírálatok eredményeképpen a somogyberzencei tenyésztetben 22 drb, a toponári tenyésztetben 21 drb, a pamuki tenyésztetben 11 drb, a felsőbogatpusztai tenyésztetben 25 drb, az ádándi tenyésztetben 83 drb, a patalomi tenyésztetben 7 drb, a kishársági tenyésztetben 17 drb, a somogyzentimrei tenyésztetben 25 drb, a belcsapusztai tenyésztetben 23 drb, a balatonszárszói tenyésztetben 21 drb, a bábonymegyeri tenyésztetben 37 drb, Alsokon 130 drb, Göllén 58 drb, Büssán 22 drb, Szentgáloskérén 25 drb, Porrogon 24 drb és Somogyzilén 9 drb tehén került a törzskönyvbe, egyes tenyésztetekben ez alkalommal már pótbírálatok voltak. Külön megemlítést érdemelnek a somogyberzencei, pamuki és toponári telivér szimmentáli tenyésztetek, amelyek az OMGE tenyészállatkiallításain elért kiváló eredményeikkel országos hírnevet szereztek. A somogyberzencei tenyésztet a tehének nemes fajtajellegével és az 5000 kg-os évi tejhozamot

megközelítő termelési eredményével most is teljes elismerést szerzett. Ez a tenyésztet az idén a svájci bikabehozatal alkalmával egy kiváló minőségű, erős csontozatú, de amellelt feltűnően nemes fejű tenyész-bikával és egy igen sokat ígérő bikaborjával gazdagodott. A bíráló bizottság elismerése a tenyész-bikát A. I. küllemi osztályzattal tüntette ki. A bizottság nagy tetszéssel szemlélte meg az országos tenyész-állatkiallításra kijelölt növendék-bikákat, amelyek bizonyára ismét az első sorban fognak versenyezni. A szintén többszörösen nagydíjjal kitüntetett *pamuki* tenyésztetben különösen a tehének kiegyenlítettége, hatalmas testtömege, erős csontozata és feltűnően széles és hosszú faralakulása aratott nagy tetszést. A tenyésztet kiegyenlítettését jellemzi, hogy a tehének küllemi minősítése általában az I/II-II. osztályzatok között mozgott és II/III-nál rosszabb minősítést egyik sem kapott. A *toponári* tenyésztetben megemlítést érdemel, hogy a kaposvári kiállításon I. díjjal kitüntetett tehének a bizottság A. I. küllemi osztályzatot adott. A tetszetős küllemű és erős csontozatú tehének elismeréssel találkoztak, különösen tetszett a két éve behozott svájci tenyész-bika, amelytől a tenyésztet kiegyenlítése és a nemes teljelőleg fokozása tekintetében sokat lehet várni. A községi bírálatok sorából az *alsóki* és a *göllei* bírálatok emelkednek ki. Az *alsóki* kisgyűlés jó minőségű és kifejezetten szimmentáli jellegű szarvasmarha anyagát már a tenyész-állatkiallításokról is jól ismerjük. Az idei rossz takarmánytermés következtében a tehének általában gyenge kondícióban voltak, emellett azonban sok nemes-séget és jó teljelőlegget mutattak. Ugyancsak nagy tetszéssel találkozott *Gölle* község tehénállománya is és remélni lehet, hogy ez a község is rövidesen megjelenik a nagy nyilvánosság előtt. A bizottság megtekintette az *alsóki* és *göllei* községi bikákat, amelyek bármelyik uradalmi tenyésztet díszére válhatnak.

A Pestvármegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület igazgatóválasztmánya november hó 6-án ináresi *Farkas Ferenc* ügyvezető elnök elnöklésével gyűlést tartott, amelyen megjelentek a földművelésügyi minisztérium képviselőiben *Mesterovits Iván* m. kir. gazdasági főfelügyelő, miniszteri tejgazdasági biztos, az egyesület részéről *Kégl János* dr. alelnök és *Pavlicsek Adorján* igazgató, a *Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara* részéről *Kemény Szilárd* főtitkár, a *Pestvármegyei Gazdasági Egyesület*től *Gaylhoffer István* ügyvezető igazgató és *Zsivanovits Béla* titkár. A vármegyei gazdasági felügyelőség részéről *Benkő Andor* m. kir. gazdasági felügyelő, az Országos Törzskönyvelő Bizottság képviselőiben *Batta Pál* segédtitkár és még többen az egyesület igazgatóválasztmányi tagjai közül *Pavlicsek Adorján* igazgató jelentéséből a választmányi gyűlés örömmel értesült az egyesület fejlődéséről, ami még egy negyedik körzet felállítását teszi szükségessé. Az 1927-28. évi tejelési adatok alapján még folyik a megfelelő tejhozamu tehének törzskönyvi bírálatára, de remélhető, hogy még ebben az évben befejezést is nyer. Bahatóan megvitatta a választmány az egyesület pénzügyi kérdéseit, majd megbizta az elnökséget, hogy a legközelebbi közgyűlést december elejére hívja össze.

Törzskönyvi bírálat Alsószentivánon. Az Országos Törzskönyvelő Bizottság központi bíráló bizottsága november 8-án kiszállt *Szűcs Aladár* alsószentiváni uradalmába, hogy ott fajta- és törzskönyvi hovatartozandóság szempontjából felülbíralja a bejelentett kétéves állatokat. Ezen a felülbírálaton, amely alkalommal a pótbírálat is megtörtént, megjelentek az OTB részéről *Békessy Jenő* miniszteri tanácsos, *Konkoly Thege* Sándor dr. főtitkár és *Pavlicsek Adorján* m. kir. gazdasági felügyelő, a Tolnamegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület állattenyésztési szakosztálya részéről *Legény Oszkár* m. kir. gazdasági főfelügyelő, *Kovács Sebestyén* Endre földbirtokos, *John Sándor* egyesületi titkár és *Pap Ambrus* főellenőr. A bizottság a bemutatott állatok tulnyomó részét, amelyek Mező-

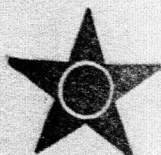
hegyesről vásárolt úszóknak és telivér bikáknak a leszármazottai voltak, a telivér szimmentáli törzskönyvbe vette fel. A bíráló után a bizottság megtekintette a tenyésztet tehén- és úszóállományát, valamint a bikákat is és megállapította, hogy a máris igen jó tejelési eredményeket elérő tenyésztet a valóban elsőrendű törzsbikák használata és a tulajdonos hozzáértő és lelkes munkája révén szép fejlődés előtt áll. Az úszóanyag máris nagy kiegyenlítettéget, nemesiséget és tetszetős külső formákat mutat, ami nagyrészt az éveken át használt kiváló *Pajsa*-féle bikák érdeme. Ezek közül most is két darab van a tenyésztetben, az egyik már 9 éves. Rajtuk kívül a tulajdonos három legelsőrendű, Svájból behozott törzsbikával rendelkezik, ezek közül az egyik óriási óvmérete, hatalmas csontozata, arányossága és nemesége révén az ország legjobb törzsbikái közé tartozik, nemkülönben igen sokat ígér az ez évben behozott fiatal svájci bika is. A bizottság nagy elismeréssel állapította meg, hogy *Szűcs Aladár* nemesek minden tehénét, de minden úszóját és borjóját is egyenként ismeri, származását és tenyészértékét mindnek tudja, ami ilyen nagy állomány mellett valóban messzenemő jele a tenyésztői hozzáértésnek és ügyességének, egyben azonban a haladás legbiztosabb alapja és eszköze is.

Mangalicatenyésztetek törzskönyvi bírálatára. A Mangalicatenyésztők Országos Egyesületének központi bíráló bizottsága november hó első felében törzskönyvi bírálatot tartott özv. *Welsersheimb Zénóné* grófné *tabiszőke* mangalica tenyésztetében (Somogy megye). A bírálaton megjelentek *Wallner Endre*, a méneshirtokok ny. m. kir. gazd. főigazgatója, *Kacsórics Gyula* földbirtokos, *Ótömösy Dezso* dr., az egyesület ügyvezető igazgatója, az uradalom részéről ifj. *Welsersheimb Zénó* gróf nagybirtokos és *Pelhe Béla* gazdatiszt. A tabi tenyésztetben a tetszetős küllem, a jó fajtajelleg és különösen a fiatalabb kocák erőteljes szervezete elismeréssel találkozott. A már előzően megemlézett teljesítmény szerinti selejtezés után törzskönyvi bírálatra került 29 koca, 2 drb kan, törzskönyvi előjegyzésben maradt 6 drb koca. A központi bíráló bizottság törzskönyvi bírálatot tartott még *Isaák Elemér* rozsályi és néhai *Szapáry György* gróf örökösai *laskonypusztai szőke* mangalica tenyésztetében is. A bírálaton megjelentek *Rácz Mihály* dr. gazd. akadémiai tanár, *Ótömösy Dezso* dr., az egyesület ügyvezető igazgatója és az érdekeltek tenyésztetek tulajdonosai: *Isaák Elemér* nagybirtokos és *Szapáry Gyula* gróf nagybirtokos. A rozsályi tenyésztet szilárd, edzett szervezettel, jó fajtajellegével, különösen erős csontozatával nyerte meg a bizottság tetszését. Törzskönyvi előjegyzésbe került 41 drb koca. A laskonypusztai tenyésztet anyaga törzskönyvelésre alkalmas, megfelelő erős csontozatú tenyészkanok alkalmazásával szép eredmények elérésére nyújt reményt. Törzskönyvi előjegyzésbe került 35 drb koca és 4 drb kan.

A Hussertstenyésztők Országos Egyesülete folyó évi november havában a következő hussertstenyészteteket törzskönyvelte: November 1-én *Jesszensky Andor* báró kölesdi (Tolna megye) yorkshire, november 3-án a Magyar-Német Mezőgazdasági R.-T. balatonszárszói intézőségének német nemesített, november 5-én *Frigyes kir.* herceg magyaróvári uradalmának kristinamajori yorkshire, november 10-én *Daranyi Kálmán* dr. miniszterelnökségi államtitkár farkasdi uradalmának yorkshire tenyésztetét. A november 1-3-i törzskönyvelésen *Anghi Csaba* Geyza egyetemi tanársegéd, a november 5-10-i törzskönyvelésen rajta kívül még *Kolosváry Miklós* dr. postatakarékpénztári igazgató vett részt. *Frigyes kir.* herceg tenyésztetének törzskönyvi bírálatánál *Konkoly Thege* Sándor dr. OMGE főtitkár és *Csuhás Endre* földbirtokos vett részt. A tenyésztet a törzskönyvelés után *Wimpffen Frigyes* gróf is megtekintette. A törzskönyvelési bírálati jegyzőkönyveket minden alkalommal *Kenessey Béla*, a HOE ügyvezető igazgatója vezette. A hussertstenyésztetek tenyész-

Thomassalakliszt

Csillag

védjegy

tartósan leghatásosabb, tehát legolcsóbb foszforsavas trágya

rétek-, herések- és legelőkhöz

ismét kapható.

Felvilágosítással szolgál:

Verein der Thomasmehlerzeuger, Berlin W. 35.

állat állományának közismerten jó és egyöntetű minősége a bíráló bizottságok tagjainak elismerését vívta ki. Az egyesület vezetősége Jeszenszky bárótól az Odescalchi hercegi uradalom részére, Frigyes kir. herceg uradalmától a Wimpffen uradalom részére egy-egy A—I. külemű és nagy teljesítményű családból származó kant vásárolt.

Mezőgazdasági kiállítás Betlenben. Jól sikerült mezőgazdasági kiállítást rendezett a Szamosmegyei Gazdasági Egyesület október hó 13—14. napjain Betlenben. Szép elismerést aratott a kiállításon Bethlen László gróf gazdag burgonya kollekciója, valamint gyümölcsfa csemetái és egyéb kiállított terményei. Nagy számban vettek részt a kiállításon az egyes községek gazdakörei és magános gazdák, akik kiállított terményeikkel, gyümölcs- és szőlőkollekcióikkal szép sikerrel szerepeltek. A két napig tartó kiállítást változatossá tették az egyidejűen tartott gazdasági előadások, traktor- és egyéb gazdasági gép bemutatók, gazdasági tárgyú mozgókép előadás stb. A szép sikerért elismerés illeti Nagy Endre dr.-t, a Szamosmegyei Gazdasági Egyesület titkárát, aki fáradságot nem kímélő munkájával segítette elő a jól sikerült bemutatót.

A Keszthelyi Gazdasági Akadémia Georgicon Köre e hó 8-án tartotta Keszthelyen alakuló gyűlését. Résztvettek Sztankovits János akad. igazgató vezetésével a tanári kar, a város előkelősei és a hallgatóság teljes számban. Sági Mihály III. é. hallgató, a kör elnöke üdvözölte a megjelenteket. Közölte, hogy a kör tisztikarába a következők választották meg: főtitkár lett Csáky-Pallavicini Roger gróf, főjegyző Gosztónyi M. Géza, pénztáros Traxler Károly III. é. hallgatók, jegyző Macelka Gábor II. éves hallgató, háznagy Kovács József I. é. hallgató. Választmányi tagok Bem Antal, Kövér István és Schandl Andor III. é. hallgatók, Kálmán Mátyás II. é. hallgató és Bem István I. é. hallgató. Sági Mihály elnök a múlt évi záróülés jegyzőkönyvének felolvasása után megnyitotta beszédében megemlékezett Sztankovits János akad. igazgatónak a II. oszt. érdemkeresztjével való kitüntetéséről és arról a nagy munkáról, amit az igazgató a keszthelyi akadémia ujjáépítése körül kifejtett és amely lényegesen hozzá fog járulni az alapos kiképzéshez. Faber Sándor védőnőtanár rámutatott a kör nemcsak gazdasági hivatására. Sztankovits János igazgató köszönetet mondott az ifjuság szíves megemlékezéséért, rámutatott az akadémia ujjáépítésének okaira és céljára, majd ecselelte a Georgicon körben való szereplés jelentőségét és fontosságát. Tamás Ferenc dr. a takarékoságról tartott előadást, rámutatva, hogy 1924-ben Rovida Filippó milánói egyetemi tanár vetette fel az eszmét és ő indította meg a mozgalmat a népszövetség egész alatt.

Gabonakiviteli kihatások Görögországba. A görög malmok eddig — amint azt egyik molnár szaklancunk írja — legnagyobb részt Manitoba buzát őröltek, kisebb mértékben Hardwintert, Rosafét és elenyésző csekély mennyiségben jugszláv és magyar búzát. A liszt és kenyér árát Görögországban eddig a Manitoba buza árának alapul vétele mellett állapították meg, ami nagy mértékben járult ahhoz, hogy a malmok elsősorban ilyen búzát őröltek. A Manitoba buza uralmának valóságosan egyhamar véget fog vetni az az október hó 1-én életbelépett rendelkezés, amely szerint a görög malmok szabad kezet kaptak a felőrendő buza felhasználására és a lisztár megállapítására, amelyet ezután már nem a Manitoba buza ára fog irányítani. Ennek viszont előreláthatóan az lesz a következménye, hogy a görög malmok a Manitoba buzához hasonló értékű kontinentális búzákat nagyobb tételekben fogják vásárolni már csak azért is, mert azok jóval olcsóbbak a Manitoba buzáknál. Ujabb alkalom nyílik ilyen módon a magyar búzáknak új piacok meghódítására, ami reméljük, sikerülni is fog, ha exportőrünk a világhírű tisztavidéki búzával jelennek meg a görög piacokon.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Biróság november 19-16l 22-ig a következő nyilvános tárgyalásokat tűzte ki. I. sz. tanács. November 19-én Gyöngyöstarján község megváltási ügye. Tusasváros község megváltási ügye. Mezőtúr város megváltási ügye. November 20-án Nagykőrű község megváltási ügye. Mezőgyán községben k. Tiszta Lajos, Kálmán, Jolán és József grófok földbirtokából házhelyek céljára vagyonválság átvétele és kijelölése. — II. sz. tanács. November 19-én Zagyvaróna község megváltási ügye. Horvátud-

alja megváltási ügye. November 20-án Szentléány község megváltási ügye. Ludány Széchenyvárosi és Négrádszalkai községek megváltási ügye. Pálóvárosi és Gerse községekben megváltott ingatlanok ármegállapítása. November 21-én Benczurfalva község megváltási ügye. Abaujkér község megváltási ügye. — III. sz. tanács. November 19-én Sajószentpéter község megváltási ügye. Sály és Borsodszent községek megváltási ügye. — IV. sz. tanács. November 21-én Panyola község birtokrendezési ügye. Sárvár község megváltási ügye.

Mezőgazdasági munkáskínálat és kereslet. A m. kir. földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatt álló Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, V., Kossuth Lajos-ter 11. sz., II. em. 207.) legutóbbi jelentése szerint munkáscsoportot keresnek: Balog István 20 társával téli hónapoknak a 50 P és ételmezésért, Somogyudvarhely, 254. hsz., u. p. Berence. Hovorka Pál 40 társával őszi és téli munkára, Békéscsaba, IV., Berényi-ut 75. Forgó András 40—50 társával bármily téli gazdasági munkára, Hajdú vm., Nádudvar, Csóka-u. 592. hsz. Vizi János 100—120 kubikkal u burkolathoz m²-kint 40 filléért. Kavicstöréshöz m²-kint 260 filléért, Jászapati, Szentgyörgyi-ut 1279. Szojka György jövő évre korrépát művelésre vállal 150—200 kat. holdat, Békéscsaba, Szilágyi Dezső-u. 22. Simon János 50 munkással bármely téli és tavaszi gazdasági munkára, Borsód vm., Szihalom. Kovács Pál 100 munkástársával őszi-téli summás munkára, Egerlövő. A munkavállalók mind hatóságilag igazoltan megbízhatók. A munkaközvetítés díjtalan. Kérjük azoknak a gazdásoknak a vezetőit, akik hirdásunk nyomán alkalmaztak munkásokat, hogy ezt a körülményt a fenti hivatalnal közölni sziveskedjenek. (Szerk.)

A garatüreg a légzőszervek megbetegedésének kapuja. Ha fertőzés ellen védekezni akar, használja az orvosilag elismert Panflavin-pasztilákat.

Burgonya nagyobb tételeiben keresetlik. Ajánlatokat kér: Párczer Mezőgazdasági Áruforgalmi Iroda, Budapest, V., Honvéd-utca 38. szám. Telefon: Lipót 968—24.

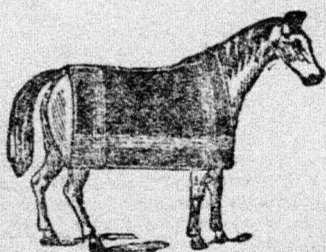
Kertész, virágágyai, melegházi, gazdasági épületekre üvegablakok ifj. Weiss Gyula táblaüvegnagykereskedőnél, Budapest, V. kerület, Vadász-utca 29. szám.

Ha proteindus abraktakarmány- és mindenféle olajpogácsa-, valamint szárított répaszelet- és melasse-szükségletét egy azonnali, mintegész évi szállításra, a beltartalom kezességével fedezni óhajtja, úgy forduljon Zwebner Jacques céghez, Budapest, V., Nádor-utca 28. Telefon: Automata 140—72

NYILTÉR.

(E rovatban foglalkozunk nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Pathányt, egereket, mezei egereket csak a **RATINOL** és **RUSSIN** csapdaival lehet legyőzni. Más állatra, emberre veszélytelen! Nagy árban szállítja: **RATINOL LABORATÓRIUM**, Budapest, VII. kerület, Murányi-utca 38. 6420

LOPOKROCOK

7/4 Kb. 135x190 cm. méretben Kék csikkal.

- Gazdasági MONTÁN 2 kg. darab P 11-50
  - MONTÁN 2 1/2 kg. darab P 14-60
  - Prima MONTÁN 3 1/4 kg. darab P 15-90
  - Extra nehéz MONTÁN 3 3/4 kg. darab P 17-80
  - Vizhatlan ponyvaszővethévonat darab P 12—
- szakszerűen elkészítve, bármelyik minőségű lópokróra.

Ingeny csomagolás! Forgalmiadómentes! Postán utánvétellel! **HAMVAS ERVIN** műszaki cég BUDAPEST, V. ker. Telefon: L 965-60 CSÁKY-UTCA 34

A TRAKTORPIAC LEGUJABB KREÁCIÓJA, AMELYRE MINDEN GAZDA FIGYELMÉT FELHÍVJUK!

SKODA MEZŐGAZDASÁGI TRAKTOR

30 HP 4 hengeres lassu fordulatu motor, felülvezérelt szelepekkel.

Gazdaságos üzemanyagfogyasztás. Petróleumüzem. Nagy vonóhorgteljesítmény. Nagy erőtartalék. Olcsó ár és kedvező fizetési feltételek.

Tel.: Aut. 208-14 Gyári lerakat: Autó SKODA Részvénytársaság, Budapest, VI., Andrássy-ut 10. Tel.: Aut. 208-14

OLCSÓ ALKATRÉSZPÓTLÁS!

KIVÁNTATRA PROBASZÁNTÁS!

A MAGYAR VISZONYOKNAK MINDENBEN MEGFELELŐ, KELLŐ ÁTGONDOLÁSSAL MEGKONSTRUÁLT TRAKTOR.

A SKODA név teljes garancia.

6927/a

HART-PARR

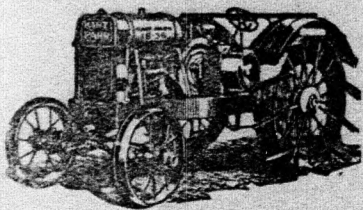
a legerősebb traktor!

Kezelése a legegyszerűbb! Élettartama a leghosszabb! Üzeme a legolcsóbb!

A Földművelésügyi Minisztérium rendelete szerint a HART-PARR traktort 200 holdon aluli gazda 15%-os áttamii hozzájárulással vásárolhatja.

Ajánlattal, részletes ismertetéssel és referenciákkal szolgál a vevőkérveletet.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T., Budapest, V., Váci-ut 50.

Kérje az 54. sz. árjegyzéket!

Budapest 72, postafiók 46

Táblaüveg BIELEK KÁROLY
 táblaüveg-nagykereskedés
 Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18. sz.
 Telefon: József 325-94

Megjelent a Köztelek Zsebnaptár 1930. évre 36-ik évfolyam

Szerkesztik: **Szilassy Zoltán** az OMGE ny. igazgatója és **Buday Barna** az OMGE igazgatója

Ára ajánlott bérmentes küldéssel 4.50 pengő

Megrendelésnél kérjük az összeget előre beküldeni a "PÁTRIA" r.-t. könyvosztályának, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabona- és terménypiac áralakulása.

A téli időszakhoz való közeledés minden hete újabb és újabb meglepetést hoz a magyar mezőgazdának a gabonáinak alakulását illetően. A nevezetesebb gabonapiacokon a legfontosabb mezőgazdasági termények értékmegállapítását ezidőszakra egész távolálló, rendes viszonyok között a kenyérmagvak irányzatára a legkevesebb befolyást gyakorló körülmények irányítják. Érthető tehát, hogy olyan nagyfokú bizonytalanság uralkodik a világpiac valamennyi gabonacentrumában, amelyhez hasonlóra évtizedek óta nem volt példa.

A termelés, a mezőgazdaság és az értékesítés válsága az egész világon érezhető hatását és a kontinensen mindenütt — sajnos — elsősorban azonban nálunk egyre rosszabbodik a helyzet.

Akarhányszor is elhangzott már az a kívánság, hogy elsősorban a gazdatársadalom helyzetén kell sürgősen javítani, újból csak ezt kell ismételnünk, mert mint agrárállam csak a mezőgazdaság talpraállításától várhatjuk a válság megoldását.

Nem példálózunk Amerikával, csak megemlítjük, hogy a kenyérmagvak mostani áresésével kapcsolatban M. Legge, a Federal Farm Board vezetője a következő nyilatkozattal fordult e héten Amerika valamennyi farmerjéhez:

„A gabona- és gyapotpiacon most spekulációs körülmények következtében a buza és gyapot ára bihetetlen mértékben csökkent. Könnyelműség, de döreség is volna minden gazdtól, ha a mostani értékesítési árfolyamok mellett eladóként jelentkezne. A buzaárak tényleges értékük színvonalára alá estek és a Federal Farm Board részéről meg van a készség, hogy további hiteket is folyósítsa a farmereknek. Legge szerint nem áll fenn az a veszély, hogy a gabonárák a mai alacsony nívón még hosszabb ideig maradjanak. A Federal Farm Board vezetője kijelentette még, hogy a 100 millió dolláros hitel-alapból eddig csak igen kis összeget vettek igénybe a farmerek.

Ha a tengerentúli gabonakészletek fölött rendelkező gabonaértékesítő szervezetek vezető egyénisége ilyen nyilatkozatot tesz közzé, az mindenesetre figyelemre méltó. E mögött semmiféle spekulációs törekvések nincsenek, mert csak ezek az árak rendelkeznek a valóságban is tényleges gabonakészletek fölött. Egyébként a laikus ész sem diktálhat mást, mint hogy a kritikus időszakot a legnagyobb lelki nyugalommal várjuk be, mert ha a gazdatársadalom részéről is idegességet érzelnék, azzal csak meghozszabhatják a gabonaértékesítés kritikus időszakát.

A beiföldi gabonaüzlet e héten is rendkívül kis keretek között mozgott. Bár a nagy malmok üzemi teljes kihasználásával dolgoznak, aránylag kevés búzát vásároltak a legutóbbi napokban, miután még október végén nagyobb mennyiségeket kötöttek le, amelyek átvétele most van folyamatban.

A buzaexportüzlet sem javult e héten, miután a chicagói nagy árváltozások a vevők eddigi csekély érdeklődését is csökkentették. Csak elsőrendű minőségű magyar buza volt eladható egyes vagontelekben Ausztria és Csehszlovákia felé, csökkenő árak mellett. Egyéb kivétel — más relációban — Svájc kivételével nem történt.

A rozsiacsoportok számlára beszüntették a vásárlást és így a forgalom egészen jelentéktelen volt. Az árak a buzaüzlet lanyhasága következtében itt is olcsóbbodtak.

A gabonaművek e heti és ugyanez időszaki tavalyi átlagárainak összehasonlítása a következő:

A gabonaművek megnevezése	Átlagár a pesti paritásában P	
	1929	1928
	november második hetében	
Tiszai buza 80 kg-os	23 55	26 05
Dunántúli buza	21 35	25 80
Rozs	14 40	22 45
Árpa I.	15 35	26 10
Árpa II.	15 25	25 35
Sórárpa	20 75	28 50
Tengeri	13 40	31 50
Zab I.	15 40	26 10
Zab II.	13 85	25 45
Köles	11 75	25 50
Repce	53 --	46 50
Határidőüzlet:		
Buza 76 kg-os III.	22 80	26 98
" V.	23 50	27 70
Rozs III.	16 10	24 36
" V.	16 60	25 08
Tengeri V.	16 25	28 78

Az árpapiacra kevés az üzlet. Azok a készletek, melyek ma még a termelők kezén vannak, a mostani rendkívül alacsony árak mellett nem eladók és a forgalom ennek következtében naponta az egész tőzsdei órát alig néhány vagon. 13 békebeli aranykoronának megfelelő budapesti paritásos takarmányárpa ár évtizedek óta nem volt. Sórárpaiban az a helyzet, hogy szép árú iránt a gyárak állandóan érdeklődnek, azonban kínálat hiányában egyetlen üzletkötése sem jött létre a héten.

A tengerpiacra most már csak új árban van üzlet és a tőzsdetanács Arjegyző bizottsága e héten törölte is az ótengeri hivatalos jegyzősköt. Az előtérben keresletre az irányzat jól tartott. A külföld, elsősorban Csehszlovákia részéről mintha állandósulna az érdeklődés magyar tengeri iránt.

A zabpiacra az elsőrendű zab ára alig változott e héten, jóllehet mérsékelt forgalom volt benne. A szokványzab ellenben a multheti változattal áralakulás után ismét gyengült és miután a kínálat jóval nagyobb a keresletnél, az árak estek.

Állatvásári szemle.

A budapesti vágómarhavásárokon ezen a héten a szokásos méretű felhajtások mellett nem alakult ki jobb üzletmenet. A hétfői vásáron 331 drb-ot kínáltak eladásra, de a csekély érdeklődés miatt a felhajtás nagy része még az előző vásár áráinál is 2-4 fillérrel olcsóbban talált vevőre. Valamivel

jobb üzletmenet csak a bikáknál tudott kialakulni, amelyekért az előző vásár áráinál néhány fillérrel többet fizettek. Nem mutatott kedvezőbb képet a csülörtöki vásár sem, ahol szintén csak a vásáron kis számban levő legelsőrendű marha iránt lehetett nagyobb érdeklődést tapasztalni. A gyenebb minőségeket csak további árcsökkenés mellett lehetett értékesíteni. A felhajtásból feltűnően kevés volt a bika és ez a magyarázata annak, hogy az ilyenkor kis keretek közé szoruló kereslet mellett is néhány fillérrel javult ezek ára. A wieni vásáron a kis felhajtás mellett is csak a kiváló minőségek ára maradt változatlan, míg a többi 5-10 garással olcsóbbodott, a mult heti árakhoz viszonyítva. Nagy mértékben csökkentette a kínálatát Románia, amely a mult heti 586 darabban szemben ezen a héten csak 236 darabban vett részt a vásáron. A legnagyobb kínálatot ezuttal is az előző heteknek megfelelően Magyarország szerepelt és a többi államok a szokásos mennyiséggel vették ki részüket a 2636 darabos felhajtásból. A prágai vásáron a belföldi kínálat megnövekedése folytán a vásár irányzata lanyba volt, ami főleg a jó minőségek árában jutott kifejezésre. Az 1242 darabos felhajtásból 127 darab magyar származású marha volt.

A sertésvásáron a már több mint egy hónapja nagyjából változatlan árak ezen a héten sem változtak lényegesen. A nagy felhajtásokkal szemben meglehetősen nagy felvásárlóképességű piac áll, ami az árak nagyobb ingadozását kizárja. A kereslet nagymértvű emelkedését bizonyítja az, hogy az elmúlt héten több mint 13 és fél ezer sertés került gazdát a ferencvárosi vásárokon. Az alacsony árak a vagoni sertés külföldre való szállításának kiterjesztését is lehetővé teszik, ami nagy mértékben járult hozzá a forgalom jobb kialakulásához. A legnagyobb mértékben tehermentesítő a budapesti piacot a csak néhány hónapja működő bacon-üzem, amely ma már hetenkint ezer darabot dolgoz fel az anghai export céljaira. Különös jelentőséget ad ennek az, hogy a kiszállított állatok legnagyobb része az a ki nem bízott kereszlet szedett sertésanyag, amely, mint az előző években, ugy az idén is ebben az időben a piacra ömlik és itt a jobb árak kialakulását akadályozná. Ezenkívül érdeklődés mutatkozott Franciaország részéről is, ahova a mult héten kísérletképpen szintén szállítottak nagyobb mennyiségű vagoni sertést, de a hírek szerint tulszíros voltak miatt nem voltak azokkal megelégedve. Ezen a héten is a vásárok hétfőn 1000 darabnál nagyobb felhajtással kezdődtek, amelyből közel 4000 darab vevőre talált. A hét további napján is nagy felhajtás jellemezte a vásárokat, a kínált anyag azonban kevés kivétellel mindig vevőre talált. Ezekben a napokban a legjobb sertés ára 148 fillérig is emelkedett, de nagy mértékben, mintegy 143 fillérig emelkedett a jó öreg nehéz sertés ára is, bár a szákmagyártásra a most uralkodó nedves és meleg idő nem kedvező, ami a felidőgazás kisebb csökkenését vonta maga után. A csülörtöki vásáron a 4600 darabos nagy felhajtás mellett az üzletmenet az előzőkhez viszonyítva kissé vonatottabb volt és ezért a szokottal valamivel több maradt eladatlannal, ez az árak azonban nagyobb hatást nem gyakorolt. A felhajtás nagy része szedett aru volt és csak kisebb számban lehetett a vásáron kiváló uradalmi arut találni, mert ez a mult heti árkiélezést miatt inkább Wienbe törekedett. Ennek tulajdonítható, hogy a magyarországi kínálat közel 1000 drb-bal növekedett a mult heti felhajtással szemben. A magyarországi felhajtás több mint 2000 drb-bal haladta túl az utána legnagyobb mennyiséggel szereplő lengyelországi kínálatot. A vásáron, amelyet az osztrák nemzeti ünnep miatt kedd helyett szerdán tartottak meg, a zsirsertés iránt a kereslet kicsiny volt, ami ezekben az áránál 5 garasos árcsökkenést eredményezett. Így a budapesti és wieni vásár árai között fennálló különbség megszűnt. Élenk érdeklődés mellett 5-10 garással emelkedett a huszsertések ára, a lengyelországi kínálat nagymértvű csökkenésének következményeképpen. A prágai vásáron a zsirsertés kínálat mind a magyar, mind a jugoszláv felhajtás növekedése következtében a szokásosnál nagyobb volt, amit az árak 30 filléres csökkenése követett.

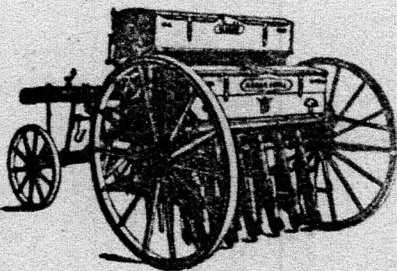
Az árak részletes alakulását vásári jelentéseinkben közöljük.

Bel- és külföldi piaci hírek.

(A Mezőgazdasági Termény- és Termékforgalmi Intézet közleményeiből.)

A német birodalmi statisztikai hivatal nemrégiben közölte kimutatása szerint Németország folyó évi október hó végéig importált: 1,276,810 q rozst, 18,401,640 q búzát, 500 q rozslistet, 220,090 q buzaslistet, 11,992,000 q takarmányárpát, 1,268,520 q egyéb árpat és 1,086,320 q zabot. Ha ezeket az adatokat összehasonlítjuk az elmúlt év ugyanezre az időre eső importjával, azt látjuk, hogy a bevétel ebben az esztendőben ezekből a terményekből átlag mintegy 30%-kal visszacsúszott. Rotterdamból kapott jelentések arról számolnak be, hogy az elmúlt hét folyamán az egyes gabonaféleségeknél erős árhanyatlás volt tapasztalható. Fizettek: Manitoba 3 búzáért novemberre 29 78, Manitoba 4 búzáért novemberre 29 32, Hardwinter 2 búzáért novemberre 26 16, 79 kg-os Barussó búzáért november 15-re, december 15-re 25 07, 79-80 kg-os tsztábaní búzáért november-decemberre 24 49, 78-79 kg-os dunai búzáért decemberre 24 04, 73-74 kg-os magyar rozst november 15, december 15-re 19 89, 73-74 kg-os német-lengyel rozst decemberre 17 36, Barley 2 árpat novemberre 17 94, dunai árpat decemberre 18 74 pengő q-kint. Münchenből kapott hírek szerint a magyar lucerna szilárd arát most is tartja. Fizettek arankamentes biberheremagért 157 70-184 90, arankamentes lucernamagért

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉM MŰVEI R.-T.
 Ujdonság:
„GLOBUS“
 szabadalmazott műtrágyázó egyetleg merítőkanalas
AGRARDRILL vetőgépel.

Részletes ajánlattal készséggel szolgál!
Agrárglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
 Budapest, V., Lipót-körút 12. szám.
 Távirati cím: AGROBUS
 Telefon: Aut. 283-49

204—272—, arankamentes svéd heremagért 10740—23120, réti csekenkért 19040—233—, közönséges perjéért 44880—48960 pengőt q-kint. Berlinben az elmúlt hét folyamán az egyes külföldi származású vajakért fizettek; dán vajért 5'60, svéd vajért 5'36, vöröses bélyeges lett vajért 5'30, eszt vajért 5'19, magyar vajért 5'19, lengyel vajért 5'11, szibériai vajért 4'95 pengőt kg-kint. Franciaországból kapott je'ent's arról számol be, hogy a francia mezőgazdasági-, kereskedelemügyi- és gyarmatügyi minisztérium legújabb rendelete értelmében a kereskedelmi forgalomba kerülő marokkói búzát hektolitersúly, minőség és a keverés százalékaának figyelembe vétele mellett öt minőségi osztályba sorozták. Az első minőségi osztályba tartozik a legalább 80 kg-os hektolitersúlyú 2%-nál több keveréket nem tartalmazó buza, az ötödik osztályba pedig a 75 kg hektolitersúlynál könnyebb és 3% keveréknél többet tartalmazó buza.

A csökötyi (Somogy m.) multi hétéllatvásárra felhajtottak 298 szarvasmarhát és 419 lovat. Fizettek tehátért 250—400, üszőért 200—280, tinóért 150—250, borjuért 70—100, hidegvérű csikóért 120—300, hidegvérű loért 150—400, melegvérű csikóért 150—250, melegvérű loért 80—300 pengőt darabonként.

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és értéktőzsdé. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsdé hivatalos értekezése.) 1929 november 14. Árak budapesti paritásban 100 kg-kint. Készárufélek: Buza, 77 kg-os, tiszavideki 22'45—22'80, felsőtiszavideki 21'50—21'80, fejtörögyei, egyéb dunántúli, pestvidéki és bácskai 20'65—20'90, 80 kg-os, tiszavideki 23'25—23'50, felsőtiszavideki 22'—22'25, fejtörögyei 21'25—21'45, egyéb dunántúli 21'15—21'45, pestvidéki és bácskai 21'25—21'45, rozs, pestvidéki és más származású 14'30—14'45, takarmányárpa, I. r. 15'50—16'25, takarmányárpa, középminőségű 15'—15'50, sörárpa, felsőmagyarországi 19'50—21'—, sörárpa, egyéb 17'50—19'—, zab, I. r. 15'—15'50, zab, középminőségű 13'50—14'—, tengeri tisztított állományokról 13'30—13'50, egyéb állományokról —, köles 11'—12'50, káposztarepce 52'—54'—, buza, korpa 9'80—10'—, lucerna, 1929. évi 140'—170'—, lóhere, nagy arankamentes 100'—120'—, lóhere, nagy arankás 75'—90'— P. Határidőszüneti záróárufolyamok: Buza, márciusra 22'80—22'81, buza, májusra 23'54—23'55, rozs, márciusra 16'10—16'12, tengeri, májusra 16'28—16'30 P.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése.) 1929 november 14-én, másrészt forgalomban egy buza, mint a rozs irányzata javult: a buza 10—20, a rozs pedig 10—15 filléres áremelkedést ért el. A takarmányfélék piacán az árpafélék és a zab irányzata nem változott és zárlatok az előző napi árakat jegyezték, míg a tengeri irányzata kis mértékben javult. Az áremelkedés az előző napi jegyzésekkel szemben 10 fillért tett ki. A határidőszüneti piacon szilárd irányzat jutott érvényre, az árak az egész vonalon emelkedtek és pedig a márciusi és májusi buza 42—43, a márciusi rozs 23—24, a májusi tengeri pedig 27—28 filléres árválulást ért el.

Liszt- és őrleményiac. Budapest, 1929 november 14. Lisztárak: Budapesti és vidéki nagymalmok ára november—december hóra skontóval: duplanullás 40'80, nullás 39'90, 1-es 38'60, 2-es 37'50, 4-es 34'—, 5-ös 29'—, 6-os 26'—, 8-as 14'—, rozsliszt, nullás 31'—, 1-es 27'—; vidéki kismalmok ára skontó nélkül, készpénzért, promptra: duplanullás 35'25, nullás 34'75, 2-es 31'25, 4-es 28'25, 5-ös 21'25, 6-os 20'25, 8-as 13'—, rozsliszt nullás 27'50, 1-es 21'50 P q-kint.

Budapesti abraktakarmányiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése.) 1929 november 15. Árak q-kint Budapest: Árpakorpa 12'—, buzakorpa 10'75, buzakorpa 10'50—10'75, buzatakarmányliszt 13'—13'25, cirok ab állomás 8'—8'50, konkolydara 11'—11'25, lenmagpogácsa 30'—31'—, napraforgópogácsa 20'75—21'—, répaszelet, szárított 13'50—13'75, rozskonkoly 10'75, rozskonkoly 10'75—11'—, rozstakarmányliszt 13'—, szójababpogácsahús 32'— P.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vetőmagosztályának jelentése.) 1929 november 15. Baltaimmag. A budapesti piac a lengyel és csehországi kinalat áraihoz igazodik s miután ott a lanyhulás tovább tart, az árak nálunk sem javultak. Tavasi búkköny. A gazdaságok készleteiből, jobb árak reményében aránylag csak kisebb tételek kerültek értékesítésre. Minthogy azonban az értéklődés még mindig csekély és az árak nem emelkedtek, ilyen körülmények között az üzlet a legheisebb keretek között mozgott. **Viktóriaborsó.** Az erős kínálattal szemben a nagymalmok részéről nagyfokú tartózkodás észlelhető. Az irányzat változatlanul lanyha maradt. **Lóheremag.** Azok a remények, hogy a lengyel- és csehországi lóheremag alacsony jegyzése a világpiacon lokalizálva maradnak és az erdélyi, valamint a hazai árura nem terjednek ki, nem teljesedtek be. A felvívó államot, leginkább Németországot, főleg az olcsó lengyel lóheremag részesítik előnyben, ennek következtében az exportforgalom nálunk alaposan megcsappant és a piac eddigi, szilárdulása hajlító irányzatát a lanyhulás, kedveltség és bizonytalanság váltotta fel. **Lucernamag.** Dániából és a skandináv államokból egyre sürűbben érkező tívárit és levelbeli vételmegbizások azt bizonyítják, hogy az utolsó hetekben a magyar származású lucernamag napról-napra árválulást ért el. Erre leginkább az szolgáltat okot, hogy ezidén Jugoszlávia árukinálata a rossz termés következtében erősen megcsappant és így a nyugati államok szükségletük fedezésénél, mint egyedüli beszerzési forrásra, főleg a budapesti piacra támaszkodhatnak. **Nyulazapukamag.** Mivel Lengyel- és Csehországban még mindig nagyobb mennyiségű etadalan készlet van, az árakat változatlanul továbbra is alacsonyban jegyzik. Árak nyersárúért 100 kg-kint budapesti paritásban, minőség szerint: Bab, fehér 52—54, bab, tarka 36—38, baltacimmg 36—40, borsó, Viktória 20—30, búkköny, tavasi 21—23, csillagfűrtmg 12—14, fehérheremag 125—150, kendermag 34—36, köles, fehér 20—25, köles, vörös 13—14, köles, tarka, hántolás céljára 11'50—12'50, lenmag 55—58, lóheremag, nagy arankás, minőség szerint 85—100, lóheremag, kis arankás, minőség szerint 105—120, lucernamag, gyommagvas és nagy arankás 140—150, lucernamag, kis arankás, minőség szerint 160—180, mák 122—125, muharmag 20—22, mustármag 45—50, napraforgó, fehér 24—26, nyulazapukamag 50—60, pohánkamag 15—18 P.

Burgonya. (A Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetének jelentése.) 1929 november 15. A mai felhozatal a budapesti vásárcsarnokba 48 vasuti kocsi burgonya volt. Árak nagyban, métermázásánkat a következők: nyári rózsaburgonya 6'50—8'—, ősz rózsaburgonya 5'—6'—, Ella burgonya 5'—5'50, fehér burgonya 4'—4'50 pengő. Az irányzat igen lanyha a piac üzletelen.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 november 12. Árak métermázásánkat pengőben: réti széca II. r. 6'7—7'50, réti széca, III. r., csomogolásra 5'50—6'—, muhar és szénakeverék 7'50, muharshéna 9'—10'50, lucernaszéna 10'50—12'50, lucerna és szénakeverék 6'—, alomszalma, II. r. 4'—, zsuppszalma 7'— P.

Külföldi terménytőzsdék. Ujvidék, november 14. Az irányzat nyugodt, az árak változatlanok. A forgalom buzában 20, árpában 1, tengeriben 22, lisztben 11 1/2 vagon volt. — **Pozsony,** november 14. Nyugodt forgalom mellett az árufolyamok jelentéktelenül emelkedtek. Jegyzések 100 kilonként, egyéb megjelölés hiján, feladóállomásról: 78—79 kilós buza 148—151, 76 kilós 143—146, magyar buza tranzit Orosvár 127—128, bácskai bánati pozsonyi uszályból 131—132, szerb alsótiszai 132—133, zab 109—112, belföldi korpa kirakóállomásról 69—72, magyar és szerb pozsonyi uszályból 67—68, ab Szob 65—66, román pozsonyi uszályból 64—65, takarmányliszt 101—102 cseh korona. (1 cseh korona = 0'17 P.) A többi jegyzés nem változott. **Wien,** november 14. A mai terménytőzsdén egy az irányzat, mint az árak teljesen változatlanok. — **Hamburg,** nov. 14. Az irányzat megszilárdult, a belföldi kínálat visszavonult úgy, hogy a forgalom szűk keretek között mozgott. Tengeri és árpa drágább, zab magasabb árak mellett tartottan tendát. Jegyzések tonnánként: buza franko Hamburg 238—240, ab Mecklenburg Hollstein 224—226, rozs franko Hamburg 177—179, ab Mecklenburg Hollstein 163—165, takarmányárpa belföldi feladóállomásról 160—162, sörárpa 176—208, dunai 140—144, zab franko Hamburg 180—182, ab Mecklenburg Hollstein 166—168, tengeri, eredeténél megjelölés nélkül, elvámolatlanul, franko Hamburg 148—150 márká. (1 márká = 1'36 1/2 P.) Külföldi gabona cifjegyzei: La Manito buza novemberre 13'15, II. 12'85, III. 12'50, Barusso loko 10'75, Hardwinter loko 10'25, dunai delorosz árpa novemberre 8, La Plata novemberre 7'90, La Plata tengeri novemberre 8'35, november-december 8'15, un clipped Plata novemberre 7'40 hfl. (1 hollandi forint 2'30 P.) Pollard's buzakorpa hajúton 90, Brahdetto 96 shilling. — **Liverpool,** november 14. Zárleti árufolyamok pennyben és líbrában: (Zárójelben a legutóbbi záróárufolyamok.): Buza decemberre 8'25/4 (8'25/4), márciusra 8'10 (8'10/4), májusra 9'15/8 (9'15/4). (1 shilling = 12 pence = 1'39 P.; 1 libra = 0'45 kg.) — **Chicago,** november 14. A buzapiac kifejezetten szilárd irányzatú indult. Az értéklődés beállott kedvező fordulat a spekulációt fedezésekre ösztönözte. Később a nyitási árnyereségek egyrésze elveszett, miután Liverpoolból alacsonyabb zárójegyzéseket jeleztek. Az értéklődés is lanyhább lett s ez a körülmény is megakadályozta a további árválulásokat. A hangulat mindamelllett mindvégig jól tartott volt és zárlatok a jegyzések átlag másfél centtel (métermázásánkat 33 fillérrel) haladtak túl az előző napi záróárufolyamokat. A tengeriapiacon is mérsékelt árválulások voltak tulsúlyban. A zárleti alaphangulat itt is jól tartott volt. Zárleti árufolyamok centben és bushelben: (Zárójelben a legutóbbi záróárufolyamok.) Buza decemberre 115'625 (114'375), márciusra 122'50 (121'25), májusra 126'50. Tengeri decemberre 86'75 (85'25), márciusra 92'25 (91'75), májusra 94'— (93'75). Zab decemberre 44'625 (44'—), márciusra 47'50 (47'—), májusra 49'25 (48'75). Rozs decemberre 98'50 (98'50), márciusra 99'25 (98'50), májusra 100'75 (100'25). (1 dollár = 5'71 P.; 1 bushel buza = 27'2 kg.) — **Winnipeg,** november 16. Zárleti árufolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárufolyamok.) Buza decemberre 127'75 (125'125), májusra 134'625 (133'—), júliusra 138'— (134'50). (1 kanadai dollár = 5'71 P.)

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 november hó 14-én felhajtott bika I. r. 6, II. r. 85, III. r. 26, ökör I. r. 16, II. r. 196, III. r. 15, tehén I. r. 17, II. r. 221, III. r. 95, bivaly III. r. 2, összesen, 629 és 1 rugott. A vásár irányzata lanyha volt, a prima minőségű bikák árai kilogrammonként 2—6 fillérrel emelkedtek, míg a közép- és gyenge minőségűek 2—4 fillérel estek. A prima marhák árai változatlanok maradtak. Eladatlannul visszamaradt 87 darab. Jegyzett árak: Bika, magyar, II. r. —'60, bika, tarka, I. r. 1'08—1'20, kivételesen 1'28, II. r. —'94—1'06, III. r. —'80—'92, ökör, magyar, II. r. —'74—1'08, III. r. —'66—'72, ökör, tarka, I. r. 1'08—1'20, kivételesen 1'38, II. r. —'72—1'06, III. r. —'52—'70, tehén, magyar, II. r. —'74—'90, III. r. —'58—'72, tehén, tarka, I. r. —'98—1'18, kivételesen 1'26, II. r. —'62—'96, III. r. —'40—'60, bivaly, magyar —'54, növendék (éves) —'64—1'—, kicsontozni való —'26—'40, rugott borju 1'10 pengő kilogrammonként.

Budapesti szarvasmarhavásár. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) 1929 november 12. Felhajtás 147 darab él, belföldi szopos borju. A vásár irányzata lanyha volt, az árak a kis felhajtás folytán kg-kint 6—8 fillérel estek. Jegyzett árak: Élő borjus, belföldi szopos, I. r. 1'60—1'68, kivételesen 1'70, II. r. 1'50—1'56 P kg-kint.

Tenyészmarhák és jarmosokörök. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R.-T. jelentése.) 1929 november 15. Árak: I. rendű belföldi jarmosokör (tarka) 1'—1'04, I. rendű belföldi jarmosokör (fehér) —'96—1'—, 1 1/2—2 éves üszök 1'—1'04, 1 1/2—2 éves tinók 1'—1'04, fiatal friss fejős tehén 1'40—1'50 pengő kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepeinek jelentése.) 1929 november 15. A csütörtöki ferencvárosi nyit és zárt vásárra a felhajtás 4616 darab volt, ebből angol 310 darab, eladatlannul visszamaradt 1288 darab. Lanyha irányzat mellett a következő árakat jegyeztük: Prima urasági 1'44—1'48, prima szedett 1'28—1'32, közép 1'22—1'26, könnyű, jobb 1'10—1'18, könnyű, silány 1'08—1'10, öreg, urasági 1'28—1'30, öreg, szedett 1'20—1'24, angol sonkamalac 1'30—1'60, hus 1'80—1'92, zsír 1'72—1'76, szalonna 1'52—1'56, szalámbús 1'80, basított felsértés 1'60—1'80. A tölvi beállítási való soványsértés páronként 120—160 kg-ig 1'45—1'50 P. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 2600 darab volt. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete hírlására szerkeszteték előfogad és olcsó előleget biztosít.)

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R.-T. jelentése.) A f. hó 11-i, hétfői fővásár felhajtása: belföldi 606, magyarországi 888, csehszlovákiai 62, jugoszláviai 183, romániai 256, kontumáz 641, összesen 2638 darab. Az irányzat lanyha volt, az extrém és prima minőségek ára 5 garással, egyéb minőségeké 10 garással olcsóbbodott, bika ára változatlan maradt. Jegyzések: ökör, extrém 2'20—2'30, I. r. 2'—2'10, II. r. 1'50—1'70, III. r. 1'30—1'40, bika, extrém 1'60—1'70, I. r. 1'50—1'60, II. r. 1'35—1'45, III. r. 1'20—1'30, kicsontozni való —'80—'90, tehén, extrém 1'70—1'80, I. r. 1'40—1'50, II. r. 1'20—1'30, III. r. 1'10—1'20 schilling. A csütörtöki pótvásár felhajtása 613 darab volt, lanyha irányzat és változailan árak mellett.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R.-T. jelentése.) A folyó hó 13-i, szerdai fővásár felhajtása: belföldi hussértés 152, magyarországi hussértés 1455, zsirsértés 3529, lengyelországi hussértés 2939, zsirsértés 36, romániai hussértés 415, jugoszláviai hussértés 777, zsirsértés 1909, összesen hussértés 5738, zsirsértés 5474 darab. Az irányzat mind hussértésben, mind zsirsértésben lanyha volt. Jegyzések: prima zsirsértés 1'95—2'—, öreg zsirsértés 1'80—1'90, szedett zsirsértés 1'85—2'05, kivételesen 2'10, keresztzett 2'20—2'40, hussértés 2'05—2'75, kivételesen 2'80 schilling kg-kint. A csütörtöki pótvásár felhajtása 715 drb volt (449 darab zsirsértés) lanyha irányzat mellett.

Csehországi állattarak. (A Magyar Mezőgazdák Állattérkező R.-T. jelentése.) A november 11-i marhavásár felhajtása 1242 drb volt, közepes irányzat mellett. Sertésfelhajtás 7616 drb, az irányzat mind hussértésben, mind zsirsértésben élénk volt. Árak: ökör, I. r. 8'50—10'50, II. r. 7'—8'40, tehén I. r. 7'—8'50, II. r. 5'50—6'90, bika, I. r. 6'80—7'80, II. r. 6'10—6'75, növendék, I. r. 5'—6'50, zsirsértés, I. r. 10'20—10'80, II. r. 9'70—10'10, hussértés, I. r. 11'25—12'20, II. r. 10'—11'20 cseh korona kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 november 3—9-ig jegyzett árak pengőben. Teljes tej literje —'36—'40, lefőlőztetj tej literje —'16—'18, habtej literje 2'80—3'60, tejfel literje 1'80—2'40, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 4'80—6'80, nagyban 4'40—5'—, szedett vaj kg-ja kicsinyben 3'80—4'—, tehentúró kg-ja kicsinyben 1'—1'20, juhtúró kg-ja kicsinyben 3'—3'60, trappista sajt kg-ja kicsinyben 2'80—4'20, emmentáli sajt kg-ja kicsinyben 4'80—6'— P.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Állattérkező R.-T. jelentése.) 1929 november 13. Árusító fiókjainkban a kannafej fogyasztói ára változatlanul 40 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 november 3—9-ig jegyzett árak pengőben: Csirke, élő, darabja 1'40—3'50, tyúk, élő, darabja 3'—5'—, pulyka, élő, darabja 4'50—6'—, ruca, élő, darabja 3'—4'—, hízott, leölt ruca, kg-ja 2'40—2'80, hízott, leölt pulyka, kg-ja 2'—2'60, libamáj kg-ja 5'—10'—, ludzsír kg-ja 2'40—5'—, tojás darabja —'13—'18 P.

Gyapju. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1929 november 15. A külföldi piacon az irányzat legutóbbi mérsékelt javulása megállapodott. Ennek hatása aiai a hazai piacon anélkül, hogy az árak emelkedtek volna, kissé kedvezőbb a helyzet megítélése. Az árak a következők: homokos vagy gyengébb gyapju 1'30—1'50, középminőségű fésűs vagy szövet gyapju 1'50—1'60, jó minőségű szövet gyapju 1'60—1'90, finom minőségű szövet gyapju 1'80—2'— pengő kg-kint.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrcsarnok november 11-e óta a borjubőr 10, a marhabőr 5 fillérral olcsóbbodott. Árak: marhabőr, magyar 1'05, marhabőr, tarka 1'15, borjubőr 2'10—2'20, juhbőr —'75—'80 P kg-kint.

Különfélék.

Lenmagpiac. A hamburgi tőzsdén november hó 9—11-ig a következő lenmagárakat jegyezték: *La Plata olajlenmag* január-februári szállításra új terméshől q-kint XI/9—én 22'50, XI/11—én 22'25 hollandi forint; *Bombay olajlenmag* november-decemberi szállításra tonnánként XI/9—én 23'15, XI/11—én 23'10 font sterling. (1 hollandi forint = 2'30 pengő, 1 font sterling = 27'89 P.)

Zöldeség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 november 3—9-ig jegyzett árak pengőben: Sárgarépa kilogrammja —'10—'26, petrezselyem kg-ja —'10—'30, zeller daraja —'04—'20, karalábé kg-ja —'10—'20, karfiol kg-ja —'35—'80, vöröshagyma kg-ja —'08—'14, fokhagyma kg-ja 1'—1'80, cökka kg-ja —'16—'30, fejeskáposzta kg-ja —'10—'14, kelkáposzta kg-ja —'14—'26, vöröskáposzta kg-ja —'16—'30, torma kg-ja —'60—'2'—, rózsaburgonya kicsinyben kg-ja —'10—'14, nagyban q-kint 7'—10'—, közönséges burgonya kicsinyben kg-ja —'07—'10, nagyban q-kint 4'50—5'50, kifuburgonya kicsinyben kg-ja —'16—'26, nagyban q-kint 14'—16'—, fekete retek kg-ja —'14—'26, zöldpaprika kg-ja —'16—'80, tök kg-ja —'14—'24, paradicsom —'10—'20, vajbáb kg-ja 1'—2'—, zöldborsó, hüvelyes kg-ja 1'—1'50, sóska kg-ja —'30—'50, spenót kg-ja —'24—'46, alma kg-ja —'30—1'20, birsalma kg-ja —'35—1'—, körte kg-ja —'40—2'60, naspolya —'60—1'20, afonyka kg-ja 1'20—1'60, szőlő kg-ja —'36—1'—, gesztenye —'40—'80 P.

Budapesti vadpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 november 3—9-ig jegyzett árak pengőben: szarvas egészben kg-ja 3'—4'—, öz egészben kg-ja 3'80—4'—, vaddisznó egészben kg-ja 3'—, nyul bőrcben drb-ja 4'50—6'50, fácán drb-ja 4'—5'—, fogoly drb-ja 2'40—2'80 P.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 november 3—9-ig jegyzett árak pengőben: ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 2'—3'20, nagyban 1'60—2'40, ponty, jegelt, kicsinyben, nagyság szerint 1'40—2'40, nagyban 1'30—1'80, harcaa, élő, kicsinyben, nagyság szerint 4'50—6'—, harcaa, jegelt, kicsinyben, nagyság szerint 3'—5'—, nagyban 4'40 pengő kilogrammonként.

Borpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete borértékelési osztályának jelentése.) 1929 november 15. A legutolsó heten jobb minőségű ujborkok iránt élénk kereslet mutatkozott. Külföldről főleg zöld-fehér homoki áru

iránt mutatkozik a kereslet. Ilyen 11 Malligand-fokos urasági árúért 26-30 pengőt, 12 Malligand-fokosért 32-35 pengőt, míg jobb árúért 50 pengőig fizetnek hektoliterenként. Kadarka és sötétebb színű borokért 170-250 pengőig fizetnek hektoliterfokosoktól, minőség szerint. Móroitt 125-135 fokos árú 55-65 pengőig, Balatonfüreden, Badacsonyan stb. 12 fokos és ennél magasabb szeszirtalmu borokért 50-80 pengőig fizettek. A piac az egész vonalon szilárd.

Szesz és szeszitalok. A szeszüzletben a forgalom változatlan árak mellett élénk és kielégítő volt és több-több tétel finomított és denaturált szesz kelt el, de a többi szesz-kategóriákban is kielégítő volt a forgalom. A *detailforgalomban* kielégítő volt a kereslet, az árak változatlanul jegyezteknek. *Gyümölcspálinkák* Gyümölcspálinkafélékben a kereslet élénkebb volt és nagyobb érdeklődés van új törköly és szilvórium után a legutóbbi közötti árakon. *Borpárlat.* Változatlan forgalom mellett 430-450 P-vel jegyeztetik ab termelő állomás +2% forgalmi adó.

Cukor. (M. T. I. jelentése.) London, 1929 november 14. Cukortőzsdezárlat. „B” típusú fehér cukor londoni szabadrak-tárból novemberre 10/2¹/₄-10/6, decemberre 10/5¹/₄-10/6, januárra 10/6-10/8¹/₄ shilling per cwt. (1 shilling = 12 pence = 139 P, 1 cwt = 508 kg.) Az irányzat nyugodt, a forgalom élénk volt.

Papiac. *Tüszfában* a termelők magasabb árgényekkel lépnek fel, a fogyasztás azonban egyelőre még nem fogadja el a magasabb árakat. Belföldi száraz búkkhasáb 230-265 P, importáru 245-280 P vagononként. A *keménypapiac* forgalma feltűnően gyenge. A belföldi szükséglet csekély, a kivitel pedig szükséglet hiányában lehetetlen. *Fenyőfában* a forgalom szűk keretek között mozog, változatlan árak mellett.

Országos állatvásárok. 1929. november 18-tól 25-ig. November 18. Sárospatak, Halaszi, Szigetvár, Sopron, Tereal, Szekszárd, Lovaspatona, Kiskomárom, Bácsalmás, Jaszladány, Hajduböszörmény, Tiszaszentimre, Mátészalka, Gyöngyös, Nógrád. November 19. Sóskut, Somogyvár, Hármasfa, Mezőkomárom, Rédics, Sámeg, Gelej, Gyöngyös. November 20. Veresacsa, Csurgó, Csapod, Balmazújváros (bizonytalan), Hőgyész. November 21. Alsót, Kecskemét, Ujfehértó, Bodra-szivás, Patka. November 22. Békés. November 23. Adony, Eendrőd. November 24. Szeged. November 25. Sikiós, Győr, Komárom, Igal, Csökölly, Paks, Felsőseged, Felsőreg, Nagy-csákány, Vaskrosmiske, Egervár, Kerta, Szentgál, Vámospércs, Karcag, Kalocsa, Tiszatartán, Mezőkövesd, Diósjenő, Szécsény, Balatonlelle.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

„Hizlalás.” A rendelkezésre álló takarmányok felhasználásával a lefejt tehének takarmányát következőképpen lehetne összeállítani. Naponta és fejenként adagolandó: 2 kg csalamádé vagy köleszénna, 2 kg árpaszalma, 2 kg pelyva, 30 kg szeszgyári répaszelet, 15 kg korpá, 15 kg napraforgó-pogácsa és 3 kg tengeridára. Ez a takarmány 10 liter tejhozam mellett naponta darabonként 05 kg testsúlygyarapodást eredményezhet. A hízó ökrök alaptakarmánya 2 kg szénából, 2 kg pelyvából, 2 kg szalmából, 2 kg tengeriszár-ból, 40 kg répaszeletből, 1 kg korpából és 05 kg napraforgó-pogácsából álljon. Ehhez az alaptakarmányhoz a hizlalás elején naponta és darabonként 05 kg tengeridára adagolandó, amelynek mennyiségét a hizlalás folyamán 3 kg-ig emeljük. W. I. dr.

H. J. Fabián. Az 1900: XXVII. t. c., amely a gazdatisztek jogviszonyáról szól, 15. §-ában úgy intézkedik, hogy a nem okleveles gazdatiszt, tehát az ispán felmondási ideje egyéb kikötés hiján fél év, de szerződésileg sem lehet egy hónapnál kevesebb időt kikötni. Esetében tehát a szerződés vagy megállapodás a döntő és ha két hónap volt kikötve, a birtokos egy hónapra nem mondhat fel.

T. A közölt adatok alapján nem tudunk véleményt mondani az ojtás hatástalanságának okáról. Az a körülmény, hogy már az először elhullott állatokon kruppos tüdőgyuladást észleltek, megengedi azt a föltevést, hogy az adott esetben a sertéspestisnek szokatlanul súlyos, már kezdetben szeptikémiával szövődött alakjáról volt szó, mely ellen a szérumos ojtás csak korlátozott védelmet nyújt. A szimultán ojtás megfelelő ojtási reakció esetén a természetes átvészeléshez hasonlóan rendszerint az egész életre immunizálja az állatokat s ezért nem kell azt évről-évre megismételni.

Gazdaköri tag. Hízó ökröknél az első időben bizvást helyettesíthető a korpá ugyanolyan súlyú zabbal, amelyből 1000 kg élősúlyra 3-4 kg etethető. Ugyancsak helyettesíthető az árpadara kölesdarával is, amely esetben 1 kg árpa helyett 125 kg kölesdara adagolandó. A kölesből 1000 kg élősúlyra ugyanannyit adhatunk, mint a zabból. 1000 kg élősúlyra 40 kg friss szelet adagolható, amelynek pótlására keressen 35 kg szárított szelet kell. Ha tehát a gazdaság helyén a friss szelet olcsóbb a szárítottnál, úgy előbbi használata gazdaságosabb. Széna helyett előnyösebb árpaszalmát etetni, mint tengeriszárát, de bármelyiket használja is, célszerű lesz azok szelekáját a répaszelettel és némi melaszal (naponta fejenként 05-1 kg) megfűszerezni és fűszerezett alakban etetni. W. I. dr.

F. Hogy a homoki borsó s éppen úgy más hüvelyes magvak is egyes évfázatokban sokkal jobban szenvednek a zsizsiktól, már régen ismeretes. Mindenesetre kívánatos a vetőmagot minél előbb zsizsikteleníteni. A borsó s általában a hüvelyesek zsizsiktelenítése csupán légmentesen el-

zárható térben történhetik. Erre alkalmas egy kisebb helyiség, amelynek nyílásait (ablak, ajtórések) jól betapasztjuk vagy leragasztjuk, de használhatunk egy megfelelő hordót is, természetesen olyant, amely tökéletesen záródik és nem szivárog. A hordó fenekét kitűjük, de ha sok a zsizsik, ajánlatos zsákostól a hordóba tenni, nehogy a zsizsikek még a mérgezés előtt szétrepkedjenek. A hordót ne töltjük meg szinültig, hanem körülbelül csak 2/3 részéig. Hektoliterenként 1/4 deci szénkéneget egy kis tálba vagy mély tányérba kitöltve behelyezzük s a fedőül használt hordófenekét gyorsan rátűve, azt körülpassztjuk, vagy körülragasztjuk. Ugyanugy járunk el az ajtóval is, ha a szénkénegezés nem hordóban, hanem egy helyiségben történik. A hordóra ajánlatos valami nagyobb súlyt helyezni, nehogy a fejlődő gázok a könnyű tetőt felemeljék. A budapesti m. kir. Vetőmagvizsgáló Alomáson szénkénegezés céljára jól bevált egy horganyozott lemezzel bélelt, tökéletesen záródó láda. Minthogy a szénkénege tudvalevően robbanékony, ezért az eljárást a lakott helyektől távolabb szabad csak végezni s a szénkénegezőhöz égő anyaggal ne közeledjünk. 24 óra múlva kibonthatjuk a hordót, illetve a betapasztott ajtót és szellőztetés után a borsót kiszedhetjük onnan. Amennyiben a szénkénegező hordót zárt helyiségben van elhelyezve, úgy ott előbb ajtót, ablakot nyitunk. L. G.

Haborus per. (Lőrühösség.) 1. Ha a csikó vagy ló rühösséggel fertőződik, lehetséges, hogy ennek következtében esetleg csak egy év múltával pusztul el, minthogy egyrészt a rühösség súlyosbodása igen különböző mértékben haladhat előre, másrészt minden kezelés nélkül is muló javulások következhetnek be, különösen ha az állatokat jól takarmányozzák és az időjárás száraz. Hosszu időre húzódnak el a rühösség ha orvosolják, anélkül, hogy teljesen meggyógyítsanak. Ilyen lovak akár egy-két éven át is rühösek lehetnek, a tartási viszonyok, a kezelés foka, az időjárás stb. szerint változó mértékben. 2. A rühösség következtében elhullott állaton minden esetben súlyos bőrelváltozásokat és soványságot lehet látni; a halál oka végeredményben kimerülés. Elhullás azonban a rüh ellenes kezelés folyamán képpen is bekövetkezik, ha az állat az erős kezelés következtében nagyon elgyöngül, vagy ha vesegyulladás vagy bőrgyulladás kap. Végül az is lehetséges, hogy jellehet az állat rühös volt, az elhullás közvetlen oka mégsem a rühösség, sem pedig a kezelés következtében beálló valamely bántalom, hanem valamely más betegség, pl. tüdőgyulladás, bélgyulladás stb., amely betegség kifejlődését a rühösség a szervezet gyöngítése révén elősegítette, viszont éppen az ilyen belső betegségek hajlamosítják az állatot a rühösségre súlyos kifejlődésére. 3. A rühösség súlyos alakjában is gyógyítható kéndioxidgázzal. Lemosásokkal, kenésekkel, füröztetéssel, ellenben a súlyosabb beteg állatok gyakran már nem menthetőek meg, minthogy a hosszabb időre elbuzdó kezelés alatt a ló kimerülés vagy valamely közbejött betegség folytán elpusztul. M-y J-s dr.

Haidekker-Hungária
drótfonat kitűnő

HAIDEKKER SÁNDOR R.-T.
Budapest, Üllői-ut 44. B. Piac: VIII., Flórián-ut 3.

Cipők és csizmák
a legolcsóbb gyári árban

Férfi sárga vagy fekete TEHÉNBOR-BAKÁNC, tisztá bőrányag P 11-50, 12-50
Férfi sárga STRAPACIPO, amerikai forma P 13-50
Férfi fekete BOX EGÉSZCIPO, szép kivitel P 18-50
Férfi sárga vagy fekete STRAPACSIZMA, puha- vagy keményszáru P 32-
VADÁSZ- és SPORTCIPŐK 12 kivitelben P 22-, 26-, 30-
Finom, kézimunka BOX-CSIZMA 50- P
Férfi sárga és fekete HALINA-CSIZMA, magas tehénbőr bőrdzselel P 26-, P 32-
Lováibeli megrendeléseket pontosan teljesít, három pár rendelésnél postadíjat nem számít.

Kiss H. cipőgyároskereskedő
Budapest, VII., Miksa-utca 13. Dehán-utca sarkán 6328

SZAB
DELTA
DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERÍTÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIJA
BUDAPEST, IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 24.

VIRAGTENYÉSZTÉS
IRTA: OKAPÁRY BERTALAN ERST. BAZAGATY
315 oldal, 262 képpel. Ár 8 pengő
"Patria" r.-k. Könyvterve. Budapest, IX. Üllői-ut 95. (Könyvtár)

Állandóan készleten ábra szerinti és egyéb kivitelű

házi-és erdőmű
TRÁGYALÉSZIVATTYUK
Győző Béla és Társa
szivattyú és fecskendő specialiták
Budapest, X. Belső-Ács-utca 81.
Telefon: Autóutca 242-77.

TRÁGYALÉ-ÉS VIZHORDÓK, TRÁGYALÉCSZŐRŐK ÁLLANDÓAN KÉSZLETEN.

Mindennemű szivattyú bármely célra és üzemre
SZIVATTYUK JAVÍTÁSÁT VÁLLALJUK

Salgótarjáni
Kalor és
Perpetuum
folytonosság kályhák

ALFA románcozott takaréktűzhelyek
használaton való tűző órára kiválóan alkalmasak.
Budapest-Salgótarjáni Gápgyár és Vasöntő R.-T.
Budapest, VI., Andrássy-ut 29. szám. Telefonszám: 245-63
Kapual minden vasáru-kedésben. 6148

A címre ügyelni!

retortabükkfaszén
gazdaságos!
POROSZ KÖSZENET, KOKSZOT ES TŰZIFÁT
a legkiválóbb minőségben, vagontételekben azonnal szállíthatunk. Kérjen árajánlatot!

Gáspár Fülöp
tűzifa-, faszén- és kőszéntelepei
Budapest, VI., Hungária-körut 87.
Telefon: 'Aut. 136-10 és Aut. 239-75
Sürgönyoimi: „Gáspárfa Budapest”

Petróleumgáz
a legolcsóbb és legtükéletesebb világítás!

KRONOS ASZTALI LÁMPA

Kapható a Kronos égő külön is, felszerelhető minden meglévő 11, 15, 20 és 30-as lámpára.

A legegyszerűbb kezelés, üzembiztos és kevés petróleumfogyasztás.

Kronos asztali lámpa, teljesen felszerelve P 25—
Kronos égő izzóval és üveggel P 10—
Tartalékizzó P 1—
Tartaléküveg P 1—
11, 20, 30 kisebbítő, vagy nagyobbító csavar P 50—

Nagyfényű gázlámpák

POLAR vihar- és szélálló HASAG

Üzletek, vendéglők, műhelyek, gard. épületek, irodák, utak stb. világítására.

Petróleumfogyasztás 12 óra alatt 1 liter.

200/300 Hasaglámpa P 45
300/400 Hasaglámpa P 60
200/300 Polárlámpa P 70
300/400 Polárlámpa P 90
600/800 Polárlámpa P 120

ab raktár Budapest, a csomagolás önköltségi áron.

METEOR VILÁGÍTÁSI ÉS OLAJKERESKEDELMI R.-T.
Budapest, Rákóczi-ut 73. szám. — Telefon: József 354—81

Minden csepp

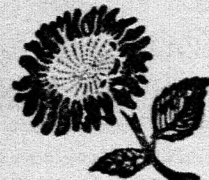
kevesebb javítást jelent
teljesítőképeséget jelent
nagyobb bevált minőséget jelent
nagyobb gazdaságosságot jelent
üzembiztonságot jelent
nagyobb

Kérje író- és irodaszerek nagy képes árjegyzékét, díjmentesen küldjük!

“Patria” Irod. Váll. és Nyomdai R.-T.
Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: Aut. 863-25

SUNFLOWER PETROLEUM

VACUUM OIL COMPANY R. T. BUDAPEST

Malasi Kereskedelmi Bank kötényi bérlet lejártá folytán

kb. 1.000 hold jó legelőt

április 1-ig kiad. Hőesés idejére széna, szalma, tengeriszár, istálló rendelkezésre áll. 6563

Tejet, tejszint veszünk

VITAMIN Tejipari Vállalat

Budapest, VIII., Kálvária-utca 23. szám. 6322
TELEFON: J. 333—40 TELEFON: J. 333—40

Tejgazdasági gépek

Westfalia tejfőzők, tejhűtők, fejővödrök, tejkannák stb. szolid kivitelben és árban kaphatók!

Stanga József tejgazdasági gépüzletében, Budapest, IX., Ráday-u. 26/K.
Szíveskedjék a pontos címre ügyelni! Ajánlatok díjmentesen.

SZŐLŐOLT VÁNYOK

gyökerező hazai vesszők, fajtisztán, legolcsóbban a

NEMZETKÖZI BORKERESKEDELMI R.-T.-nél
Budapest, VIII., Kényermező-utca 6.
Kérjen árajánlatot! 6562 Kérjen árajánlatot!

A „Köztelek Gazdasági Könyvtár” eddig megjelent művel:

Winkler-Balás: Baromfi-telekesség 2. kiadás	8—
Farnesky: Gard. csatlakozó szolgálati viszonyai	2—
— Cselédek és gépmunkások balesetbiztosítása	2 40
Kukuljivó: Védkezés az állati ragadós betegségek ellen. 2. bővített kiadás	5—
Groffits: Gard. építészeti dióhéjban. 2. kiadás	3—
Takács Gyula: Vetőburgonyatermesztés	5—
Gubányi K.: Lithon és a nagyvilágban. 2. rész	10—
Hell L.: Előismerőértékelés	5—
Winkler János: Lud- és kacsatenyésztés	4—
Czapary: Virágtenyésztés	8—
Landgraf-Hankó: Tőzgazdasági tanácsadó	2 40
Witthen: A hussértékelés. Időszori kérdések	1 20
Bázel: Konyhakerti növ. szántóf. termesztés	2 40
Császár Gy.: Szobanövények ápolása	2 40
Bázel: Korai burgonyatermesztés	2 40
Andrásovich Géza: Kezdeti tenyésztés	2 40
Dolenska F.: Takarékos építkezés	2 40

„Patria” r.-t. könyvszt., Budapest, IX., Üllői-ut 25.

1108/1929. szám. A Bodrogközi Tiszszabályozó Társulat elnöktől.

Pályázati hirdetés.

A Bodrogközi Tiszszabályozó Társulat Sárospatakon pályázatot hirdet egy úresében lévő **gátfelügyelői állás betöltésére.** Az állás javadalmazása az illetményszabályzat szerint a következő:

1. Évi 1500 pengő törzsfizetés, mely öt évenként megismétlődő, egyenként 150 pengő korpotlékkal legfeljebb 2200 pengőig emelkedik;
2. évi 960 pengő utazási átalány, melynek terhére köteles a felügyelő egy hátsó lovat, vagy egytízves állandó fuvar tartani hivatalos beutazások céljára;
3. a társulati árterem kívüli szolgálatnál a szabályzatban megállapított napidíj és fuvarköltség;
4. lakás természetben és kert;
5. egyéb természetbeni járandóság: 1 km. tiszai töltés, vagy 2 km. bodrogi töltés, illetve csatornakaszáló és 10 öl pulva tiszta; ez idő szerint 1 km. tiszai töltés, vagy 2 km. bodrogi töltés, illetve csatornakaszáló mint rendkívüli járandóság és 0,5 km. tiszai vagy 1 km. bodrogi töltés mint legelőjárandóság.

A társulat fenntartja jogát ahhoz, hogy az 5. alatti természetbeni javadalmazást megváltoztathassa.

A megválasztott gátfelügyelő, amennyiben még nem tartozik az Ártmentesítő Társulatok Nyugdíjintézetének kötelékébe, véglegesítés után kötelezően a nyugdíjintézet tagjává válik.

A pályázati kérvényt a Bodrogközi Tiszszabályozó Társulat Igazgatósága Sárospatakon címre 1929. évi november hó 30-ig kell benyújtani a a kérvényhez mellékelni kell: az állami vízmeresztiskolai szakvizsgálati bizonyítványt, az állami vízügyi hivatalok egyikénél, vagy valamely ártmentesítő társulattól töltött 2 évi gyakorlati szolgálatot igazoló bizonyítványt, a születési anyakönyvi kivonatot, egyéb iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt, a magyar állampolgárságot és családi állapotot igazoló okmányokat és erkölcsi bizonyítványt.

A megválasztott gátfelügyelő egy évre ideiglenesen kap alkalmazást és véglegesítése ennek az egy évi próbaszolgálatnak az eredményétől van függővé téve.

A megválasztott gátfelügyelő tartozik állását a választástól számított 30 napon belül elfoglalni, de természetbeni lakását csak 1930. február hó 1-től igényelheti; az átmeneti időre egy szoba áll a felügyelői lakhelyen rendelkezésére.

Egyebekben a társulat igazgatósága nyújt az érdeklődőknek felvilágosítást.

Sárospatak, 1929. november hó 6-án. Baró Sennyey Miklós s. k. társulati elnök. 6561

Állatai épségét védi, jobb értékesítést nyer, ha tejgazdaságát ANLBORN-féle hevítő- és hűtőgépekkel látja el.

Az új rendszerű kiméletes Ahlbörn-féle hevítők nem változtatják meg a tej összetételét, nem ölik meg a vitaminokat és enzimeket.

Feldolgozó gazdaságok és üzemek részére legmodernebb berendezések.

Elsőrendű hazai referenciák.

Ajánlat kötelezettség nélkül, díjmentesen.

MAGYARORSZÁGI KÉPVISELET:

STANGA JÓZSEF, BUDAPEST, IX., RÁDAY-UTCA 26/K. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 857—43 6198/a TELEFON: AUTOMATA 857—48

Autó- és szántómotor FÖTENGELYEK ÉS HENGEREK CSISZOLÁSA

és minden e szakmába vágó alkatrészek készítése 6491

DEDICS TESTVÉREK
Budapest, VIII., Thököly-utca 15.
Telefon: J. 303—45
Alapítva 1903

Gőzekebárszántást

Őszi és tavaszi szántást, gyeptörést, szőlőtelepek, faiskolák, erdősítések mély rigolirozását elvégzi

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
 Telefon: L4 13-82   Sürgőnycim: Wolffke Budapest

GOZEKE

részleteket mindenféle gyártmányú gőzekekhez készít és szállít precíz kivitelben, acél fogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűszekrényeket, ekevasakat stb. **SODRONYKÖTELEKET**

SZILÁGYI és DISKANT gépjárára MISKOLCON.
 Első Magyar Gazdasági Gépjár E. T. Ford-autók.
 Fordon-tractorkok képviselője.

Új baromfitenyésztési művek!

Hasznóhajtó tyuktenyésztés kiskatéja Pengo 5.-
 Irták: dr. Lantos és dr. Meister

A modern csirkefarm Sok tervrajzzal. Irtá: Szönyey Lórántné 4.-

Baromfitenyésztés Új átdolgozott és bővített 2. kiadás. Sok új ábrával. Irtá: Winkler János. Füzve 10.-, bekötve 13.-

A tojásfarmer Gyakorlati utasítás modern jövedelmező tojástermelő-telepek létesítésére. Irtá: Predmerszky Dezső 8.-

A tyukok tojáshozamának fokozása Számos ábrával. Irtá: Bakoss László 1-20

Fajbaromfitenyésztés (Laghorn, Rhode Island) és járványos baromfi-betegségek. Irták: Fekete Gyula és László 4.-

Baromfi betegségek 2. bővített kiadás, 77 ábrával. Irtá: Balás Károly, Winkler János 6.-

Mi a baromfitenyésztés jövedelmezőségének a titka? Irtá: Winkler János és Janik Gyula dr. 2.-

Kaphatók a "Patria" r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Gazdasági magvak és gabonafélék

/// elhelyezését ///

fix és bizományi számlára legjutányosabban eszközli:

Földes Győző
 Mag- és Terménykereskedelmi R.-T.
 Budapest, V., Zrínyi-u. 14.
 Telefon: Automata 141-10 és 141-46
 Táviratcim: Földesur, Budapest

Herefélék, hüvelyesek és egyéb magvak

ólomzárolását, illetve selectálását szakszerű legelőnyösebben vállaljuk!

Szénsalakat

feltöltésekhez, kisvasutak karbantartásához, utak javításához vagontelepekben, téli hónapokban, **Ingyen szállít!**

Obláth József
 Budapest, VI., Fűrész-utca 68-70.
 Telefon: J. 395-18   6545a

Traktortulajdonosok figyelmébe ajánlom

gépjárámat, ahol speciálisan traktorhengereket és tengelyeket csiszolok. Készítek új dugattyukarlikákat, új dugattyukat, bármely alkatrészt minta után, kifogástalan anyagból és olcsóbban, mint a képviseletek. Messzemenő szállításig melett készítek új ipari motorokat 6-16 HP-ig, dinamó- vagy szivattyúhajtáshoz, vagy bármire. Új szivattyukat, Fázisgenerátorokat, Török-, valamint szalma- és dobtengelyeket, gőycsapágyra és minden nemű más munkákat. Hívásra személyesen leutazok déltalannul. Műszaki tanácsai és referenciákkal szolgálhatok.

BARTKÓ GYÖRGY gépjárára, BUDAPEST VI., SZEGEDI-UT 48. SZ. (Béke-tér, villamosmegálló.)
 Telefon: L. 915-50   6415   Telefon: L. 915-50

Magyar Általános Köszénbánya Részvénytársulat, Budapest

V., Zoltán-utca 2-4.

Szállít: osepítéshez, gőzszántáshoz és házi/ütiéshez

la tatai tojás- és téglabrikettel

la tatai darabos- és kockaszennel

Fellegállal karbidot, nagyüzilárdaágu portland cementet, égetett meszet

Traktor munkanaplójelentés

(nyomtatvány száma 1094) 15x23 cm. nagyságban, 32 perforált és 32 rögzített lappal, keménykötésben, darabonként: **2 pengő.**

Traktor anyagnapló

(nyomtatvány száma 1005) 32x62 cm. nagyságban, darabonként: **30 fill.** 50 lapos terjedelemben, 1/2 vászonkötésben: **17 pengő 50 fillér.**

Beszerezhető a „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)

Törzskönyvezett mangalica tenyészkacok és tenyészkocák

másfél évesek, átvészelték **eladók** 6255

CSOBAJI GYULA gazdaságában, CSOBAJ Szabolcs m. Posta, telefon helyben, v. á. Tarcal.

Nagy olaj és tüzelőanyagmegtakarítás.

Vásároljon TEVES dugattyúgyűrűket!

Nagy ráktár traktorméretűekben. Javítási méretekben nagy választék.

BALOGH ARTHUR okl. gépészmérnök
 Budapest, V., Lipót-körút 27. szám
 Telefon: Automata 293-39   6386

Gyökeres hazai szőlővessző

egyéves, elsőrendű minőségben, olasz rizling és mézesfehér fajtakban kapható gróf Zichy Aladár vajtai uradalmi intézőségénél. Ezer darabig darabonként 8 filléért, ezer darabon felül darabonként 6 filléért. 6360

Ingyen küldjük legújabb gazdasági szakkönyv-jegyzékünket "Patria" irod. váll. és nyomdai r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Szalma- és szénaeladás!

Kistelek és Kiskunfélegyháza között, állomástól műtől 17 km., tiszai hajóállomástól 8 km. nyire: 20 vagon tavaszi szalma, 100 vagon őszi szalma és 10 vagon bükkönyszéna eladó. Érdeklődni lehet: Ötvös Oszkár, Budapest, II., Margit-rakpart 53. 6313

Most jelent meg

Csáky Sándor
 az újrafelfedési szanatórium konyhafőnöke

A XX. század szakácsművészete

című 1000 oldalas, több mint 150 ábrával és illusztrációval díszített hatalmas munkája. Az újkor évszázad legnagyobb és legteljesebb szakácsművészeti albuma az a nyomdailag is elsőrangú kiállításban megjelent könyv, melyet biztosan nevezhetünk a magyar háziasszonyok aranykönyvének. Ötven fejezetben keresztül szisztematikusan sorrendben közli a modern szakácsművészet termékeinek leírását, étel- és italek könnyed stílusban megfogalmazott receptjeit.

Külön fejezet számol be a diétikus konyhárról, a polgári háztartások étrendjéről és a befőzés művészetéről.

A lexikonterjedelmű mű ára bekötve 23 P.
 "Patria" R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Gazdasági Számadás

kis- és középbirtokosok részére szükséges nyomtatványokból, rövid használati utasítással.

Szerkesztette: **Ormándy János** ny. m. kir. gazd. akadémiai tanár, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója.

Kiadja: a "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

A „Gazdasági Számadás” magában foglalja azokat a nyomtatványokat, amelyek az eddigi gyakorlat szerint a legjobban beváltak és olyan mennyiségben, hogy egy 100-500 holdas gazdaság vezetésére 1 esztendőre elegendő.

Tekintettel azon körülményre, hogy a gazdasági könyvvezetés lezárása rendszerint minden naptári esztendő végén történik, a „Gazdasági Számadás” akként állítottatott össze, hogy 300 holdig egy darab 100 lapos, 500 holdig terjedő gazdaság részére egy darab 150 lapos könyv egy esztendőre elegendő legyen.

A „Gazdasági Számadás” nagysága 23x31 cm. s a könyv erős félvászonkötésben, zöld borítással, elől tárgymutatóval van ellátva.

100 lapos terjedelemben	20.- pengő
150 " "	25.- " "

A „Gazdasági Számadás” a következő nyomtatványokból áll:

1. Általános vagyonleltár	11. Sertések számla
2. Pénztári főkönyv bevétel	12. Juhok számla
3. " " kiadás	13. Baromfi és méhészet számla
4. Leszámlási jegyzék	14. Vetés, aratás és cséplési jegyzék
5. Napszámosjegyzék	15. Takarmányozási jegyzék
6. Gabonaneműek számla	16. Cselédbérgjegyzék
7. Takarmányeműek számla	17. Pároztatások és ellések
8. Anyag és szerek számla	18. Fejési napló
9. Lovak számla	19. Leltári számadás
10. Szarvasmarhák számla	20. Vagyon- és tisztajövedelmi mérleg

A felsorolt nyomtatványok külön ívekben is kaphatók, ára: **ivenkint — 30 fillér.**

FŐZ VILÁGIT FÜT
PHOEBUS

napnál FÜT FŐZ esia VILÁGIT

FALON, TANYAN
PÓTOLJA A VILLANYT!

1 órára 2 fillér 3⁰⁰ gyertyafény

Tökéletes! Szagtalan! Bél nélkül ég!
Kellemessé teszi estéit!
16-20 óráig világít 1 liter közönséges petróleummal.

Kérjen ismertetőt Vezérképviselet **Ardó József** Fizetési Könyvtészek
Budapest, VI., Vilmos császár-ut 43.

ÁTÁZOTT FÖLDRE VONTATÁSRA
28 LÓERŐS
RAUPENSTOCK
LÁNCTALPAS TRAKTOR

HOMOKRA HEGYES TEREPRE
38-40 LÓERŐS
GÉM
KEREKES TRAKTOR

Legnagyobb és legkötöttébb talajon
Legnagyobb teljesítményre

Garantáltan legelőre és szántásra is Budapesti Telefon 29933 és 29934

Védje meg magtárát a kártevő gabona-férgektől, állatállományát az élősködő rovaroktól, saját nyugalmát a legyek, szunyogoktól, stb.-től az eredeti amerikai

dr. Loebel-féle permettel

mely az eddigi kísérletek szerint minden más szert messze felülmul. Vezérképviselet:

KEMÉNY MANÓ
BUDAPEST, V., RUDOLF-RAKPART S. 6160A

Liptay Jenő m. kir. gazdasági főtanácsos, földbirtokos szerkesztésében megjelent:

Gazdasági főkönyv

a hozzávaló nyomtatványokkal együtt 30- pengőért szerkeztők be vállalatunk nyomtatványosztályában.

"PÁTRIA" IROD. VÁLL. ÉS NYOMDAI R.-T.
BUDAPEST, IX. KER., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

ANGOL LISTER KESKENYVÁGÁNYU BENZINMOZDONY

valamint 1-5-25 lóerős benzinmotorok, villany-agregátumok utólerhetetlenség.

Vezérképviselet: 6917

Südfeld Gábor
okl. gépészmérnök

Budapest, VI., Szondy-u. 11. sz.
Telefon: Aut. 246-11

STEFANITS JÁNOS
CIPÉSZMESTER

ANGOL LOVAGLÓCSIZMA SPECIALISTA

Díszmagyar-, angol lovaglósizma, Polosizma, abszolút vízhatlan va dá sz-cipők, vadászsizma, szaloncipők, sportcipők készítése

mérték után. 8712
ELSŐRENDEŐ KIVITEL * MÉRSÉKELT ÁRAK.

Speciális angol bőryanagok állandóan raktáron.

Budapest, IX., Üllői-ut 85.
TELEFON: JÓZSEF 410-24

ÁLLAMI ELISMERŐ OKLEVÉL
ARANY ÉREM EZÜST ÉREM
ALAPITTATOTT: 1909.

WEISZ A. FOGASKERÉGBYÁR

FOGASKERÉKEK
AUTÓALKATRÉSZEK
GÉPGYÁRTÁS

BUDAPEST, VIII., NAGYTEMPLOM-U. 34.
TELEFON: JÓZSEF 398-05 és 455-85

Burgonya természetét és nevelését tárgyalja Beke László tanár könyve. Ára bérmentve 4 pengő. "Patria" K.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelék)

Nincs többé kifakult, repedezett lószerszám ott, ahol a „LUKRECIA” lószerszámfestő és impregnáló használják

Azonnal hozasson Tekintetes ur „LUKRECIA”-t, milliókat takarít meg

Esős időben nélkülözhetetlen!

Gyártja és szállítja: Vad és Takács vegyi- és olajipartelepe, Budapest, VII., Bácskai-u. 9. Telefon: József 422-19

MARABU Kazánok és radiátorok központi fűtéshez. Gőzfűző-, gőzmosó- és fertőtlenítő-berendezések. Oranier, Ichor és Marabu folytonégő kályhák.

MAGYAR RADIATORGYÁR R.-T., Budapest

SZEB Cementipari gépek és formák, teljes berendezések cementárúgyarak és, műkögyarak részére. Építkezési gépek, keverők, felvonók. SZANTO és BECK mérnök speciális gépgyára, Budapest

X₁₁ Gyömrői-ut 76-78, József 350-88
Telefon: József 390-34

A legkülönfélébb fogatos- és traktorekét eredeti Sack-gyártmányt

állandóan készleten tartja és ezeket kipróbálásra is készségesen bocsátja rendelkezésre a

Propper Samu R.T.
Budapest, V., Vilmos császár-ut 52. szám

Raktáron vannak **Deering amerikai darológépek** is, melyek mindeféle magvak és csövestengeri, valamint olajpogácsa megőrlésére is kiválóan alkalmasak.

ÁLLAT KERESKŐK

GAZD. ALKALMAZOTTAK

MAGÁNOS urhoz házvezető-nőnek, anyahelyettesnek ajánl-

HÁZVEZETŐNŐK. házikassz-

KÖCSIGAZDÁI. bérsgazdái,

FŐZŐNŐ. urasági, állást keres,

KERTÉSZ. hosszabb bizonyít-

HÁZVEZETŐNŐK. gyermek-

GÉPÉSZKOVACS 32 éves, nős,

ELADÓ 11 drb 4 éves magyar

SZIMMENTALI import után

FAJMANAGALICAT. átvészelt,

YORKSHIRE. törzstenyésze-

SZÁRVÉNYEZŐK. hosszú kukor-

GYERMEKTELEN házaspár

ALLATOK

TENYÉSZTEN és hialljon

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

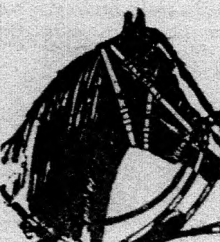
Kohn József lamét megkezdte működését

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

Kitüntette számos első és második

Bőszerszámok nyereg- és istállószerek

FREUND A. FS FIA

BUDAPEST VIII., KÖFARAGÓ-U. 5.

TELEFON: JÓZSEF 312-18

ALAPÍTÁTOTT: 184-BAN

Képes árjegyzék kérésre

VEZÜNK körülbelül 400 darab

NEVES angol tenyésztőből származó

ELADÓ 11 drb 4 éves magyar

SZIMMENTALI import után

FAJMANAGALICAT. átvészelt,

YORKSHIRE. törzstenyésze-

SZÁRVÉNYEZŐK. hosszú kukor-

GYERMEKTELEN házaspár

ALLATOK

TENYÉSZTEN és hialljon

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

SZARVAST. özet és vad-

FOGOLYT. facánt és nyulat

FAJPUKÁK. fohérek és

Kitüntette számos kiállítási díjjal

Szállított elsőrendű bonyhádi

iroda: Újpest, József-u. 60.

Telefonszámok: Újpest 43 27

Ístállók: Újpest, István-tér 17.

Sürgőnyim: Fuchs Jenő Újpest

telepén állandóan 30 tőben van

VEZÜNK körülbelül 400 darab

NEVES angol tenyésztőből származó

ELADÓ 11 drb 4 éves magyar

SZIMMENTALI import után

FAJMANAGALICAT. átvészelt,

YORKSHIRE. törzstenyésze-

SZÁRVÉNYEZŐK. hosszú kukor-

GYERMEKTELEN házaspár

ALLATOK

TENYÉSZTEN és hialljon

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

EKEALKATRÉSZEKET bár-

A BURGONYAGUMÓ beteg-

PRIMA tetőfedőnád kapható

ÖNNEZŐ NÖVÉNYTERE-

AKÁCSLIPPERFA. kb. 3000

HA NEVETNI AKARUNK, ol-

2000 métermássa özei buza-

VADÁSZOK: Megjelent Felix

MÁLNATÖZEK. börtömő (le-

A BŐRJU felneveléséről írt

BEFÖLDI. elsőrendű riza-

AUTOMOBILJA. teherautója és

NEMES hárvessző, 4 hold,

15 PERCET szentelünk napok-

ELADÓ 2 éves, nemesített,

AUTÓTULAJDONOSOK, motor

ELADÓ Egerben egytagban

Kitüntette számos kiállítási díjjal

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

Kitüntette számos első és második

Kohn Samu és József volt régi cég tagja

Kohn József lamét megkezdte működését

Milyen traktort vásároljunk?

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

A tej és tejtermékek

Különös tekintettel a vaj, sajt, a tej-konzervek és egyéb tejkészítmények gyártására.

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Traktorok összehasonlító értékelése című, most megjelent könyve. Ára 4.- P

Fattinger és Társa K. I.

Budapest, Vágóhid-u. 10/14

Sürgőnyim: Glutin Budapest

Telefon: J. 318-76

Állati tápszergyár Vághírú gyártmányai:

Univerzális tortésztakar-

manya, la baromfiétel, la fűszertétel, la kenyéretétel, la húsliszt, la húsliszt, la speciális hulladék, la szemes és pehely-szerű gádcen (Dorach)-liszt, la osztrigahéjdarab, la fűszervas takarmány

VEZÉRKÉPVISELŐ:

ZWEBNER JACQUES

műtrágya és értéktartóanyag

Budapest, V., Wádor-u. 28.

Sürgőnyim: Zwebner Budapest

Telefon: Aut. 140-72

enesei Dorner Béla könyvei

Eddig megjelentek:

A sertés tenyésztése és hiallítása. 2. kiadás, 568 oldal, 248 eredeti szöveggel P 18-

Rétek és legelők művelése és termésközeletése. 2. kiadás, 360 oldal, 272 képpel P 14-

A kereskedelmi trágyák történelme, gyártása és használata. 3. kiadás, 508 oldal, 177 szöveggel P 14/0

A burgonya termelése. 2. kiadás, 97 képpel P 4/20.

„Patria” r.-t. könyvszállya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

VÉTEL

Eladni akar valami gazdasági gépet?

Forduljon bizalommal Braun és Úrményi céghez

Budapest, V., Báthory-utca 7.

1961

BÉRLÉL Somogy megyében,

4 km fővonalától, 800 kat. hold,

Bővebbet dr. Zákaynál, Kaposvár, Fő-utca 16.

4155

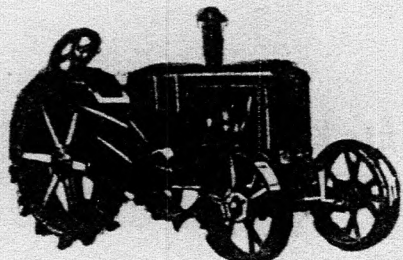
ÜTJÁRATI, falu közepén lévő,

szőlős, gázmotors, forgómalom

malom öt évre olesón, aonnal kiadó, vagy eladó. Személyesen tárgyalj Ferenczi, Pincehely, 4255

FÖLDBIRTOKBÉRLÉL. 20 m-

A földművelésügyi m. kir. Miniszter ur 88500/1929. sz. rendelete értelmében az állami traktorakció keretében jelentékeny kedvezménnyel kaphatók a világhírű 20 HP és 30 HP

WALLIS traktorok,

amelyek munkateljesítménye a legnagyobb, üzemanyagfogyasztása a legkisebb, élettartama a leghosszabb.

Aréjánlattal és felvilágosításokkal szívesen szolgál:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

ÁLLÁST KERESŐK

GAZD. ALKALMAZOTTAK

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres konvencióra. Összes gyorsjárata motorok, gőzgépek kezelésében járatos. Soffőrnek is elmenne. Beke József, Magyarzámoly, Fejér megye. 4210

KÖNYVELŐ. 30 éves, lr., tökéletes belső gazdasági gyakorlatlallal rendelkező állást keres. „Megbízható 4231” jelglen a kiadóhivatalba. 4231

KOVÁCS, nős, akinek soffőr-bizonyítványa is van, január elsejére állást keres. Márkus Jenő, Sárosd, Fejér megye. 4205

SZÁMTARTÓ, ki a modern fajbaromfitenyésztés minden ágában közel 10 éves gyakorlatlallal bír. Számartató, titkári vagy hasonló állást keres január elsejére, ahol az ügyvitel mellett kívánságra a baromfitenyésztés is vezetné. A mezőgazdasági ügyes és kettős szánvltelben perlekt (prof. Laur-rendszir is). Mértékletes Vállalja gazdasági adminisztrációknak át-és megszerveését. Járatos az összes adó-, biztostási-és kalkulációs-ügyekben. Plott gyors-és gépíró és önálló magyar-német levelező. Hosszabb gyakorlatlallal van a belső majori dolgokban is (hizlalások, izemellenőrzés stb.). 27 éves, r. kath., koránkelő és elsöranu referenciákkal rendelkezik. Szíves megkereséseket „166 4211” jelglen a kiadóhivatal továbbít. 4211

INASHÁZASPÁR, perlekt, szolid, jómodorú, kifogástalan referenciákkal, lehetőleg konvencióra mennének. „Vidéken is 4226” jelglen ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít. 4226

URADALOMBA szakértéppzettel foglalkozó vállalkozó állást keres. Pócsi Andrásné, Soltvadkert, Tazár állomás. 4242

URASÁGHYANAS, jó megjelenésű, rendszerető, szorgalmas, hosszú gyakorlatlallal uriházhoz jó bizonyítványokkal ajánlkozik. Cim: Galambos, Budapest, II., Medve-utca 9. 4227

ÁLLÁST keres január elsejéle belepésre r. kat., nőtlen ember. Szívesen van. Elmenne lovasnak vagy parádés kocsi-nak jó bizonyítványa van. Cim: Orbán László, Diós-puszta, u. p. Ugod, Veszprém m. 4229

GÉPÉSZKOVÁCS, r. kat. vállalkozó 30 éves, nagyobb uradalomban állást keres. Az összes idejét uradalomban töltötte, tehát ismeri a gazdaság minden ágát, valamint gőzszántógépek, cséplők, szivógáz-, benzín-, nyersolajmotorok, ezenkívül a Fordson-traktorok perlekt kezelését és szerelését is érti. Az összes vezérművizsgákkal rendelkezik. Az állást 1930 január elsején betöltheti. Leveleket ajánlván kér Ladányi László, Tiszszalkai gazdaság, Bereg megye. 4232

FŐGÉPÉSZI ÁLLÁST keresek. Szántógépekhez, traktorokhoz, villanyvilágításhoz, sztergiz-szűközelést szakszertben érti. Hosszu gyakorlatlallal rendelkezem. Szíves megkeresést a kiadóhivatalba „Elsőrendű 4235” jelglen kérek. 4235

TEJGAZDASÁGI iskolát végzett, 28 éves, keresztény, nős, 9 évi gyakorlatlallal bíró tehenész-gazda sajt-, vajmesteri állást keres. Friedmann, Felsőgalla, XI. akna. 4234

BOGNÁRMESTER állást keres január elsejére uradalomban. Szíves megkeresést kér Bujtás József, Csorlakut, u. p. Bicske, Fejér megye. 4244

BOGNÁR, asztalosmunkát értő, nős, saját szerzőmál, 38 éves, 20 éves faragó sőgoróval állást keres újvire. Batos István, Kővesgyüri puszta, u. p. Tót-vázsony, Veszprém m. 4245

CLIMAX nyersolajmotor

6 HP, azonnal szállítható. Előmelegítés nélkül indul! **Ardó József,** Budapest, Vilmos császár-ut 43. Telefon: 216-34 6422

BIHARHEGYEI kondászámadó 1930 január elsejére állást keres. Bármilyen nagy tenyésztést felelősség mellett elvállal. Eredeti szakember. Ajánlatokat a kiadóhivatal ezen a címen továbbít: Fleischmann Gyula, u. p. Ács, Komárom m. 4296

URASÁGI INAS, nőtlen, jobb családból való, szerényenyű, feltétlen megbízható, több éves gyakorlatlallal, jó bizonyítványokkal alkalmaszást keres. Szíves megkeresést kér Polgár János, Boba, Vas megye. 4241

GAZDAI állást keres 1930 január elsejéle belepésre, aki ugy a mezeli gazdaságot, mint a szűközelést szakszertben érti, 14 éves bizonyítványal vannak. Felelős a baromfitenyésztést is elvállalja. Pinfér Pál gazda, Gomba, Pest m. 4243

GÉPLAKATOS, fiatal, nős, vizsgázott traktorkezelő, állást keres. Szentgáli József, Pettend, Fejér megye. 4256

BOGNÁRMESTER állást keres kisebb vagy nagyobb uradalomba január elsejére, szerzőmál vagy anélkül vállalom a gazdaság összes járműveinek javítását és újak szakszert el-készítését. Olyan gazdaságba is vállalkozom, ahol fagmunka-kilógépek vannak. Több évekről jó bizonyítványaim vannak. Szíves megkeresést kérek fizetés megjelölésével. Wisztenvel József, bognármester, Sándorháza, Dunapentele. 4267

GÉPÉSZKOVÁCS állást keres gazdaságban jan. 1-re, traktor-vezető inással vagy segéddelel. Meghívást fizetés megjelöléssel kér László Sándor gépészkezes, Felsőut, Margalt gazdaság. 4260

GAZDA- vagy magtársállást keres 9 éves bizonyítványal Flaz Ferenc, Anasztáziapuszta, Fejér megye. 4261

GAZDASSZONYNAK ajánlkozik vidékre háztartásban, tejkészleésben, baromfitenyésztésben, konyhakészleésben perlekt, kitűnően főző, komoly nő, nagy gyakorlatlallal, szép bizonyítványokkal. Cseledéleányt kérek. Fejes Mária, Budapest, VIII., Horánaszkr-utca 5., ajtó 13. sz. 4266

SZERÉNYIGÉNYŰ, gyermek-szerető, vidéki leány vagyok, elmennék egy-két gyermek mellé. Varrásban, kézimunkában járatos vagyok, háztelen-dőkben is segítkezek. Megkereséseket: Sallay Emília, Budapest, III., Bécsi-ut 88., földszint 22. 4267

FŐKERTÉSZ, kertészet, méhészet, szőlészet összes ágában nagy gyakorlatlallal van, nagyobb üzemi kertészet vezetését január 1-éle belepéssel vállalná. Cim a kiadóban. 4269

TRAKTORKEZELŐ gépészkezes állást keres. László József, Mezőpeterd, Szomalyom. 4280

FŐGÉPÉSZ, 36 éves, nős, nagyobb uradalomba ajánlkozik január 1-re, tanult géplakatos és vasesztergályos. Gőzgépekről az összes vezérművizsgáit megvannak, ugyeztén a tüzgépekről. Villanyhoz és hegesztéshez is ért. 14 évig nagyobb gégyárakban mint szerelő működött, mint önálló autószerelő is. Az összes nagyobb gyakorlatlallal rendelkezkezik. Jelenleg mint uradalmi főgépész működök 6 éve. Nagy Jenő, Csorlakuti gazdaság, u. p. Bicske, Fejér megye. 4268

KÉT KERTÉSZ, 50 éves, nős, családos és 26 éves nőtlen, kertészet összes ágazatában járatosak, 35 éves gyakorlatlallal, elvállalnak haszonkerteszetet kertészet bármelyik ágából, gombatermesztés nagyban is. Az állást január elsejére, vagy előbb is elfogadják együtt, vagy külön kerteszet berendezésben. Ajánlatokat fizetés megjelölésével kérek. Paul Pál, Pápa, Tóker. 4271

FŐGÉPÉSZI vagy jobb gépészti állást keresek január 1-re mezőgazdaságban, esetleg malomban. Cséplőgépek, gőzkehek, szivógáz-, szántógépek, különféle traktorok szakszert kezelését és szerelését érti, mindenféle szerleésben perlekt. Villany-szerleést is kezlelést is érti. Akkumulátorokat is perlekt érti, nagyobb malmaszati gyakorlatlallal bír, bármilyen el-hanyagolt motorokat üzem-képesre tesz. Tanult géplakatos és kovács, esztergályozást, hegesztést, és részöntést is perlekt érti. Szíves meghívást kér Kovács Gyula főgépész, Gyálpuszta, Nagymajor Pest megye. 4272

URADALMI kertész, nős, szorgalmas, becsületes, a kertészet minden ágában, sőt szőlészetben, borászásban, méhészetben is járatos. Újvire vagy azonnali belepésre állást keres. Iváncsics István, Kóta, Szabolcs m. 4293

GÉPÉSZ (főgépész-) állást keresek gazdaságban vagy ipartelepen, gyakorlatlallal rendelkezem, felelősséggel vállalom gőzgépek, traktorok, autók, dinamók, kompresszorok, az összes gazdasági gépek karbantartását, valamint szakszert javításait, géplakatos-, vas-esztergályos-, autógéhezesztő-, villany szerleő-szakmák gyakorlatlallal tudásával. Szíves megkeresést kér: Wolf Gyula, Budapest, VII., Dembinszky-utca 39. 4273

MALOMGÉPÉSZI, nagyüzemben gépapoló vagy uradalomban gépészkevesi állást keres, jó bizonyítványokkal, szerzőmálakkal rendelkező, középkorú, kleszaladó szakember, bármikor belepésre. Fizetés megjelöléssel ker ajánlatot. Ferenczi, Pincehely. 4266

SZIJGYÁRTÓ uradalomba ajánlkozik. Teljes szaktudással végzi ugy a kocsilyezését, mint mindennemű kárpitos-munkát. Több éves kitűnő bizonyítványal rendelkezik. Szíves megkeresést Glasz Károly szijgyártó, Gődöllő, m. kir. koronauradalom központja címére kér. 4287

KERTÉSZ, nős, ki a kertészet összes ágában teljesen járatos, kereskedelmi alapon is nagy gyakorlatlallal bír, állást keres jan. 1-ére. Wittmann Rezső, Kisveleence, Fejér m. 4288

GŐZEKE főgépész, géplakatos, hosszú gyakorlatlallal állást keres január 1-re, aki az összes gazdasági gépek kezelését és javítását érti. Cim: Szöcs Benedek, Szolnoki cukorgyár, Páldóczi bér gazdaság, Szolnok megye. 4299

KULCSÁRNÓHET, házvezetőnőket, gazdaszonyokat, konyhánkat, gyermekszaszonyokat, alkalmaszást referenciáival. Házlásszonyok Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca tizenöt. 4298

TRAKTORKEZELŐNEK ajánlkozik nőtlen, 23 éves motor-szerelő és soffőr, azonnali vagy későbbi belepésre. Bokot András, Csánádapoca, 378. sz. 4270

BOGNÁRMESTER, uradalomban január elsejére állást keres szerzőmálal vagy anélkül, vállalja összes munkák javítását, valamint új szekerek, kocsik szakszert elkészítését, olyan helyre is vállalkozik, ahol fagmunkáló gépek vannak, mindezekről jó bizonyítványal vannak. Szíves megkeresést Wisztenvel József, Dunapentele, Sándorháza-puszta címre kér. 4290

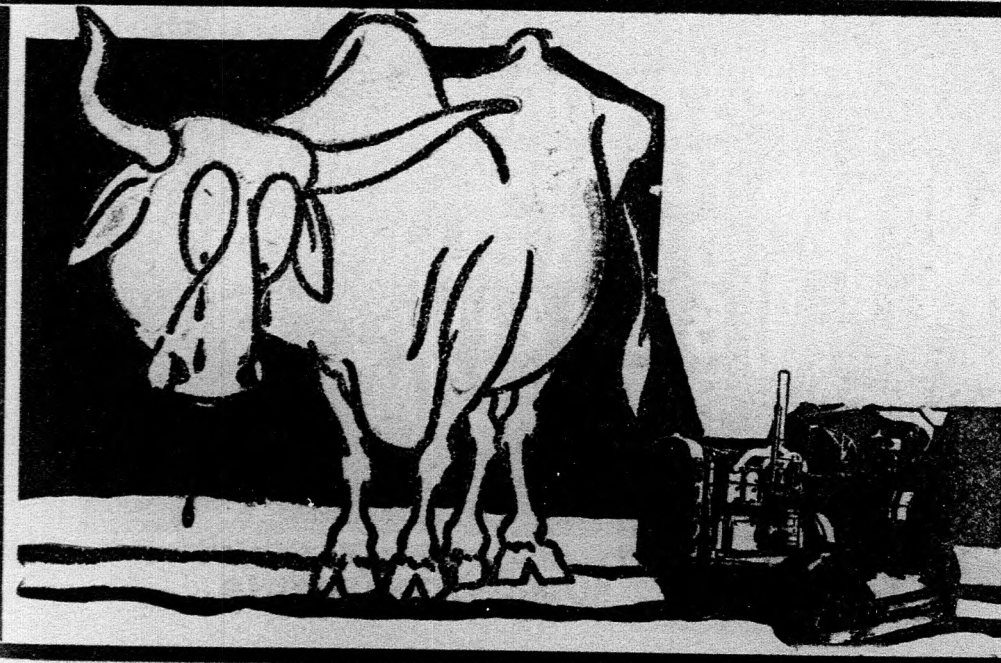
GAZDA, erélyes, jó megjelenésű, tízéves bizonyítványal állást keres 1930 január 1-re. Raj József, Péncsekút, u. p. Zirc. 4294

BOGNÁRSEGÉD hosszabb uradalmi gyakorlatlallal, uradalomba állást keres. Schleiner, Budapest, VIII., Dugonics-ú. 15., földszint 3. 4295

KERTÉSZ, nős, 44 éves, szerényenyű, állást keres január 1-re. A kertészet összes ágait szaktudással bírja, disz-, táj-, rónaszák, bolgárrendszert, konyha-és gyümölcskertészet, korai hajtatás, kerteszet és szűkökelést. Szíves megkeresést kér Keresztény József kertész, Rácalmás, Fejér m. 4297

JÓMODORU, szorgalmas fiatal ember némi gyakorlatlallal kezdő urasági inas állást keres. Megbízható 4300” jelglen a kiadóhivatalba. 4300

SPECIÁLIS konyhakertész, fa-ápoló és permetezőmester, a virágkerteszetben nagy gyakorlatlallal, németor zági praktszakkal (a mezőgazdaságból is). Nőtlen, 26 éves. Bármikor állást keres. Cim: Bertkardás, Budapest, VII., Rombach-utca 3., III. 44. 4303

35% súlyvesztéséget észlel Ön ökreinél az őszi mélyszántás után ellenben a

CATERPILLAR TRACTOR

melynek talajnyomása az ökörpataénál is kevesebb, meg sem érzi a mélyszántást

STEYR MÜVEK R.-T., BUDAPEST VI., LEHEL-UTCA 25.

A „KÖZTELEK” folytatása az 1948. oldalon van.

Amerika legkiválóbb traktora azért a 17-28 HP

TWIN CITY

TRAKTOR

MERT:

Középkötött talajon 8" szántási mélységnél,
fogyaszt magyar holdankint: Kb. 4'5 kg. petróleumot,

óránként felszánt: Kb. 2 magyar holdat,
vonóhorogteljesítménye 17 HP

Alkatrészszükséglete a legminimálisabb.

Üzemzavarok nem fordulhatnak elő.

Üzembiztonsága tökéletes.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

Minden gazda a „KÖZTELEK GAZDASÁGI KÖNYVTÁRA”-I olvassa!

Mezőgazdák „Zuhatag” kutja

a legegyszerűbb és legjobb!
Feltétlen higiénikus!
Sok ezer darab évtizedek óta üzemben!
Kedvező fizetési feltételek!

Kizárólag szállítja a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
Budapest, V., Aikotmány-utca 29.

Eladó juhászati. Tenyésztésért változtatás miatt eladó a követ-
kező posztógyapjas merinó (AA) állomány:
167 darab vombos anya,
11 darab vombos hím, 11 darab anya,
32 darab éves anya,
68 darab jerekohárny,
39 darab úrh.
46 darab úrhárny,
9 darab 1 éves kas.
6558
Cím: Csébraki gazdaság (Tolna megye). Posta: Kurd.

Évi kötés mellett

vajat és uradalmi tejet

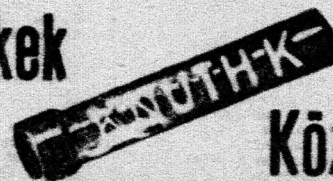
átvesz legmagasabb napi áron Sanus Tej-
Üzem Rt., Budapest, VIII., Karpfenstele-s. 13.
Telefon: József 458-52

KNUTH K.

MÉRNÖK ÉS GYÁROS

BUDAPEST, VII., Garay-utca 10. TELEFON: J. 310-75

Vizvezetékek

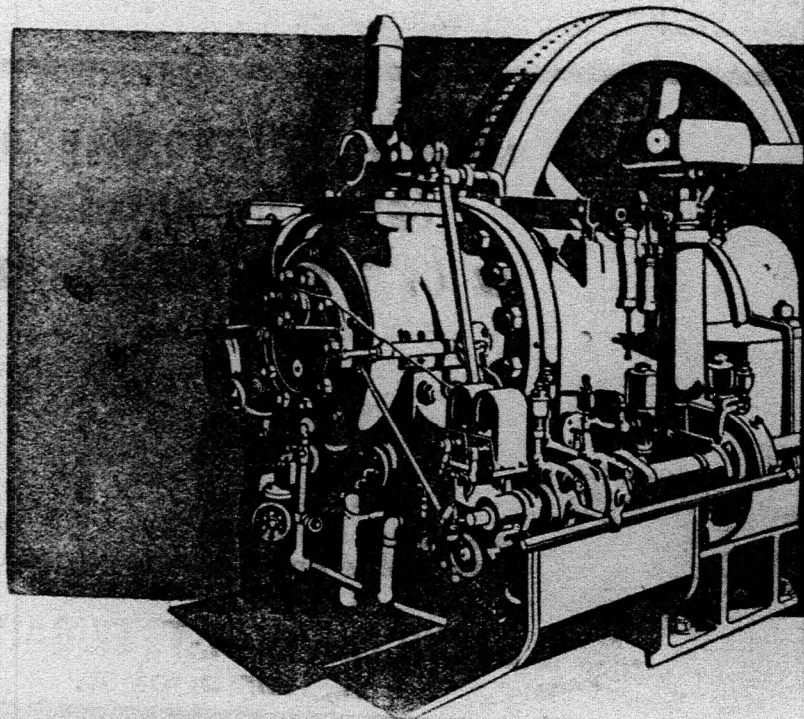

Központi fűtések

HAZAI GÉPKERESKEDELMI RT.

V. VILMOS CSÁSZÁR UT 76 -- GANZ ÉS TÁRSA DANUBIUS

GÉP-WAGGON-ÉS HAJÓGYÁR RÉSZTÁRS.
VEZÉRKÉPVISELETE.

SZIVÓGÁZ
FÖLDGÁZ
DIESEL
BENZIN
PETROLEUM

MOTORK

TELEFON: 908-90, 908-91
SÜRGÖNYCÍM-MASINA.

1400 drb. „McCormick“

traktor és talajművelőgép tulajdonosához!

Ezuton is közöljük, hogy a hazánkban dolgozó „McCORMICK“ traktorokat — még azokat is, amelyeket nem közvetlenül szállítottunk —

f. é. XI. 15-től — 1930. III. 1-ig

díjmentesen

felülvizsgáljuk; időpontra vonatkozó esetleges kívánalmakat — amennyiben ilyen értesítés idejében érkezik — készséggel figyelembe vesszük.

DÉNES B. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Váci-ut 98.

Levéloim: Budapest 56. fiókbőrle
Telefon: L. 923-20

Sürgönyoim: „Dóbert Budapest“
Alapítva: 1883

132